

1906_Az_Əyani_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1906 Mikroiqtisadiyyat - 2

1 Cinni əmsalı bundan asılıdır:

- minimal gəlirin səviyyəsindən
- gəlirlərin orta səviyyəsindən
- gəlirlərin ümumi səviyyəsindən
- gəlirlərin bölgüsündən
- nominal və real gəlirlərdən

2 Utilitarizm nəzəriyyəsinin başlanğıcı kimin işlərindən başlanır:

- K.Marks
- E.Atkinson
- F.Xayek
- D.Byukkenen
- C.Bentam

3 Sosial sığorta sistemi gəlirlərin yenidən bölgüsünü təmin edir:

- düzgün cavab yoxdur
- əhalinin aşağıtəminatlı və yüksəktəminatlı təbəqələri arasında
- əhalinin sosial qrupları arasında
- ölkənin müxtəlif regionları arasında
- eyni bir şəxsin həyatının müxtəlif dövrləri arasında

4 Gəlirlərin bölgüsünə təsir edən ümumiqtisadi amillərə aid deyil:

- bütün yuxarıda göstərilənlər aiddir
- iqtisadiyyatın inkişaf səviyyəsi
- inhisarlaşma səviyyəsi
- iqtisadiyyatın açıqlıq dərəcəsi
- əhalinin adam başına düşən gəlir səviyyəsi göstəricisi

5 Gəlirin səviyyəsinin onun orta kəmiyyətindən kənarlaşma dərəcəsi nəyin köməyi ilə qiymətləndirilir.

- Lorens əyrisi
- fond verimi əmsalı ilə
- dispersiya və variasiya əmsalı
- Atkinson indeksi
- Cinni əmsalı

6 Cinni əmsalı fərdi gəlirlərləri müqayisə edir.

- doğru cavab yoxdur
- gəlirin orta səviyyəsi ilə
- gəlirin ən aşağı kəmiyyəti ilə
- gəlirin ən yüksək səviyyəsi ilə
- gəlirin bütün başqa səviyyələri ilə

7 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İqtisadiyyatın inhisarlaşma dərəcəsi gəlirlərin bölgüsünə təsir edir
- Gəlirlərin bölgüsü insanların ilkin olaraq istehsal amillərinə nə dərəcədə malik olmasından asılıdır
- Amil gəlirinin kəmiyyəti həmin amillərin milli məhsulun yaradılmasında payından asılı deyil
- İnsanın peşəsi və əməksevərliyi onun gəlirinin kəmiyyətinə xeyli dərəcədə təsir edir
- Bazar gəlir bölgüsü iqtisadi səmərəliliyi təmin edir

8 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Gəlirlərin qeyri-bərabərlik göstəriciləri statistik verilənlər əsasında hesablanır
- Gəlir bölgüsünə yalnız ümumiqtisadi amillər təsir edir
- Öz istehlakı üçün nemətlər istehsalı insanın gəlirini dolayısıyla artırır
- İnsan gəlirinin səviyyəsi onun həyat tsiklinin dövründən asılıdır
- İnsanın real gəlirini müəyyənləşdirmək üçün inflyasiyanı nəzərə almaq lazımdır

9 əgər Atkinson indeksi sonsuzluğa meyllidirsə, deməli

- cəmiyyətdə gəlirlərin ədalətli bölgüsü meyarları müəyyənləşdirilməyib
- cəmiyyətdə gəlirlər bərabər bölünüb
- cəmiyyətdə gəlirlər çox yüksəkdir
- cəmiyyət gəlirlərin qeyri-bərabərliyinə laqeyddir
- cəmiyyət gəlirlərdəki qeyri-bərabərliyin aradan qaldırılmasına ciddi önəm verir

10 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- Atkinson indeksi gəlirlərin təkrar bölgüsündən cəmiyyətin potensial uduşunu göstərir
- Cinni əmsalı həmişə mənfidir
- Lorents əyrisi istehsal amilləri arasında qarşılıqlı əlaqəni əks etdirir
- Gəlirlərin bazar bölgüsü həmişə sosial ədaləti təmin edir
- Bazar iqtisadiyyatı üçün gəlirlərin bərabər bölgüsü səciyyəvidir

11 Gəlirlərin məqsədyönlü təkrar bölgüsünə daxildir:

- sadalananların heç biri gəlirlərin məqsədyönlü təkrar bölgüsünə aid deyil
- mütərəqqi gəlir vergisi şkalasından istifadə
- kapitalla vergiqoyumu
- əhalinin aztəminatlı təbəqələrinə müavinətlərin verilməsi
- sadalananların hamısı

12 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Dövlətin əhaliyə transfertləri müəyyən əmtəə və xidmətlərin alınması üçün subsidiya şəklində verilə bilər
- Dövlətin əhaliyə transfertləri həm pul formasında, həm də natural formada ola bilər
- Natural transfertlər yardımı təyinatı üzrə istifadə etməyə imkan vermir
- Pul transfertləri əməyin insan üçün cəlbediciliyinin artmasına rəvac verir
- Mütərəqqi vergiqoyumu iqtisadiyyatda iş fəallığını azalda bilər

13 Torpaq rentasının həcmində müxtəliflik əks etdirir:

- torpağın mülkiyyətçisi və maddəli fəhlə arasındakı münasibəti
- torpağa tələb təklifdən üstündür
- torpaq sahələrindən məhsuldarlığın son həddinin müxtəlifliyini
- torpağın təklifinin tələbdən üstünlüyünü
- torpaq üzərindən mülkiyyətin müxtəlif formalardan olmasını

14 Nəyin nəticəsində torpağın təklifi dəyişilə bilməz?

- bütün sadalananlar torpağın təklifini dəyişə bilər
- meliorasiya işləri
- torpağın eroziyası
- çətin keçilə bilən sahələrə yolların çəkilməsi
- gübrələrin verilməsi

15 əgər dövlət torpağa vergini artırırsa, onda bunun nəticəsi olacaq:

- sadalananlardan heç biri
- torpağın qiymətinin artması
- torpaq mülkiyyətçilərinin gəlirlərinin azalması
- torpağın icarəyə verilməsi tələbinin azalması
- yuxarıda sadalananların hamısı

16 Faiz dərəcəsi – 10% olduqda ildə 2000 dollar renta verən torpağın qiyməti neçədir:

- 2100 dollar
- 1000 dollar
- 2000 dollar
- 10000 dollar
- 20000 dollar

17 Aşağıdakılardan doğru olmayanı göstərin:

- torpağın qiyməti rentanın kəmiyyəti ilə düz mütənasib asılılıqdadır
- mütləq renta torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət inhisarının törəməsidir
- torpaq rentasının artması satış üçün torpağın təklifini genişləndirir
- torpaq özü bərpaolunmayan istehsal amilidir
- differensial renta torpaq sahələrinin kəfiyyətlərindəki fərqlərlə şərtlənir

18 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- «Torpaq» anlayışına onun tərkində olan hər şey, meşələr, hidroresurslar daxildir
- Hazırkı dövrdə torpaq əsas istehsal vasitəsidir
- Kapitalizmdə torpaq mülkiyyətinin torpaqda təsərrüfatçılıqdan ayrılması baş verir
- Torpaq rentası torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətin iqtisadi realizasiyasıdır

19 İcarəyə götürülmüş torpağa tələb əyrisi aşağıdakı qrafiklə üst-üstə düşür:

- torpaq təklifi
- torpaqdan son hədd gəliri
- torpaqdan orta gəlir
- son hədd xərcləri
- orta xərclər

20 Torpaq mülkiyyətçiləri ümumiyyətlə renta əldə edə bilmir, əgər:

- təklif əyrisi tələb əyrisindən sağda yerləşərsə
- torpağa görə vergi olarsa
- torpaq sahəsinin tələb və təklif əyriləri kəsişərsə
- torpaq təklifi qeyri elastikdirsə
- torpağın münbitliyi kəskin pisləşərsə

21 Göstərilənlərdən düz olmayanı tapın.

- torpağın qiyməti kapitallaşmış rentadan ibarətdir
- torpaq bazarında tarazlıq, eyni keyfiyyətli bütün torpaq sahələrində rentanın kəmiyyətinin eyni olmasında təzahür edir
- torpaq rentalarının kəmiyyətindəki fərqlər torpaq sahəsinin son hədd məhsuldarlığındakı fərqləri göstərir
- icarəçi-istehsalçı üçün renta istehsal xərclərinə aiddir
- torpağa tələb əyrisi sağa yerdəyişərsə torpaq rentasının kəmiyyəti azalır

22 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Torpaq təklifi meliorasiya işləri aparmaq nəticəsində dəyişilə bilər
- «Renta» və «icarə haqqı» anlayışları üst-üstə düşür
- Torpaq sahibləri differensial renta alırlar, çünki müxtəlif yerlərdə torpağın keyfiyyəti müxtəlifdir
- Torpaq rentası kəmiyyətindəki fərqlər torpaq sahələrinin son hədd məhsuldarlığındakı fərqləri əks etdirirlər
- Differensial renta II torpaq sahəsinə əlavə kapital qoyulduqda meydana gəlir

23 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Torpaq rentasının kəmiyyəti icarəyə verilən torpaq sahələri bazarında tələb və təklifdən asılıdır
- Torpağa xüsusi mülkiyyət kənd təsərrüfatı məhsulunu bahalaşdıran amildir
- Təkmil rəqabət şəraitində mütləq renta olmur
- İnhisar rentasının mənbəyi bəzi növ kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal şərtlərinin təkrar edilməsinin qeyri-mümkünlüyüdür
- Torpağın qiyməti rentanın kəmiyyətindən və borc faizinin stavkasından asılıdır

24 əgər torpaq sahəsi ildə 5500 manat renta verirsə və faiz stavkası 5%-sə, onun qiyməti necədir?

- 110000 manat
- 1100 manat
- 11000 manat
- 10000 manat
- 100000 manat

25 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Torpaqdan son hədd gəliri torpağın məhsuldarlığından asılıdır
- Torpağın məhsuldarlığı nə qədər yüksək olsa, müvazinətli renta səviyyəsi bir o qədər yüksək olar
- Torpağın qiyməti torpaq rentasının kəmiyyətindən asılı deyil
- Torpağa tələb əyrisi mənfi mailliklidir
- Yalnız orta və yaxşı keyfiyyətli torpaq sahələrinin sahibləri differensial renta alırlar

26 Məhsul buraxılışının istənilən həcmindən firmanın ümumi xərcləri bərabərdir:

- son hədd xərclərinin əmtəə buraxılışının həcmindən asılıdır
- orta ümumi xərclərlə orta dəyişən xərclərin fərqinə
- orta dəyişən xərclərin əmtəə buraxılışının həcmindən asılıdır
- orta ümumi xərclərin əmtəə buraxılışının həcmindən asılıdır
- orta aşkar xərclərin orta dəyişən xərclərin cəminə

27 Son hədd xərcləri əyrisi orta dəyişən xərclər əyrisini o nöqtədə kəsir ki, burada

- orta dəyişən və orta sabit xərclər üst-üstə düşür
- mənfəət maksimumdur
- mənfəət 0-a bərabərdir
- orta dəyişən xərclər minimumdur
- son hədd xərcləri minimumdur

28 əmtəə istehsalı xərcləri aşağıdakını müəyyənləşdirən amildir:

- istehlakçı seçimini
- əmtəə təklifini
- əmtəəyə tələbi
- əmtəənin ümumi faydalılığını
- əmtəənin son hədd faydalılığını

29 Orta sabit istehsal xərcləri orta dəyişən xərclərdən onunla fərqlənir ki, onların kəmiyyəti:

- məhsulun buraxılış həcmnin artması ilə azalır
- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən azdır
- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən çoxdur
- məhsulun buraxılış həcmnin dəyişməsindən asılı deyildir
- son hədd xərclərinin kəmiyyətindən asılıdır

30 Sabit xərclərə aiddir:

- idarəetmə heyətinin əməkhaqqına, xammalın alınmasına məsrəflər, kreditlərə görə faizlərin ödənişi
- idarəetmə və mühafizə heyətinin əməkhaqqı məsrəfləri, kreditə görə faizlər
- fəhlələrin əməkhaqqında məsrəflər, xammal və avadanlığın dəyəri
- işçilərin əməkhaqqından, avadanlığın əldə edilməsinə məsrəflər, renta ödənişləri
- xammal, elektrik enerjisinə məsrəflər, kreditə görə faizlər, icarə haqqı

31 Düzgün müddəanı tapın:

- son hədd xərcləri məhsul buraxılışının həcminə bölünmüş ümumi xərclərə bərabərdir
- iqtisadi mənfəət qeyri – aşkar xərcləri təcəssüm etdirir
- istehsalın həcmi nə qədər böyükdürsə ümumi sabit xərclər bir o qədər azdır
- ümumi sabit xərclər istehsal həcmnin dəyişməsi ilə dəyişmir
- iqtisadi mənfəət adətən mühasibat mənfəətini üstələyir

32 Miqyasda qənaət qanunu və azalan verim qanununun təsiri müəyyənləşdirir:

- iqtisadi və mühasibat mənfəəti arasında fərqi
- normal mənfəət kəmiyyətini
- orta istehsal xərclərinin dəyişməsini
- ümumi istehsal xərclərinin dəyişməsini
- qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında fərqi

33 Orta ümumi xərclər qrafiki yerləşir:

- orta sabit xərclər qrafikinə parallel
- orta dəyişən xərclər qrafikindən aşağıda
- orta dəyişən xərclər qrafikindən yuxarıda
- orta sabit xərclər qrafikindən aşağıda
- orta sabit xərclər qrafikindən yuxarıda

34 Bütün son hədd xərclərinin cəmi bərabərdir:

- gizli xərclərə
- ümumi xərclərə
- orta xərclərə
- ümumi sabit xərclərə
- ümumi dəyişən xərclərə

35 Son hədd xərcləri:

- əvvəl azalır, sonra artır
- əvvəlcə artır, sonra azalır
- yavaş-yavaş artır
- yavaş-yavaş azalır
- dəyişilməz qalır

36 Ümumi dəyişən xərclər qrafikinın sınıma yeri:

- ümumi dəyişən xərclər qrafikinın sınıma yeri yoxdur
- son hədd xərcləri minimum olan nöqtədədir
- son hədd xərcləri maksimum olan nöqtədədir
- orta xərclər minimum olan nöqtədədir
- orta xərclər maksimum olan nöqtədədir

37 Qısamüddətli dövrdə sahibkar istehsal həcmi artırmağa lüzum yoxdur:

- qısamüddətli dövrdə istehsal həcmi artırmağa lüzum yoxdur
- son hədd xərcləri 0 bərabər olana qədər
- verimin azalması effekti başlayana qədər
- miqyasda qənaət effekti başlayana qədər
- sabit xərclər aradan qalxana qədər

38 Uzunmüddətli orta xərclər əyrisi adətən:

- S – şəkilli olur
- mənfi mailliyə malik olur
- müsbət mailliyə malik olur
- U – şəkilli olur
- L – şəkilli olur

39 Firma 120 vahid məhsul istehsal edib, ümumi xərcləri 1320 manat təşkil edib. Orta xərclər nəyə bərabərdir?

- 14
- 1200
- 1440
- 11
- 12

40 Orta sabit xərclər 4, orta dəyişən xərclər 14-dür. Məhsul buraxılışının həcmi 180-dir. Orta xərclər nə qədərdir?

- 45
- 3240
- 1800
- 2520
- 720

41 Ümumi sabit xərclər 150, ümumi dəyişən xərclər 360-dır. Məhsul buraxılışının həcmi 179 vahid olmuşdur. Orta xərclər nə qədərdir?

- 20
- 4

- 5
- 3
- 40

42 Ümumi xərclər 564000, orta xərclər 80-dir. Məhsul buraxılışının həcmi nə qədərdir?

- 12120
- 563920
- 564080
- 5070
- 7050

43 Firma 240 vahid məhsul istehsal etmişdir. Onun ümumi xərcləri 72000, dəyişən xərcləri 62400 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 40
- 300
- 260
- 560
- 36

44 Məhsul satışından gəlir 550000 olmuşdur. Sabit xərclər 15000, dəyişən xərclər 430000 təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- 13500
- 105000
- 120000
- 135000
- 10500

45 120 vahid məhsulun satışından gəlir 93000 manat olmuşdur. Orta xərclər 700 manat təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- 5800
- 775
- 9000
- 93700
- 84000

46 Məhsulun satışından firma 720000 gəlir əldə etmişdir. Aşkar xərclər 560000, gizli xərclər 70000 olmuşdur. İqtisadi mənfəət nə qədərdir?

- 65000
- 650000
- 490000
- 90000
- 49000

47 Firmanın ümumi xərcləri 64000, orta dəyişən xərcləri 570, orta sabit xərcləri 70 olmuşdur. Firma neçə vahid məhsul istehsal etmişdir?

- 1200
- 1000
- 120
- 10

100

48 Firma 140 vahid məhsul istehsal etmişdir. Ümumi xərclər 420000, orta dəyişən xərclər 2100 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 900
 150
 1500
 1400
 9000

49 Marketing termini ilk dəfə nə vaxt və harada meydana gəlib?

- XX əsrin sonunda İtaliyada
 XX əsrin əvvəllərində ABŞ-da
 XX əsrin ortalarında Böyük Britaniyada
 XX əsrin ortalarında Fransada
 XIX əsrin sonunda Almaniyada

50 Bixeviorizm adlanır:

- sadalananlardan heç biri
 ənənəvi firma nəzəriyyəsi
 davranış firma nəzəriyyəsi
 menecer firma nəzəriyyəsi
 həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi

51 Hansı mülkiyyət formasının yayılması ilə əlaqədar firmanın menecer nəzəriyyəsi meydana gəlmişdir:

- bu nəzəriyyənin meydana gəlməsi mülkiyyət forması ilə əlaqədar deyil
 dövlət
 səhmdar
 xüsusi
 bələdiyyə

52 Firmanın xarici artımının səbəbi:

- bütün sadalanan amillər
 investisiya
 bank krediti
 qovuşma və udulma
 qiymətli kağızların əlavə buraxılışı

53 Firmanın davranış nəzəriyyəsində daha çox diqqət yetirilir:

- bütün sadalanan maraqlara
 xarici təsirlərin nəzərə alınmasına
 əks mərkəzləşdirməyə
 operativ idarəetmə problemlərinə
 ticarətdən daxilolmanı maksimumlaşdırmağa

54 Konsern – firma təşkilinin əsas forması olmaqla aşağıdakı yollarla yaradılır:

- udulma
 diversifikasiya

- üfqi inteqrasiya
- daxili artım
- əks-mərkəzləşdirmə

55 X. Saymonun təklif etdiyi davranış nəzəriyyəsinin əsas anı hesab olunur:

- adları çəkilənlərin heç biri ilə
- hüquq və vəzifələrin dəqiq bölgüsü
- vaxt məhdudiyətinin təyin edilməsi
- güzəşt məharəti
- büdcə məhdudiyətinin tətbiq edilməsi

56 Firmanın kapitalının müxtəlif sahələrə qoyulması və çoxprofilli istehsalın yaradılması belə adlanır:

- Kooperasiya edilmə
- Kapitalın diversifikasiyası
- Səhmləşdirmə
- Sahibkarlıq fəaliyyəti
- Mülkiyyətin özəlləşdirilməsi

57 Açıq və qapalı səhmdar cəmiyyətləri arasında fərq nədədir?

- Onların arasında heç bir fərq yoxdur
- Qapalı səhmdar cəmiyyətlərinin öz məhsullarını xaricə satmaq hüququ yoxdur
- Qapalı səhmdar cəmiyyətinin səhmləri qiymətli kağızlar bazarında satışı çıxarılmır
- Açıq səhmdar cəmiyyətləri daha aşağı dividend verirlər
- Açıq səhmdar cəmiyyətlərinin səhmlərinin bir hissəsi həmişə dövlətə məxsusdur

58 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar jəmiyyəti, kooperativlər, ortaqlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- rəqabətin növündən
- kəmiyyətindən
- kapital qoyuluşu sahəsindən
- buraxılan məhsulun çeşidindən
- kapital üzərində mülkiyyətin formasından

59 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- qeyri-sabitlik
- uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik
- idarəetməyə az xərclərin olması
- reklama az xərclərin çəkilməsi

60 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir
- sabitlik
- yüksək idarəetmə məsrəfləri
- ETT-ə və yeni əmtələrin işlənihbazırlanmasına yüksək məsrəflər
- kütləvi istehsal məsrəflər

61 Firmanın belə nəzəriyyəsi mövcud deyil:

- bütün sadalananlar mövcuddur

- ənənəvi
- menecer
- həcmnin maksimallaşması nəzəriyyəsi
- məqsədlərin maksimallaşması nəzəriyyəsi

62 Qovuşma – bu:

- firmanın elmi tədqiqatlar sahəsində birləşməsi
- şirkətlərin birləşməsi haqqında qarşılıqlı müqaviləsi
- bir firma tərəfindən digərinin alınması
- inhisarçı danışığı
- məhsulların reallaşdırılması sahəsində firmaların fəaliyyətinin birləşməsi

63 Eynitipli məhsul istehsal edən firmaların birləşməsi - bu:

- əks-mərkəzləşdirmə
- şaquli birləşmə
- üfüqi birləşmə
- konqlomerat
- diversifikasiya

64 Vahid texnoloji prosesin müxtəlif mərhələlərini həyata keçirən firmaların birləşməsi - bu:

- əks-mərkəzləşdirmə
- şaquli birləşmə
- üfüqi birləşmə
- konqlomerat
- diversifikasiya

65 Alternativ firma nəzəriyyələrindən birinə görə sahibkarlar və menecerlərin məqsədləri eyni olur:

- səhmlərin miqdarının artırılması
- mənfəətin maksimallaşdırılması
- firma həcmnin maksimallaşdırılması
- satışdan gəlirin maksimallaşdırılması
- istehlakçı tələbatının maksimum ödənilməsi

66 Firmanın inkişafının daxili mənbəyi deyil:

- bütün sadalananlar
- firmanın öz resursları
- borc vəsaitləri
- qiymətli kağızların əlavə buraxılışından vəsait
- firmaların birləşməsi

67 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinə kimlərin mənafeələrini aid etmir:

- bütün sadalananların marağını daxil edir
- fəhlələrin
- fərdi sahibkarların
- menecerlərin
- səhmdarların

68 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsinə görə firma rəhbərliyinin əsas vəzifəsi:

- bütün sadalananlar

- mənfiyyətin maksimumlaşdırılması
- firma həcmının maksimumlaşdırılması, onun aktivlərinin artırılması
- xüsusi maraqların və firmanın strateji mənafeələrinin uzlaşdırılması
- satışın həcmının və firma gəlirlərinin artırılması

69 Bazar əməliyyatları iştirakçılarının və üçüncü şəxslərin ümumi xərcləri nədir:

- orta xərclər
- fərdi xərclər
- ictimai xərclər
- xarici xərclər
- xarici effektlər

70 Hər hansı nemətin istehsalı və istehlakı ilə əlaqədar üçüncü şəxslərin rifahının artması:

- ictimai nemət
- fərdi fayda
- ictimai fayda
- xarici fayda
- xarici effekt

71 Müsbət xarici effektlərin tənziqlənməsi məsələsi ibarətdir:

- belə səmərə yaradan nemətə qiymətin endirilməsi
- bu effekti yaradan nemətlərin istehsalının və istehlakının həcmi artırmaqdan
- bu effekti yaradan nemətlərin istehsalının və istehlakının həcmi azaltmaqdan
- bu effekti yaradan nemətlərin istehsalının və istehlakının həcmi balanslaşdırmaqdan
- bu effekti yaradan nemətlərin qiymətini yüksəltməkdən

72 Mənfi xarici effektlərin tənziqlənməsi üçün təşviq edilmiş vergilərin tətbiq edilməsini kim təklif etmişdir?

- B. Pareto
- P. Kouz
- M. Fridman
- A. Piqu
- D. Keyns

73 Rəqabətsizlik və müstəsnaıqsız xüsusiyyətləri aiddir:

- istehlak əmtəələri
- ictimai nemətlərə
- xüsusi nemətlərə
- xidmətlərə
- aşağı keyfiyyətli əmtəələrə

74 İctimai nemətlərin istehlakda qeyri-rəqabətlik xüsusiyyəti bundadır:

- nemət qeyri-təkmil rəqabət şəraitində istehsal olunur.
- nemətin bu həcmində onun bir nəfər tərəfindən istehlakı digər insanlar tərəfindən istehlakını azaltmır
- bu nemətlər inhisar şəraitində istehsal olunurlar
- əgər nemət istehsal olunubsa, heç kim başqa fərdləri onu istehlak etmək imkanından məhrum edə bilməz
- neməti haqqının ödənilib-ödənilməməsindən asılı olmayaraq eyni miqdarda əldə etmək olar

75 Dövlətin aşağıdakıların istehsalına müdaxiləsi zəruridir

- adları çəkilənlərin heç birinin
- xidmət
- xüsusi nemət
- ictimai nemət
- qeyri-maddi nemət

76 İctimai seçim nəzəriyyəsi öyrənir.

- gəlirlərin cəmiyyətdə yenidən bölgüsü metodları
- istehlakçıların gəlirləri və üstünlükverimləri nəzərə alınmaqla tələbin formalaşmasını
- amil gəlirlərinin əldə olunması və bölgüsü prosesini
- firmaların davranış motivləri və prinsiplərini
- insanların dövlət idarələrindən öz mənafeləri üçün istifadə etdikləri üsulları

77 Xalis ictimai nemətlərə aiddir:

- ictimai mülkiyyət formasında olan müəssisələrin istehsal etdiyi nemətlər
- istehlakı müstəsna olan, lakin rəqabətli olanlar
- istehlakı müstəsna, lakin rəqabətli deyil
- istehlakı nə müstəsna, nə də rəqabətli olmayanlar
- istehlakı müstəsna olmayan, lakin rəqabətli olanlar

78 Siyasi proseslər yolu ilə siyasi institutlar vasitəsilə iqtisadi xeyrin əldə olunması:

- inhisar rentası
- lobbiçilikdir
- loqrollinqdir
- siyasi rentadır
- differensial rentadır

79 Loqrollinq - bu:

- lobbiçilik
- siyasi rentanın əldə edilməsi
- ictimai faydalılığın maksimumlaşdırılması
- ictimai marağın xüsusi marağdan üstün olması
- səsvermədə səsrlərlə ticarət etmək

80 Təqdim olunma xüsusiyyətlərinə uyğun nemətlərin təsnifləşdirilməsi bütün nemətləri bölür:

- nominal və neytral
- ictimai və xüsusi
- qiymətli və qiymətli olmayan
- maddi və qeyri-maddi
- ilkin zərurət məhsulları və zinət əşyaları

81 Xalis xüsusi nemətlər bunlara səciyyəli ki, onlar:

- doğru cavab yoxdu
- istehlakda rəqabətli və müstəsna dirlər
- istehlakda nə rəqabətli, nə də müstəsna deyillər
- yalnız xüsusi müəssisələr istehsal edir
- mənfəət gətirmir

82 Xalis ictimai neməti fərqləndirən odur ki:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- onun istehlakı müsbət xarici effekt gətirir
- o yalnız birgə istehlak oluna bilər
- onun istehlakı rəqabətin inkişafına səbəb olur
- onun əlavə istehlakçıya verilməsmi əlavə xərclər tələb edir

83 Bazar qiymətlərində öz əksini tapmayan nemətlərin istifadəsi nəticəsində yaranan əlavə fayda nədir:

- mənfi xarici effekt
- fərdi fayda
- ictimai fayda
- xarici fayda
- müsbət xarici effekt

84 Müsbət xarici effektlərin səmərəsizliyi təzahür edir:

- nemətlərin bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi
- həddən artıq nemətlər istehsalında
- nemətin bazar qiyməti azaldıqda
- müsbət xarici effekti yaradan nemət kifayət qədər istehsal edilmədikdə
- nemətin son hədd faydalılığı yüksəldikdə

85 Xarici effektlər nəticəsində:

- istehlakçıların rifahı azalır
- qiymətlər yüksəlir
- son hədd xərcləri azalır
- istehlakçıların rifahı yüksəlir
- ehtiyatların bölgüsündə səmərəsizlik yaranır

86 Bu nemətlərin bir fərd tərəfindən istehlakı digər fərdlərin istehlakının azalmasına səbəb olmur.

- aşağı keyfiyyətli əmtəələr
- xidmətlər
- ictimai nemətlər
- istehlak nemətləri
- istehsal təyinatlı nemətlər

87 İctimai nemətin müstəsnaşılıq ondadır ki:

- bu nemətlər ilkin tələbat məhsullarıdır
- nemətin bir nəfər tərəfindən həmin həcmdə istehlakı onun başqa adamlar tərəfindən istehlakını azaltmır
- nemət istehsal olunubsa, heç kim başqa fərdləri onu istehlak etmək imkanından məhrum edə bilməz
- belə nemətlərin istehlakı dövlət tərəfindən maliyyələşdirilir
- bu nemətlər inhisarlar tərəfindən istehsal olunur

88 Xüsusi maraqlar qrupu (lobbi) həyata keçirir:

- xarici effektlərin tənzimlənməsini
- ayrı-ayrı fərdlərin üstünlükverimlərini üzə çıxarır
- ictimai seçim
- dövlət büdcəsinin yenidən bölgüsü məsələlərinə təsirini
- fərdlər arasında rifahın bölgüsünü

89 Biletsiz sərnişinin problemi termini nəyi nəzərdə tutur:

- düzgün cavab yoxdur
- istehlakçının nemətlərin haqqı ödənilmədən əldə etməsi meyli
- haqqı ödənilmədən istehlak oluna bilən nemətlərin mövcudluğu
- istehlakına nəzarət edilməsi çətin olan nemətlərin mövcudluğu
- bütün cavablar doğrudur

90 İctimai seçim nəzəriyyəsi nə vaxt yaranmışdır:

- 1960-cı illərin sonunda
- 1990-cı illərin əvvəllərində
- 1970-ci illərdə
- 1980-cı illərin sonunda
- 1950-ci illərdə

91 Hansı nəzəriyyəni başqa sözlə yeni siyasi iqtisad adlandırırlar?

- Keynsçi nəzəriyyəsi
- İctimai seçim nəzəriyyəsi
- Rifah iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi
- Postsənaye cəmiyyəti nəzəriyyəsi
- Marjinalizm nəzəriyyəsi

92 İctimai seçim nəzəriyyəsi kim tərəfindən yaradılıb?

- A.Piqu
- D.Byukenen
- P.Samuelson
- L.Valras
- V.Pareto

93 Qiymətlərdə əks olunmayan və nemətlərin istehsalı və ya istehlakının nəticəsi olan, əlavə xərclər və faydaların formasını alan kənar təsirlər necə adlanır:

- informasiyaların assimetriyası
- xarici effektlər
- xarici risk
- daxili risk
- bazar qeyri-müəyyənliyi

94 Lorens əyrisi göstərir:

- gəlirlərin faktiki bölgüsünün tam bərabər bölgü ilə üst-üstə düşməsi
- gəlirin orta səviyyədə fərqlənməsi
- gəlirlərin faktiki bölgüsünün mütləq bərabər bölgüsündən fərqlənməsi
- əhali qrupları üzrə gəlirlərin qeyri-bərabərliyinin dərəcəsi
- cəmiyyətin üstünlükverimini nəzərə almaqla gəlirlərin qeyri-bərabərliyini

95 Cinni əmsalı ola bilər:

- çoxlu kəmiyyətlərin sonsuzluğu
- 0-la 1 arasında qiyməti
- 0-la 10 arasında qiyməti
- yalnız müsbət qiyməti

- yalnız mənfi qiyməti

96 Atkinson əmsalı göstərir:

- real gəlirin nominal gəlirdən kənarlaşması
 gəlirin orta səviyyədə fərqlənməsi
 gəlirin faktiki bölgüsünün mütləq bərabər bölgüdən kənarlaşması
 əhali qrupları üzrə gəlirlərin qeyri-bərabərliyi dərəcəsi
 cəmiyyətin üstünlükverimini nəzərə almaqla gəlirlərin qeyri-bərabərliyi

97 əhalinin pul gəlirlərinə aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
 əmil gəlirləri
 bank əmanətləri üzrə faizlər
 amortizasiya ayrımları
 sosial ödəmələr

98 Gəlirlərin formalaşması və bölgüsü prosesinə dövlətin aktiv müdaxiləsi nəyə gətirib çıxara bilər?

- gəlirlərin sabitliyinə
 gəlirlərdə tam bərabərliyə
 gəlirlərin ümumi artımına
 işgüzar aktivliyin və səhmdarlıq təşəbbüskarlığının artmasına
 işgüzar aktivliyin azalmasına və ələbaxımlıq əhval- ruhiyyəsinin meydana gəlməsinə

99 Şəxsi gəlirin həcmi artırır:

- şəxsə aid olan daşınmaz əmlakın dəyərinin dəyişməsi
 şəxsə məxsus səhmlərin dəyərinin dəyişməsi
 tədaviyə məruz qalan pulun miqdarının artması
 xidməti mənzilin mövcudluğu
 həyatı sahədə yetişdirilən məhsullar

100 Hansı nəzəriyyə gəlirlərin qeyri-bərabərliyini ədalətli sayır, əgər bu insanların bacarıqlarının müxtəlifliyinə, iş vaxtı və istirahətin nisbətinə onların üstünlükveriminin müxtəlifliyinə və s. əsaslanırsa:

- bunlardan heç biri
 utilitarizm
 eqalitarizm
 libertarizm
 monetarizm

101 Gəlirlərin qeyri - bərabərliyini müəyyən edən amillərə aid deyildir

- bütün sadalanan amillər aiddir
 istehlakçıların üstünlük verimləri
 həyatı boyu qazandığı təcrübə və təhsilin səviyyəsi
 fikri istedad
 əməyin intensivliyi

102 Gəlirlərin qeyri-bərabərliyinə səbəb olan amillərə daxil etmək olar:

- sadalananlardan heç birini
 əmək təşəbbüsünün intensivliyi

- əmək bazarında diskriminasiya
- təhsilin səviyyəsi
- bütün sadalananlar

103 əgər Cini əmsalı 1-ə bərabədirsə, bu o deməkdir ki,

- düzgün cavab yoxdur
- gəlirlər bərabər bölünüb
- gəlirlərin bölgüsündə qeyri-bərabərlik mövcuddur
- cəmiyyətin bütün gəlirləri bir nəfərin əlində cəmləşib
- gəlirlər aşağıdır

104 İqtisadi səmərəliliyin yüksəldilməsi yalnız əlavə qazanc əldə etmiş fərdlərin, yeni vəziyyətdə, uduzanlara onların itkilərini kompensasiya etməyə qabil olduğu halda mümkündür . Bu ifadə necə adlanır.

- Cini əmsalı
- Pareto meyarı
- kompensasiya meyarı
- Atkinson indeksi
- ədalət meyarı

105 Real gəlir nominal gəlirdən bununla fərqlənir:

- nominal gəlirdən fərqli olaraq dəyişmir
- istehlakçının hazırkı anda sərəncamında olan gəlirin miqdarını əks etdirir
- istehlakçının öz tələbatlarını ödəmək üçün istifadə etdiyi gəlirin miqdarını əks etdirir
- istehlakçının özündə olan nominal gəlirə alabiləcəyi nemətlərin həcmi əks etdirir
- istehlakçının öz nominal gəlirindən xərclədiyi məbləği əks etdirir

106 əgər Cinni əmsalı 0 bərabədirsə, deməli:

- cəmiyyətdə gəlirlər aşağıdır
- heç kim gəlir götürmür
- cəmiyyətin bütün gəlirləri bir insanın əlində cəmlənib
- cəmiyyətdə gəlirlər bərabər bölünüb
- cəmiyyətdə gəlirlər yüksəkdir

107 Hansı nəzəriyyə gəlirləri bölüşdürərkən ən pis vəziyyətdə olanların rifahına xüsusi fikir verir:

- bunlardan heç biri
- eqalitarizm
- utilitarizm
- libertarizm
- monetarizm

108 Hansı nəzəriyyəyə görə cəmiyyətin firavanlığı ayrı-ayrı fərdlərin nailiyyətlərindən ibarətdir, dövlət isə məcmu nəticələrin və rifahın orta səviyyəsinin maksimumlaşmasının qayğısına qalmalıdır:

- bunların heç biri
- eqalitarizm
- utilitarizm
- libertarizm
- monetarizm

109 Kompensasiya meyarı kim tərəfindən təklif olunmuşdur?

- İ.Bentam
- V.Pareto
- C.Rouls
- N.Kaldor
- C.Byukenen

110 Libertarizm, utilitarizm və eqalitarizm – bu:

- müqayisəli üstünlüklər nəzəriyyəsi
- sosial yardım nəzəriyyəsi
- resursların bölgüsü nəzəriyyəsi
- sosial ədalət nəzəriyyəsi
- istehlakçı davranışı nəzəriyyəsi

111 Bu fikirlərdən hansı düzdür?

- pul kapitalına tələb faiz dərəcəsiindən asılı deyil
- pul kapitalının təklifinin artımı faiz dərəcəsinin yüksəlməsinə səbəb olur
- faiz dərəcəsi aşağı olduqca pula tələb də azalır
- real faiz dərəcəsi mənfi ola bilər
- pul kapitalının təklifi faiz dərəcəsiindən asılı deyildir

112 Firma yeni müəssisənin tikilməsi üçün bankdan borc götürmək qərarındadır. İllik faiz dərəcəsi-18%, gözlənilən mənfəət norması -20% . Bu şərtlərdə firma:

- ziyanə baxmayaraq firma tikəcək
- yeni müəssisə tikməyəcək
- yeni müəssisə tikəcək
- bu informasiyaya əsasən qərar qəbul edə bilməz
- bütün suallar düz deyil

113 Kapitala tələbin əyrisinin mənfi meyli nə ilə izah olunur?

- kapitalın son hədd faydalılığının artımı ilə
- kapitalın azalan son hədd faydalılığı ilə
- kapital resurslarının azlığı ilə
- kapitala tələbin törəmə xarakteri ilə
- faiz dərəcəsinin səviyyəsi ilə

114 2 il xidmət edə biləcək və hər il 10% mənfəət gətirəcək avadanlığın alınması haqqında müsbət qərar qəbul edilə bilər, əgər faiz dərəcəsi:

- 20%-dən az olarsa
- 2% - çox olmazsa
- 20% - çox olmazsa
- 10% -dən az olarsa
- 10 % -dən çox olarsa

115 Kapitala investisiyaları həyata keçiriləcək, əgər:

- faiz dərəcəsi artarsa
- faiz dərəcəsi azalarsa
- mənfəət norması çoxalarsa

- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olmasa
- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olarsa

116 əgər faiz dərəcəsi 5 % və o, keçəcək müddət ərzində dəyişilməyəcəksə nə qədər vəsait qoymaq lazımdır ki, gələcəkdə hər il 100 manat gəlir götürmək mümkün olsun:

- vəsait qoyulmasının mənası yoxdur
- 2000 manat
- 1000 manat
- 5000 manat
- 500 manat

117 Kapitalın istehsal amili kimi istifadə edilməsinin spesifikliyi ondadır ki;

- vaxt keçdikcə o dəyərini itirir
- onun təklifi tam məhduddur
- o bərpa olunmayan ehtiyatdır
- onun gələcəkdə gəlir gətirmək qabiliyyəti cari xərclərlə şərtlənir
- ona olan tələb daimi yüksəlir

118 Xalis diskontlaşdırılmış dəyər:

- doğru cavab yoxdur
- investisiyalardan gələn gəlirlərlə ümumi investisiyaların məbləği arasında fərkdir
- şəxsi yığım həyata keçirmək haqqında qərar qəbul etmək üçün əsas götürülən göstəricidir
- diskontlaşdırılmış gəlirin həcmi ilə investisiyalar arasında fərkdir
- diskontlaşdırılmış gəlirlərin kəmiyyəti ilə diskontlaşdırılmış investisiyalar arasında fərkdir

119 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- K.Marks kapitalı sabit və dəyişənə bölmüşdü
- Fiziki kapital mənəvi aşınmaya məruz qala bilməz
- Elmi potensial qeyri-fiziki kapitalın elementidir
- İlk kapital formaları tacir və sələmçi kapitalı olub
- Kapitalın yaranması üçün ilkin tarixi şərt inkişaf etmiş əmtəə istehsalıdır

120 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Ticarət kapitalı ticarət mənfəəti gətirir
- Əmək vasitələrində əks olunmuş kapital sabit adlanır
- İş qüvvəsində əks olunmuş kapital dəyişən adlanır
- Kapital daim hərəkətdədir
- «Sənaye kapitalı» yalnız sənayedə yerləşdirilmiş kapitala deyilir

121 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Kapitalı idarə edən menecer borc faizi formasında gəlir əldə edir
- Borc faizi borc vəsaitləri bazarında tələb və təklif kəmiyyətini müəyyənləşdirir
- Borc faizinin yuxarı həddi qismində sahibkar mənfəətinin ölçüləri çıxış edir
- Borc faizi borc kapitalının qiyməti rolunu oynayır
- K.Marksın nəzəriyyəsinə görə, borc faizinin mənbəyi sənaye fəhlələrinin yaratdığı izafi dəyərdir

122 Avadanlıq satan ayrıca firma üçün tələb qrafiki təkmil rəqabət şəraitində belə olacaq:

- ayrıca firma üçün belə qrafik qurmaq olmaz
- mənfi maillikli əyri

- müsbət maillikli əyri
- üfüqi düz xətt
- şaquli düz xətt

123 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Dəyərin diskontlaşdırılması investisiya layihəsinin dəyərini və məqsədyönlülüyünü müəyyənləşdirməyə imkan verir
- Kapitala tələb sahibkarların investisiya qoymaq cəhdi ilə əlaqədar deyil
- İvestorun pul qoymaq üçün həmişə alternativ variantı var
- Gözlənilən mənfəət norması borc faizinin stavkasından yuxarıdarsa, investisiya qoymaq olar

124 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Faiz stavkası nə qədər yüksək olsa, investisiyaların həcmi bir o qədər az olar
- Borc kapitalı təklifi yalnız borc faizi stavkasından asılıdır
- Borc kapitalı təklifi əyrisi müsbət maillikli olur
- Faiz stavkası aşağı olduqda firmalar daha çox kredit götürəcəklər

125 Eyni əmtəə istehsal edən yalnız iki satıcı rəqib olduğu bazar quruluşu modeli - bu:

- təkmil rəqabət
- inhisar
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət
- duopoliya

126 Oliqopoliya – bu:

- qiymət diskriminasiyası həyata keçirən firma
- bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi baza tipi
- müxtəlif əmtəələr istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların bazarı
- qiymətlərə nəzarət məqsədilə istehsalın məhdudluğu haqqında müqavilə bağlamış firmalar qrupu
- bazarlarda qiymət artıran və azaldan firma

127 Müxtəlif məhsullar istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların olduğu bazar quruluşu - bu:

- duopoliya
- inhisar
- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya
- təkmil rəqabət

128 Firmalar arasında saziş hansı bazar quruluşunda geniş yayılmış haldır?

- bütün sadalanan hallarda
- inhisar
- təkmil rəqabət
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət

129 Duopoliya aşağıdakı hallarda ola bilər:

- sadalanan halların heç birində

- inhisar
- təkmil rəqabət
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət

130 Hal-hazırkı dövr də bazar münasibətlərinin  n geniŐ yayılmıŐ tipi:

- duopoliya
- inhisar rəqabəti
- mükəmməl rəqabət
- inhisar
- oliqopoliya

131 Oliqopoliya məfhumunu ilk dəfə kim iŐl tmıŐdir:

- K.Marks
- Edvard  emberlin
- Oqyusten Kurno
- Cohan Robinson
- Con Qelbreyt

132 Qiym td  liderlik modeli n  u c n xarakterikdir:

- monopsoniyalar
- oliqopoliyaya
- inhisara
- inhisarçı rəqabətə
- təkmil rəqabətə

133 Sahədə fəaliyyət göstərən firmalar hansı rəqabət quruluŐunda bir-birindən daha çox asılıdırlar?

- monopsoniya
- təkmil rəqabət
- inhisar
- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya

134  mt l rin differensiallaŐdırılması anlayıŐı dedikdə nə baŐa d Ő l r:

- d Đru cavab yoxdur
- firmanın istehsal etdiyi əmtənin konstruksiyasında d yiŐiklik edilməsi
- firmanın istehsal məhsulun istehlak kefiyy tl rinin yüksəldilməsinə  alıŐması
- rəqabət  mt l rinin sırasında firmanın  z  mt sini fərqləndirməsi
- firmanın istehsal etdiyi məhsulların keçidinin geniŐl ndirilm si

135 Oliqopoliya modelində firmanın davrınıŐ strategiyası bundadır:

- bütün c st ril nl r
- rəqiblərin davranıŐını nəzərə alaraq qərar qəbul edilməlidir
- bazarda payının qorunmasına  alıŐmalıdır
- firmanın m nf atinin bölgüsü
- d yiŐm z qiymət siyasəti həyata keçirməlidir

136 Qeyri – təkmil rəqabət nəzəriyyəsinin əsaslarını kim yaratmıŐdır?

- D.Robinson, E. emberlin

- K.Marks, F.Engels
- A.Smit, D.Rikardo
- M.Fridman, L.Erxard
- V.Parreto, L.Valras

137 əgər əmtəələr bir neçə firma tərəfindən istehsal olunursa, hansı şəraitdə inhisar onları daha aşağı xərclərlə istehsal edə biləcəklər?

- duopoliya
- sadə inhisar
- oliqopoliya
- təbii inhisar
- monopsopiya

138 İnhisarçı firmanın davranışına xarakterik olan odur ki, o, cəhd edir:

- alıcı tələbinə uyğun əmtəəni istehsal etsin
- az məhsul istehsal etməyə və ona yüksək qiymət müəyyən etməyə
- çox məhsul istehsal etməyə və ona mümkün olan aşağı qiymət müəyyən etməyə
- istehsalın elə həcmi seçir, $MR = P$ olsun
- son hədd xərclərinə müvafiq olan qiyməti müəyyən etməyə

139 Mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün inhisarçı firma istehsalın elə həcmi seçməyə çalışır ki, orada:

- son hədd xərcləri minimal olsun
- son hədd xərcləri məhsulun qiymətinə bərabər olsun
- son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabər olsun
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olsun
- son hədd gəliri orta xərclərə bərabər olsun

140 Qiymət diskriminasiyası – bu:

- qiymətlərin daimi artımı
- eyni məhsulun müxtəlif qiymətlərə, müxtəlif alıcılara satışdır
- daha keyfiyyətli əmtəəyə qiymət artımıdır
- işçiyə onun milliyyətindən və cinsindən asılı olaraq əməkhaqqının müxtəlifliyi
- istehlak əmtəələrinə yüksək qiymətin təyin edilməsi

141 Oliqopolist firmaların çatışmazlıqlarına aid deyil:

- iri həcmdə istehsalları həyata keçirmək imkanı
- çox iri inzibati struktur
- müəssisənin ölçüləri çox sərt amirlik idarəetmə sistemi tələb edir
- bazardakı satıcı ilə firmanın ali rəhbərliyi arasında çox böyük məsafə var
- bazar seqmentlərinin öyrənilməsində mobilliyin kiçikliyi

142 İqtisadiyyatda inhisarçı tendensiyalar nə vaxt xüsusilə güclənmişdi?

- hazırkı dövrdə
- XVIII əsrdə
- XIX və XX əsrlərin hüdudunda
- XIX əsrin birinci yarısında
- XX əsrin ikinci yarısında

143 Qeyri-təkmil rəqabət şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmır, çünki:

- əmtəə alıcısının miqdarı məhduddur
- firmalar differensiasiya edilmiş məhsullar istehsal edirlər
- firmalar qiymətləri qaldırır və əmtəə istehsalı həcmi azaldırlar
- sahədə məhdud sayda istehsalçı fəaliyyət göstərir
- qiymət diskriminasiyası mövcuddur

144 Nə oliqopolianın səciyyəvi xüsusiyyəti deyil?

- Sadalananların hamısı oliqopolianın əlamətləridir
- Sahəyə daxil olmaq müxtəlif maneələrlə məhdudlaşdırılıb
- Oliqopolist firmanın istehsal həcmi sahənin ümumi təklif həcminə təsir edir
- Sahədə bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir
- Oliqopoliyalar yalnız eyni növ məhsul istehsal edirlər

145 İnhisar rəqabəti şəraitində qısamüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır:

- sadalanan strukturların heç biri
- inhisarlara
- oliqopoliyalara
- təkmil rəqabətli firmalara
- duopoliyalara

146 İnhisar rəqabəti şəraitində uzunmüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır:

- sadalanan strukturların heç birində
- monopoliyalara
- oliqopoliyalara
- təkmil rəqabətli firmalara
- duopoliyalara

147 əgər təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma öz məhsulunun təklifini azalırsa, onda bu:

- bazarda əmtəə artıqlığına səbəb olar
- əmtəənin bazar qiymətinin azalmasına səbəb olar
- əmtəənin bazar qiymətinin yüksəlməsinə səbəb olan
- bazarda əmtəə defisitinə səbəb olar
- bazara heç bir təsir göstərməz

148 əgər Lerner indeksinin qiyməti 1-ə yaxınlaşırsa, deməli:

- bütün sadalananlar düzdür
- sahə üçün bazar hakimiyyətinin yüksək dərəcəsi səciyyəvidir
- firmaların təqdim etdiyi məhsul eyni növlüdür
- sahə nadir məhsul buraxır
- bazar payları firmalar arasında bərabər bölüşdürülmüşdür

149 İnhisar hakimiyyətinin mənbəyi kimi sadalananlardan hansı çıxış edə bilər?

- bütün sadalananlar
- bazarın həcmi
- istehsal resursları üzərində nəzarət
- istehsalın miqyası
- inzibati yardım

150 İnhisarçı firmanın bazar hakimiyyətinin dərəcəsi hər şeydən əvvəl bundan asılıdır:

- firmanın mənfəətinin kəmiyyətindən
- onun məhsuluna tələb elastikliyindən
- alıcıların məlumatlandırılması dərəcəsindən
- məhsulun standartlaşdırılması dərəcəsindən
- sahəyə daxil olmaq üçün baryerlərin olmasından

151 Bazar quruluşunun təsnifatı zamanı bu əlamət nəzərə alınmır:

- bütün sadalananlar nəzərə alınır
- sahədə firmaların sayı
- sahəyə müstəqil girmək və ondan çıxmaq
- qiymətlər üzərində ayrı-ayrı firmaların nəzarəti
- firmanın fəaliyyət göstərdiyi sahə

152 Təbii inhisara misal ola bilər:

- bütün göstərilən nümunələr təbii inhisara uyğundur
- IBM şirkəti
- OPEK təşkilatı
- «Respublika» Bankı
- şəhər metropoliteni

153 Hansı sahədə inhisar ictimai mənafeələrə cavab verə bilməz?

- qaz təchizatı
- yeyinti sənayesində
- enerji təchizatı
- poçt rabitəsi
- su təchizatı

154 Bazar quruluşunun tipinin müəyyənləşdirilməsi üçün iqtisadçılar tərəfindən aşağıdakı səciyyələrdən hansı istifadə edilir?

- bütün yuxarıdakılar doğrudur
- satıcıların sayı və onlar arasında bazarın bölüşdürülməsi səciyyəsi.
- müxtəlif firmalar tərəfindən istehsal olunan məhsulların bircinslilik dərəcəsi
- bazar iştirakçılarının qarşılıqlı əlaqəsinin səciyyəsi
- sahə hədlərinin yüksək olması

155 Sahədə firmaların sayı həddən artıq çox olarsa Herfindal-Hirşman indeksi :

- hesablanmır
- mənfidir
- sıfıra yaxınlaşır
- vahidə bərabərdir
- sonsuzluğa yaxınlaşır

156 Aşağıdakı amillərdən hansılarını inhisarçı firmanın inhisar hökmranlığı mənbələrinə aid etmək olar? 1) sahədə firmaların sayı 2) firmanın həcmi 3) firmanın məhsuluna aşağı elastikli tələb 4) eyni məhsul buraxan firmalarla sözləşmə 5) firmanın aldığı mənfəətin həcmi

- 1;2;5
- 1;3;5

- 1;2;4
- 2;4;5
- 1;3;4

157 İnhisar hökmüranlığı tullantısız texnoloqiyya əsaslanan mebil istehsalı olan inhisar hansı tipə aiddir?

- monopsoniya
- təbii inhisar
- qapalı inhisar
- açıq inhisarı
- dövlət inhisar

158 Qapalı inhisar tipinə aiddir:

- düzqün cavab yoxdur
- əhəmiyyətli dərəcədə müsbət miqyas effekti mövcuddur;
- firma çox aşağı istehsal xərcləri ilə məhsul istehsal edir;
- firma məhsulu minimal qiymətlə satır;
- firma məhsul satışı üzrə müstəsna hüquqa malikdir;

159 Aşağıdakılardan hansı inhisarın bazar hökmüranlığı indeksini göstəricisidir.

- $1/P$
- $(P-MC)/P$
- P/E
- $(P-MC)/E$
- $P/(P-MC)$

160 Firmanın məhsulunun sahədə xüsusi çəkisi haqqında verilənlər əsasında hesablamaq olar:

- amortizasiya normasını
- firma məhsulunun son hədd faydalılığını
- son hədd əvəzləmə normasını
- Herfindal-Hirşman indeksini
- Lerner indeksini

161 Sadalananlardan hansı rəqabəti doğuran şəraitlərə aid deyil?

- Sadalananların hamısı aiddir
- Çoxsaylı bərabərhüquqlu bazar subyektlərinin mövcud olması
- Dövlətin bazar subyektlərindən biri kimi bazarda iştirakı
- Bazar subyektlərinin tam iqtisadi təcridliyi
- Bazar subyektlərinin bazarın konyukturasından asılılığı

162 İqtisadi fəaliyyət, müsbət nəticələri istehlakçı artıqlığı və istehsalçı mənfəəti şəklində mümkün mənfi nəticələrdən çoxdursa, səmərəli olur . Bu ifadə adlanır:

- rifah teoremi
- Pareto optimumu
- Kaldor-Xiks meyarı
- Valras qanunu
- Atkinson indeksi

163 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- İnhisarçı rəqabət şəraitində bazar hakimiyyəti xalis inhisardan üstündür
- Təkmil rəqabət üçün məhdud sayda istehsalçının olması səciyyəvidir
- İnhisar şəraitində sahəyə yeni istehsalçının gəlməsinə maneələr olmur
- İnhisar ən səmərəli rəqabət strukturudur
- Təkmil rəqabət firmaları hər məhsul vahidinə xərcləri azaltmağa məcbur edir

164 Hansı deyim doğru deyil?

- Rəqabət mahiyyət etibarilə mütərəqqidir
- İnhisar həmişə qiyməti qaldırır
- Təkmil rəqabət qeyri-təkmildən daha səmərəlidir
- İnhisar alıcının seçim azadlığını məhdudlaşdırır
- Oligopoliya qeyri-təkmil rəqabət növüdür

165 İnzibati-hüquqi antiinhisar tənzimləməsi tədbirlərinə aid deyil:

- sadalananların hamısı inzibati-hüquqi tənzimləmə tədbirlərinə aiddir.
- qiymət diskriminasiyası həyata keçirən ticarətçilərin izlənməsi
- hər hansı sahədə inhisarların qadağan edilməsi
- mövcud inhisarçı birləşmələrin buraxılması
- inhisarların bir sıra müstəqil istehsallara bölünməsi

166 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Bazar hakimiyyəti firmanın qiymətə təsir dərəcəsi ilə müəyyən edilir
- Qiymət və qeyri-qiymət rəqabət metodları mövcuddur
- Antiinhisar Kleyton qanunu 1914-cü ildə qəbul olunmuşdur
- Əvəzləyici əmtəə istehsalının həvəsləndirilməsi inzibati-iqtisadi antiinhisar tənzimləməsi metodudur
- Rəqabət zəif müəssisələrin ləğv edilməsinə rəvac verir

167 Mühasibat mənfəəti:

- aşkar və gizli xərclərin cəmidir
- iqtisadi və normal mənfəətlərin məcmusudur
- məhsul satışı və tam xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- məhsul satışı və aşkar xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- məhsul satışı və gizli xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir

168 İstehsal amillərinin alınmasına xərclərin məcmusu:

- iqtisadi mənfəətdir
- iqtisadi xərclərdir
- gizli xərclərdir
- aşkar xərclərdir
- mühasibat mənfəətidir

169 Sabit xərclər – bu:

- mühasibat xərcləridir
- onların əldə olunması məqamında olan qiymətlər üzrə resurslara məsrəflərdir
- daha əlverişli istehsal şəraitində məhsul istehsalının minimum xərcləridir
- firmanın, hətta məhsul istehsal edilmədiyi halda belə çəkdiyi xərclərdir
- qeyri - aşkar xərclərdir

170 İstehsal funksiyası göstərir:

- istehsalın həcmnin istifadə olunan istehsal amillərinin miqdarından asılılığı
- bu və ya digər əmtənin istehsalında hansı texnologiya istifadə edilir.
- istehsal həcmnin dəyişməsi ilə istehsal xərcləri və mənfəət necə dəyişir
- əmtəə qiymətinin istehsal xərclərindən asılılığı
- hansısa əmtənin istehsalında istifadə olunan müxtəlif istehsal amilləri arasındakı qarşılıqlı əlaqə

171 Dəyişən xərclər – bu:

- məhsul vahidinin istehsalına düşən xərclərdir
- istehsal həcmnin dəyişməsindən asılı olmayaraq mövcud olan xərclərdir
- istehsal həcmnin dəyişməsindən asılı olaraq dəyişən xərclərdir
- aşkar və qeyri – aşkar xərclərdir
- alternativ xərclərdir

172 Orta dəyişən xərclər –bu:

- kreditlər üzrə faizin ödənişinə məsrəflər və icarə haqqıdır
- xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir
- məhsul vahidinə düşən dəyişən məsrəflərdir
- məhsul vahidinə düşən ümumi məsrəflərdir
- istehsalın artımı ilə dəyişən məsrəflərdir

173 Orta sabit xərclər - bu:

- ümumi və son hədd xərcləri arasındakı fərkdir
- xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir
- məhsul vahidinə düşən sabit xərclərdir
- məhsul istehsalının mühasibat xərcləridir
- məhsul istehsalının iqtisadi xərcləridir

174 Uzunmüddətli dövr elə bir dövr adlanır ki, o dövrdə:

- son hədd xərcləri daima artır
- bütün istehsal xərcləri sabitdir
- bütün istehsal xərcləri dəyişəndir
- istehsal xərclərinin bir hissəsi sabitdir, bir hissəsi isə dəyişəndir
- orta xərclər dəyişmir

175 Qeyri – aşkar xərclər – bu:

- mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- istehsalın həcmnin dəyişməsilə dəyişən xərclərdir
- resurslardan istifadənin mümkün variantlarından birinin seçilməsi nəticəsində meydana çıxan xərclərdir
- mühasibat xərcləri minus iqtisadi xərclər
- istehsalın həcmnin dəyişməsilə dəyişməyən xərclərdir

176 Orta xərclər – bu:

- məhsul buraxılışının kəmiyyətinə vurulmuş son hədd xərcləridir
- məhsul vahidinin buraxılışına düşən xərclər
- orta sabit və orta dəyişən xərclərin fərqidir
- dəyişən və sabit xərclərin cəmidir
- məhsul vahidinə düşmə hesabı ilə sabit xərclərdir

177 Son hədd xərcləri bərabərdir:

- sabit və dəyişən xərclərin cəminə
- buraxılan məhsul vahidlərinin sayına vurulmuş orta ümumi xərclərə
- bir vahidə düşən məhsul buraxılışının artımı nəticəsindən sabit xərclərin artımına
- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda xərclərin artımına
- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda orta sabit xərclərin artımına

178 İqtisadi xərclər özünə daxil edir:

- aşkar və qeyri - aşkar xərclər, habelə normal və üstəlik mənfəəti
- aşkar və qeyri - aşkar xərclər, o cümlədən normal mənfəət
- aşkar xərclər, amma qeyri - aşkar xərcləri daxil etmir
- qeyri-aşkar xərclər, amma aşkar xərcləri özünə daxil etmir
- nə aşkar, nə də qeyri-aşkar xərcləri özünə daxil etmir

179 əmtəə və xidmətləri istehsalı və reallaşdırılması yolu ilə istehsal amillərinin istifadəsi vasitəsilə öz mənafeələrini reallaşdıran təsərrüfat həlqəsi-bu:

- sadalananlardan heç biri
- ev təsərrüfatı
- firma
- dövlət
- bank

180 Orta firmalara bu işçi saylı firmalar aiddir:

- mənfəətin həcmnin 50-dən 500-dək
- istehsal həcmi 50-dən 200- dək
- əmtəə satışının həcmi 500-dən 1000-dək
- sahələrdə işçilərin sayı 100-dən 500-dək
- kapitalın həcmi 100-dən 1000-dək

181 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- menecment
- biznes
- kommertiya
- sahibkarlıq
- marketinq

182 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- menecment
- biznes
- kommertiya
- sahibkarlıq
- marketinq

183 Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkil sistemi - bu:

- menecment
- biznes
- kommertiya
- sahibkarlıq

marketinq

184 Baumol və Uilyamson hansı nəzəriyyənin müəllifləridir:

- izafi dəyər nəzəriyyəsi
- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- çoxməqsədli nəzəriyyə
- menecer nəzəriyyəsi
- həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi

185 Firmanın davranış nəzəriyyəsi hansı ölkədə daha geniş yayılmışdır:

- Fransa
- Böyük Britaniya
- Kanada
- Almaniya
- Yaponiya

186 Mülkiyyətçi gündəlik operativ əməliyyat nəzarətini və firmanın fəaliyyətinin idarə edilməsini həyata keçirir fikri aşağıdakılardan hansına aiddir:

- yuxarıdakıların heç biri
- menecer nəzəriyyəsi
- artımın maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- davranış nəzəriyyəsi
- ənənəvi nəzəriyyə

187 Firmanın hüquqi şəxs kimi fəaliyyətini dayandırılmasına səbəb ola bilər:

- diversifikasiya
- başqa firma tərəfindən udulması
- qovuşma
- rəqabət
- əksmərkəzləşdirmə

188 Gəlir və ya şəxsi mənfəət gətirən istənilən fəaliyyət növü belə adlanır:

- biznes
- sahibkarlıq
- kommertiya
- menecment
- marketinq

189 Ticarət mənfəəti əldə etməyə yönümlənmiş ticarət fəaliyyəti belə adlanır:

- biznes
- sahibkarlıq
- kommertiya
- menecment
- marketinq

190 Firmanın işlərinin gündəlik operativ idarə edilməsi peşəkar menecerlər tərəfindən həyata keçirilir fikri səciyyəvidir:

- sadalananlardan heç biri üçün
- menecerial nəzəriyyə üçün

- artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi üçün
- davranış nəzəriyyəsi üçün
- ənənəvi nəzəriyyə üçün

191 Mənfəətin maksimallaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- sadalananlardan heç biri
- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- firmanın menecer nəzəriyyəsi
- həcmə maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- çoxməqsədli nəzəriyyə

192 Satışdan gəlirin maksimallaşdırılması hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- sadalananlardan heç biri
- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- firmanın menecer nəzəriyyəsi
- həcmə maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- firmanın davranış nəzəriyyəsi

193 Hansı firma nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinin çox olduğunu irəli sürür:

- sadalananlardan heç biri
- davranış nəzəriyyəsi
- ənənəvi nəzəriyyə
- menecer nəzəriyyəsi
- həcmə maksimallaşdırılma nəzəriyyəsi

194 Müasir iqtisadi nəzəriyyədə dövlətin iqtisadiyyata aktiv müdaxiləsinin əsas ideoloqu kim olub?

- P. Samuelson
- M. Fridman
- D.M. Keyns
- A. Marşall
- İ. Şumpeter

195 Hansı elmi istiqamət dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin məhdudluğunu müdafiə edir?

- marksist
- keynsçi
- neoliberal
- marjinal
- sosial - institusional

196 Monetarist konsepsiyaya əsasən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində əsas hal nə hesab olunur?

- səmərəli tələbin həvəsləndirilməsi
- antitsiklik tənzimlənmə
- məşğulluğun kəmiyyətinin artırılması
- tədaviyə pul kütləsinə nəzarət
- xarici iqtisadi əlaqələrin həvəsləndirilməsi

197 Bazarın uğursuzluqlarına aid deyil:

- ictimai nemətlərin istehsalının olmaması
- xarici effektlərin mövcudluğu
- informasiya asimetriyası
- monopolizm
- siyasi proseslərin qeyri - təkmilliyi

198 Dövlətin iqtisadiyyata təsirinin belə metodu yoxdur:

- bütün sadalanan formalar mövcuddur
- iqtisadi
- inzibati
- hüquqi
- xarici iqtisadi

199 Dövlətin iqtisadiyyata dolaylı təsir metoduna aid deyil:

- büdcə siyasəti
- dövlət sahibkarlığı
- pul - kredit siyasəti
- indikativ planlaşdırma
- vergi siyasəti

200 Dövlətin əsas qollarına nə aid deyil?

- Sadalananların heç biri aid deyil
- Qanunvericilik orqanları
- İcra orqanları
- Məhkəmə sistemi
- Sadalananların hamısı aiddir

201 Dövlətin uğursuzluqlarının səbəbinə aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- zəruri informasiya qərarlarının qəbul edilməsi məhdudiyəti
- siyasi proseslərin qeyri-təkmilliyi
- bürokratiya üzərində nəzarətə məhdudiyət
- qeyri-təkmil rəqabətin olması

202 İqtisadiyyatın tənzimlənməsi prosesində dövlətin qeyri-səmərəli qərarlar qəbul etməsi imkanı hesab olunur:

- informasiyaların assimetrikliyi
- dövlətin « uğursuzluqları»
- lobbicilik
- loqrollinq
- siyasi renta

203 Hansı elmi istiqamət dövlətin əsas məqsədini ticarətin həvəsləndirilməsi və daxili bazarın müdafiə edilməsində görürdü?

- marjinalistlər
- burjua siyasi iqtisadi
- proletar siyasi iqtisadi
- fiziokratlar
- merkantilistlər

204 Dövlətin iqtisadiyyata birbaşa təsir metoduna aid deyil:

- bütün sadalanan metodlar aiddir
- xüsusi biznesin məhdudiyəti
- indikativ planlaşdırma
- dövlət sahibkarlığı
- qanunverici bazanın yaradılması

205 Dövlət optimal qərar qəbul edə bilmir, çünki səmərəsizliyin daxili mənbələri haqqında məlumatlıdır. Bu mənbələrə aiddir:

- göstərilənlərin heç biri
- byurokratizm
- lobbicilik
- korrupsiya
- bütün yuxarıda göstərilənlər

206 İqtisadi inkişaf nəzəriyyəsinin banisi kimdir?

- İ.Şumpeter
- C.Keyns
- A.Marşal
- M.Fridman
- L.Erxard

207 Dövlətin özünün qəbul etdiyi qərarların yaxın və uzaq perspektivlərini öncədən tam nəzərə almağa qabil olmaması belə adlanır:

- xarici effekt
- «dövlətin iflası»
- «bazarın iflası»
- informasiyanın asimmetrikliliyi
- bazar qeyri-müəyyənliyi

208 Mənfi xarici effektlərin tənzimlənməsi metodu kimi vergilərin çatışmazlığı ondadır ki, vergilər:

- sadalananlar çatışmamazlıq hesab olunmur
- qiymətlərin yüksəlməsinə səbəb olur
- tənzimlənməyə böyük xərclər tələb etmir
- texnologiyanın təkmilləşdirilməsini stimullaşdırır
- dövlət gəlirlərinin artmasına səbəb olur

209 Xarici effektlərin internalləşməsi nəzərdə tutur:

- xarici effektlərin ləğvi
- müsbət xarici effektlərin yaranmasını
- nemətlərin ictimai faydalılığının azalmasını
- nemətlərin ictimai xərclərinin artmasını
- xarici xərclərin son həddinin və faydaların daxiliyə çevrilməsini

210 Xarici effektlərin tənzimlənməsi yönəlməlidir:

- nemətlərin bölgüsünün optimallaşması
- bazar informasiyalarının asimmetrikliliyinin aradan qaldırılmasına
- bazar qeyri-müəyyənliyinin aradan qaldırılmasına

- ehtiyatların bölgüsünün optimallaşdırılmasına
- iqtisadi risklərin azaldılmasına

211 Nemətin ictimai istehsal xərclərinin fərdi istehsal xərclərindən fərqi ondadır ki, sonuncular:

- iqtisadi mənfəətin əldə olunmasına təminat vermək
- nemətin həqiqi istehsal xərclərinin yalnız bir hissəsini nəzərə alır
- nemətlərin ictimai dəyərini nəzərə almadan formalaşır
- normal mənfəəti özünə daxil etmir
- bazar tarazlığı qiymətindən yüksəkdir

212 əgər cəmiyyət xarici effektləri inkar edərsə, nəticədə:

- gəlirlərin bölgüsünün qeyri-bərabərliyinin gücləndirilməsi
- ekoloji vəziyyət pisləşər
- əhəlinin xəstələnməsi halları artar
- cəmiyyətin rifah halı aşağı düşər
- ehtiyatlar bazarının inhisarlaşması artar

213 Mənfi xarici effektlər zamanı effektivlik itkiləri onunla əlaqədardır ki;

- istehlakçılar nemətlərə görə artıq pul verirlər
- kifayət qədər nemət istehsal olunmamışdır
- nemətlərin istehsalının artıqlığı möcuddur
- firmalar minimaldan artıq xərclərlə istehsal edirlər
- firmalar nemətləri onların son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satırlar

214 Mənfi xarici effektlər səbəbindən, əmtəə:

- kifayət edəcək miqdarda buraxılır və onun qiymətini azaldılır
- istehsal olunmur
- kifayət edəcək miqdarda buraxılır və onun qiyməti artırılır
- həddən artıq çox buraxılır və onun qiyməti artırılır
- həddən artıq çox buraxılır və onun qiyməti azaldılır

215 Nəyin nəticəsində mənfi xarici effektlər yarana bilər:

- tibb mərkəzi tikilməklə
- az təminatlı əhaliyə əlavə maddi yardım edilməsilə
- yeni istilik elektrostansiyaları tikilməklə
- kənd təsərrüfat məhsulları istehsalçılarına subsidiya verilməsilə
- şəhər nəqliyyatına yerli büdcədən dotasiya verilməsilə

216 Ehtiyatlar üzərində müəyyən edilmiş mülkiyyət hüququnun olmaması nəticəsində baş verir:

- daxili risklərə
- bazar informasiyalarının asimmetrikiyi
- xarici effektlərin yaranması
- xarici risklər
- bazar qeyri-müəyyənliyi

217 əgər nemətlərin istehsalı müsbət xarici effekt yaradarsa, bu o deməkdir ki:

- mövcud nemətin istehlakına dövlət nəzarət etməlidir
- dövlət bu nemətin istehsalını subsidiyalaşdırmalıdır
- dövlət bu nemətin fərdi istehsalının qarşısını almalıdır

- dövlət effektin xüsusi şəxslər tərəfindən mənimsənilməsinin qarşısını almalıdır
- dövlət verilmiş nemətin istehsalı və istehlakına müdaxilə etməməlidir

218 Nemətin istehsalı zamanı müsbət xarici effekt mövcuddursa, bundan nəticə çıxarmaq olar ki;

- doğru cavab yoxdur
- nemətin qiyməti yüksəldilmişdir
- bu nemətə həddən artıq yüksək tələb mövcuddur
- tənzimləyici vergilər tətbiq etmək zəruridir
- nemətlərin istehlakçılara subsidiyalar verilməlidir

219 Xarici effektlərin tənzimlənməsi vasitəsi kimi vergilərin tətbiq edilməsinin neqativ nəticələrinə aid deyil:

- bütün göstərilənlər aiddir
- xarici effekt yaradan nemətlərin qiymətinin yüksəlməsi
- ziyanın azalmasına zəmanətinin olmaması
- daha az ziyanlı texnologiyalara keçmək üçün stimulların yaradılması
- göstərilənlərdən heç biri aid deyil

220 İstehsalı mənfi xarici effektlə əlaqədar olan məhsula dövlət tərəfindən tənzimləyici vergi qoyulursa, bu zaman;

- dəyişiklik baş verməz
- verilmiş məhsulun qiyməti yüksələr və onun bazar təklifinin həcmi azalar
- məhsulun qiyməti düşər və onun bazar təklifinin həcmi artar
- firmalar ziyanlı istehsalı dayandırar
- verilmiş məhsula tələb yüksələr

221 Mənfi xarici effektlər səmərəsizliyə səbəb olur, çünki;

- mənfi xarici effektlər zamanı ictimai son hədd xərcləri xüsusi son hədd xərclərindən çox olur
- mənfi xarici effektə səbəb olan nemətlərin istehsalının azalmasına gətirib çıxaracaq
- istehsalçılar son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yüksək olduğu halda buraxılışı təşkil edirlər
- gəlirlər xarici mühiti çirkləndirən firmaların xeyrinə yenidən bölünür
- məhsul vahidinin buraxılışın xərclər artır

222 Xarici effekt yaranır, çünki:

- onlar orta xərclərə aid olmayan sabit xərcləri göstərir
- onlar heç kim tərəfindən yaradılmayan qazanc və itkilərlə əlaqədardır
- onlar əmtəə istehsalçıları tərəfindən yaradılır, dövlət isə onları ödəməli olur
- onlar inhisarlarla əlaqədardır
- xarici qazanc və itkilər qiymətlərdə əks olunmur

223 Dövlətin xarici effektləri tənzimləməsi təmin etməlidir:

- ümumi rifah halını
- mənfi xarici effektlərin olmamasını
- müsbət xarici effekt yaradan nemətlərin istehsalını maksimumlaşmasını
- son hədd ictimai qazancların son hədd ictimai xərclərə bərabərliyini
- son hədd xüsusi qazancların son hədd xüsusi xərclərə bərabərliyini

224 İctimai seçim nəzəriyyəsinə görə dövlət orqanlarının nümayəndələri birinci növbədə maraqlıdır:

- təsərrüfat riskinin azaldılmasında

- öz seçicilərinin rifahının firəvanlığında
- öz şəxsi mənfəətinin maksimallaşdırılmasında
- xarici effektlərin neytrallaşdırılmasında
- insanların ictimai əmtəələrlə təmin edilməsində

225 İctimai nemət deyil:

- ölkənin müdafiəsi
- fundamental elm
- hüquq-mühafizə orqanlarının fəaliyyəti
- telefon şəbəkəsinin fəaliyyəti
- küçələrin işıqlandırılması

226 Bu nemətlərə qarışıq nemətlər deyirlər:

- müştərək müəssisələr tərəfindən istehsal olunan
- istehlakdan çıxarılmayan və rəqabətli olmayan
- istehlakı fərdi üstünlüklər verən, amma xarici effektləri bütün cəmiyyətə yayılan nemətlər
- istehsalı həm dövlət, həm də özəl bölmələr tərəfindən maliyyələşdirilən nemətlər
- istehsalı iqtisadiyyatın bir neçə sahəsi tərəfindən təmin edilən

227 İctimai nemətlər istehsalı hansı mənbələrdən maliyyələşdirilir?

- sadalanan mənbələrin heç birindən
- dövlət büdcəsi
- xeyriyyə fondları
- dövlət qeyri-kommersiya təşkilatları
- göstərilən mənbələrin hamısından

228 Rasional seçimini potesi kim tərəfindən irəli sürülüb?

- A. Piqu
- E. Klark
- A. Daynson
- P. Samuelson
- L. Valras

229 İctimai üstünlükvermənin müəyyənləşdirilməsinin təkmil dövlət mexanizminin yaradılmasının mümkün olmaması haqqında müddəa necə adlanır?

- Qossenin I-ci qanunu
- Errou teoreması
- Pareto optimumu
- kompensasiya meyarı
- Valras qanunu

230 İctimai seçim nəzəriyyəsinin siyasi proseslərə yanaşmasının xüsusiyyəti bundadır:

- doğru cavab yoxdur
- dövlət büdcəsi vəsaitlərinin bölgüsü məsələsinə böyük diqqət yetirilir
- fərdi maraqlar ictimai həyatın əsas təkanverici motivi kimi nəzərdən keçirilir
- ictimai nemətlərin ayrı-ayrı fərdlər arasında bölgüsü prosesi nəzərdən keçirilir
- ictimai nemətlər istehsalının səmərəliliyi tədqiq olunur

231 Xalis ictimai nemətin elə həcmi səmərəlidir ki:

- göstərilən variantların heç biri
- onu bütün istehlakçılar arasında bərabər bölmək mümkün olsun
- istehlakçıların hamisinin bütün tələblərini ödəməyə imkan verir
- bu zaman həmin nemətə məcmu tələb maksimum olsun
- bu zaman nemətdən istifadənin son hədd ictimai faydası onun istehsalına son hədd xərclərinə bərabər olsun.

232 Sadalananlardan hansı xalis ictimai nemətlərə aiddir?

- sadalananların heç biri
- sahiyyə sistemi
- muzeylər
- şəhər ictimai nəqliyyatı
- hüquq-mühafizə sistemi

233 Xalis ictimai nemətlərin istehsalındakı qeyri-səmərəliliyin yaranması aşağıdakı ilə şərtlənir:

- bütün sadalananlar
- belə nemətlərə tələbin hədsizliyi
- istehlakçıların onlardan haqq ödəmədən istifadə etmək imkanının olması
- bu nemətlərin istehsalı üçün son hədd xərclərinin sürətlə artması
- cəmiyyətin idarə edilməsi metodlarının inkisaf səviyyəsinin qənaətbəxş olmaması

234 Hansı halda siyasi qərarlar Pareto səmərəlilik meyarlarına uyğun gəlir.

- siyasi qərarlar bu meyara uyğun deyil
- əgər lobbiçilik nəticəsində qəbul olunursa
- əgər maksimum faydalılığı təmin edirsə
- əgər səs çoxluğu ilə qəbul edilirsə
- əgər yekdilliklə qəbul edilirsə

235 Xalis ictimai nemətin xüsusiyyəti hesab olunur:

- onun bölgüsü dövlət nəzarətində olmalıdır
- onun satışı aşağı qiymətə həyata keçirilir
- onun istehsalı daha keyfiyyətli resursların tətbiqini tələb edir
- onun əlavə istehlakçıya təqdim edilməsi əlavə xərc tələb etmir
- onu xüsusi firmalar istehsal edə bilməz

236 İctimai nemətə aid olduğundan hansı sahəni özəlləşdirmək daha səmərəli olardı?

- şəhərin su təminatını
- gəmiqayıma
- uzaq yükdaşımaları
- neft emalı
- yeyinti sənayesi

237 Xalis ictimai nemətlərə nə aid deyil?

- Kütləvi xəstəliklərlə mübarizə proqramı
- Milli müdafiə
- Hüquq-mühafizə sistemi
- Təbii fəlakətlərlə mübarizə proqramı
- Muzeylər

238 Kouz teoreminin mahiyyəti ondadır ki;

- xarici effektlərin mənfi nəticələri olmur
- xarici effektlər dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir
- xarici effektlər problemi maraqlı tərəflər arasında razılaşma yolu ilə həll edilə bilər
- xarici effektlər tənzimləməsi üçün dövlət müdaxiləsinin bilavasitə metodlarından istifadə olunmalıdır
- xarici effektlər tənzimləməsi üçün vergi və subsidiyalar tətbiq edilməlidir

239 Hansı nəzəriyyə görə siyasi sfera bazarın növlərdən biridir:

- izafi dəyər
- ictimai seçim
- istehlakçı davranışı
- son hədd faydalılığı
- müqayisəli üstünlüklər

240 İstehlakçıların ictimai nemətlərin maliyyələşdirilməsində iştirakdan yayınmağa meyli olması nədən irəli gəlir?

- dövlət nəzarətinin zəifliyindən
- ictimai nemətlərin çıxarılma bilməməsindən
- ictimai nemətlərin qeyri-rəqabətliliyindən
- ictimai nemətlərin qiymətinin yüksək olmasından
- bütün ictimai nemətlərin vahid stavka ilə ödənilməsindən

241 Xalis ictimai nemətin xüsusiyyətləri ibarətdir:

- bütün cavablar səhvdir
- o yalnız birgə istehlak oluna bilər
- bir istehlakçı tərəfindən onun istehlak edilməsi başqaları tərəfindən istehlakı məhdudlaşdırmır
- istehlakçıların sayının çoxalması hər bir istehlakçı üçün nemətlərin faydalılığını azaltmır
- bütün sadalanan cavablar doğrudur

242 İnhisarçı firmanın son hədd xərcləri adətən məhsulun qiymətindən aşağı olur, ona görə ki;

- əmtənin qiyməti maksimaldır
- qiymət son hədd gəlirindən aşağıdır
- qiymət son hədd gəlirindən yuxarıdır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən aşağıdır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən çoxdur

243 Aşağıdakı müddələrdən hansı doğrudur:

- inhisarlar qiymətin aşağı düşməsinə can atır
- inhisar həmişə istehsal üçün qiymət üzrə elastik olan əmtəni seçir
- inhisar özünün yüksək səmərəliliyi müqabilində yüksək mənfəət əldə edir
- inhisar ümumi mənfəətini qiymət ayır-seçkiliyi tətbiq etməklə artırma bilər
- tələb əyrisi inhisar üçün həmişə üfüqidir

244 İnhisarçı firma məhsulu bir neçə müəssisədə istehsal edirsə, hər müəssisənin buraxılış həcminin müəyyənləşdirmək üçün, o aşağıdakı prinsipi rəhbər tutmalıdır

- bazar mexanizminə müdaxilə etməmək
- buraxılışı müəssisələr arasında bərabər bölməli
- hər bir müəssisədə son hədd gəliri ilə son hədd xərclərinin bərabərliyi
- hər bir müəssisədə son hədd xərclərinin bazar qiymətlərinə bərabərliyi
- bütün müəssisələr üçün orta uzunmüddətli istehsal xərclərinin bərabərliyi

245 İstehlakçının əlavə qazancını bütünlükdə mənimsəyən firma:

- yüksək gəlirin maksimullaşdırılmasına çalışır
- bazarı inhisarlaşdırır
- maksimum yüksək qiymətlə satır
- təkmil qiymət diskriminasiyası həyata keçirir
- bazarın seqmentləşməsini həyata keçirir

246 Bu hallardan hansı inhisarçı rəqabətə uyğundur?

- şəhərdə bir neçə super-marketlər
- bazarda telekommunikasiya xidmətləri göstərən vahid firma fəaliyyət göstərir
- çoxlu miqdarda fermerlər bazarda eyni qiymətlə kartof təklif edirlər
- bazarda çoxlu miqdarda satıcılar nisbətən oxşar qiymətlərlə ayaqqabı təklif edirlər
- avtomobil şinləri bazarında bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir

247 Hansı müddəa düzdür:

- inhisarçı rəqabət şəraitində eynicinsli məhsullar istehsal olunur
- təkmil rəqabətə nisbətən oliqopolik bazarda qiymətlər daha az sabitdir
- əgər oliqopolist firma məhsulun istehsal həcmi və ya qiyməti dəyişərsə bu rəqib firmaların mənfəətinə və satışın həcminə təsir edir
- oliqopolist firmaların rəqabəti daha çox qiymətlə, nəinki qeyri-qiymət vasitələrlə həyata keçirilir
- inhisarçı rəqabət şəraitində firma həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir

248 Hansı müddəa düzgün deyil?

- inhisarçı rəqabət şəraitində məhsulun differensiasiyası mövcuddur
- təkmil rəqabət bazarında firmalar daha çox müxtəlif əmtəələr təklif edir, nəinki inhisarçı rəqabət şəraitində
- oliqopolitiya şəraitində firma davranışının daha dəqiq modeli tələbin «sınıq» əyrisi modeli hesab olunur
- inhisarçı rəqabət şəraitində resurslardan istifadənin səmərəliliyinə nail olunmur
- oliqopolitiya və inhisar rəqabəti şəraitində istehsalın həcmi aşağı, qiymətlər isə yuxarı olur, nəinki təkmil rəqabət şəraitində

249 Təsdiq olunanlardan hansı doğrudur:

- inhisarçı rəqabətdə məhsulun differensiasiyası yoxdur
- oliqopolik bazarda təkmil rəqabət şəraitindən fərqli olaraq qiymətlər daha az dayanıqlıdır
- firma inhisar rəqabəti şəraitində həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir
- oliqopolitiya şəraitində resursların səmərəli bölgüsünə nail olunur
- inhisar rəqabətində istehsal səmərəliliyinə nail olunmur

250 Tələb əyrisinin sınıq şəkli oliqopolist firma üçün mütləq güman olunur:

- ki, firma öz məhsullarının qiymətini dəyişdirir
- son hədd gəliri əyrisində qırılma
- son hədd xərcləri əyrisində qırılma
- ki, əmtəənin qiyməti son hədd gəlirindən yuxarı ola bilməz
- ki, firmanın davranışı optimaldır

251 İnhisarçı rəqabətin inhisarla oxşarlığı ondadır ki;

- sahədə iri firmalar fəaliyyət göstərir
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə edirlər
- əmtəələrə tələbin mütləq elastikliyi mövcuddur
- firmalar sahəyə tam nəzarət edirlər

- firmalar bazar hökmürlüğüna malikdirlər

252 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar üçün əsas rəqabət obyektı:

- firmanın reklam kompaniyaları
 əmtənin qiyməti və bazar payı
 əmtənin kefiyyəti və onun qiyməti
 bazar payı və satışın həcmi
 satışın həcmi və əmtənin kefiyyəti

253 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı rəqabət bazarında tarazlıqla uzunmüddətli dövrdə təkmlil rəqabət bazarında tarazlığın oxşarlığı ondadır ki;

- bütün cavablar doğrudur
 bazar qiymətləri son hədd xərclərinə bərabərdir
 firmalar əmtələri eyni bir qiymətə satırlar
 bazarın bərabər paylara bölünməsi mövcuddur
 firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər

254 Bertranın duopoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- qiymətlər əvvəlcədən veriləndir
 firmaların buraxılışının həcmi əvvəlcədən veriləndir
 firmaların məhsulları bircinsdir
 firmalar mənfəətin maksimumlaşdırmasına yönəlmişlər
 qərarların birgə qəbul edilməsi qaydası

255 Kurnonun duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- firmalar kartel müqaviləsi bağlayırlar
 firmaların son hədd xərcləri bərabərdir
 firmaların məhsulları bircinslidir
 firmaların buraxılışlarının həcmi əvvəlcədən veriləndir
 qiymətlər əvvəlcədən veriləndir

256 Kartel yaranması ehtimalı o zaman böyük olar ki, bu zaman:

- bütün göstərilənlər doğrudur
 firmaların məhsulları daha çox fərqlənir
 firmalar istehsal xərclərinin kəmiyyətinə görə çox az fərqlənirlər
 tələb daha yüksək tempdə artır
 bazar elastikliyi daha yüksək olur

257 Aşağıda göstərilənlərdən hansı düzgün deyil:

- inhisarlar öz əmtə istehsalına can atır və qiymət təyin etmək istəyirlər
 inhisarlar üçün qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında heç bir fərq yoxdur
 eyni əmtənin müxtəlif qiymətlərlə satışı qiymət diskriminasiyası adlanır
 inhisar şəraitində firma və sahə anlayışı eynidir
 inhisar həmişə mənfəət əldə edir.

258 Təbii inhisarların adilərdən fərqi:

- həmişə iqtisadi mənfəət var
 yüksək mənfəəti ola bilməz
 son xərclər yüksək deyil

- MC = MR nöqtəsində tarazlıq qərarlaşmır
- son hədd gəliri məhsulun qiymətinə bərabərdir

259 İnhisarçı firmanın təklif əyrisi hansı şəkildə olur:

- inhisarçı firmanın öz təklif əyrisi yoxdur
- yüksələn əyri
- enən əyri
- üfüqi xətt
- şaquli əyrisi

260 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğru deyildir:

- bütün təsdiqlər səhfdir
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda inhisar öz gəlirini maksimallaşdırır
- dövlət tərəfindən təbii inhisarlara nəzarət zəruridir
- inhisar üçün tələb əyrisi həmişə üfüqidir
- bütün təsdiqlər doğrudur

261 Təbii inhisar üçün xarakterik deyil:

- bütün sadalananlar təbii inhisarlar üçün xarakterikdir
- yüksək ilkin kapital qoyuluşu
- yüksək sabit xərclər
- aşağı son hədd xərcləri
- onun məhsuluna aşağı tələb

262 İnhisarçı firmanın tarazlığını hansı şərtlər əks etdirir:

- $AC = MP$
- $MC = MR = AC = P$
- $MC = MR < AC < P$
- $MC < MR = P$
- $AC = MC < MR$

263 İnhisarçı firma üçün tələb qrafiki və son hədd gəliri qrafiki necə yerləşmişlər?

- qrafiklər paraleldir
- tarazlıq nöqtəsində kəsişirlər
- üst-üstə düşür
- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən yuxarıdan keçir
- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən aşağıda keçir

264 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı bazarda tarazlıq o deməkdir ki;

- əmtəələr təkmil rəqabət şəraitində olan qiymətlərə satılır
- əmtəələr son hədd xərclərinə bərabər qiymətə satılır
- əmtəələr son hədd gəlirlərinə bərabər qiymətə satılır
- əmtəələr son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satılır
- əmtəələr orta xərclərə bərabər qiymətə satılır

265 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnhisarçı firma öz mənfəətini maksimallaşdırmağa çalışır
- İnhisar şəraitində resurslar səmərəli bölünür
- İnhisarçı firmanın tələb əyrisi son hədd gəliri əyrisindən yuxarıda yerləşir

- İnhisarçı firmanın tələb əyrisi mənfi maillikli olur
- İnhisar şəraitində «firma» və «sahə» anlayışları eynidir

266 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnhisarçı rəqabət zamanı resursların səmərəli bölgüsünə çatılmır
- İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın qısamüddətli dövrdə davranışı inhisarın davranışı ilə eynidir
- Duopoliya – oliqopoliyanın formasıdır
- İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın uzunmüddətli dövrdə davranışı təkamil rəqabətli firmanın davranışı ilə eynidir
- İnhisarçı rəqabət zamanı istehsal səmərəliliyinə çatılır

267 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Oliqopoliya üçün öz aralarında razılaşma səciyyəvidir
- Təklifin sınıq əyri modeli oliqopoliya şəraitində bazar qiymətlərinin sabitliyini əks etdirir
- Kurno modelinə görə oliqopolist firmalar istehsal həcmi bazar müəyyənləşmiş qiymətə görə seçirlər
- Bertran modelinə görə oliqopolist firmalar qiyməti müəyyənləşdirirlər, istehsal həcmi isə bazar müəyyənləşdirir
- Ştakerberq modelinə görə oliqopolist sahədə lider firma ola bilməz

268 Təbii inhisar dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir, cinsi əks halda:

- firma itkilərlə üzləşəcək
- ehtiyatların soyğunçuluqla istifadəsi boş verə bilər
- təklif optimal həcmdən az olacaq
- başqa firmalar sahəyə daxil ola bilməyəcək
- məhsul artıqlığı baş verəcək

269 İstehsal həcmi artması ilə inhisarlar üçün qaçırılmazdır:

- onların məhsullarının qiymətinin yüksəlməsi
- onların mənfəətinin artması
- onların ümumi gəlirlərinin azalması
- onların son hədd gəlirinin azalması
- onların son hədd xərclərinin azalması

270 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- İnhisarçı qiymət adətən inhisarçı firmanın son hədd gəlirindən aşağı olur
- İnhisar şəraitində ictimai səmərəliliyə çatılır
- İnhisar şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmır
- Təbii inhisarların dövlət tərəfindən tənzimlənməsinə ehtiyacı yoxdur
- İnhisar zərər çəkə bilməz

271 Xalis investisiyalar ümumilərdən nəyin miqdarı qədər fərqlənir?

- orta istehsal xərcləri
- mənfəət
- mənəvi aşınma
- fiziki aşınma
- amortizasiya

272 Müəssisənin cari xərclərinə hansı məsrəflər aid deyildir?

- əsaslı tikinti xərcləri

- kapitalın alınmasına çəkilən xərclər
- əməyin ödənilməsi xərcləri
- ictimai fondlara ödəmələr
- avadanlığın alınması xərcləri

273 Sənaye kapitalının hərəkəti hansı formadan başlanır:

- adları çəkilənlərin heç biri ilə
- əmtəə
- pul
- məhsuldar
- kapitalın fəaliyyət göstərdiyi sahədən asılıdır

274 Sənaye kapitalının belə forması mövcud deyil:

- yuxarıda adları çəkilən bütün formalar mövcuddur
- məhsuldar
- qeyri-məhsuldar
- əmtəə
- pul

275 əmək predmetləri və iş qüvvəsi birlikdə nə adlanır?

- insan kapitalı
- dövriyyə kapitalı
- əsas kapital
- nizamnamə kapitalı
- yalançı kapital

276 Maliyyə investisiyaları – bu:

- qeyri-dövlət investisiyaları
- vəsaitin qiymətli kağızlara qoyuluşu
- Maliyyə Nazirliyinin həyata keçirdiyi investisiyalar
- bank krediti hesabına həyata keçirilən investisiyalar
- dövlət investisiyaları

277 Avadanlığın aşınması artdıqça amortizasiya fondu:

- əvvəlcə azalacaq, sonra isə artacaq
- dəyişilməyəcək
- azalmayacaq
- artacaq
- əvvəl artacaq, sonra azalacaq

278 İstehsal olunmuş məhsulun əsas və dövriyyə kapitalına nisbəti ifadə edir:

- əmək məhsuldarlığını
- amortizasiya normasını
- kapitalın son hədd məhsulunu
- fondverimini
- fondtutumunu

279 Diskontlaşdırılmış dəyər niyə hesablanır:

- bütün yuxarıda sadalananlar üçün

- amortizasiya normasını hesablamaq üçün
- müxtəlif vaxtlarda baş verən hərcləri və nəticələri müqayisə etmək üçün
- əsas və dövriyyə kapitalı arasındakı nisbəti aydınlaşdırmaq üçün
- kapitalın dövriyyə sürətini ölçmək üçün

280 Mikroiqtisadi təhlildə istehsal elədikdə nə başa düşülür:

- texnoloji proseslərin cəmidir
- istehsal ehtiyatlarının nemətə çevrilməsi prosesi;
- maddi nemətlərin yaradılması prosesisidir;
- ehtiyatların məhdudluğu probleminin həll edilməsi vasitəsidir;
- bazar tələbinə cavab verə bilən nemətlərinin yaradılması prosesisidir;

281 Texnoloji səmərəlilik – bu:

- ən mümkün istehsal resurslarının istifadə edilməsi imkanındır
- istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsuludur
- mövcud şəraitdə ən qabaqcıl texnologiyanın tətbiqidir
- istehsalatda işçilərin maşınlar və avadanlıqla əvəz edilməsinin ən yaxşı üsuludur
- məhsul buraxılışının müəyyən həcmi təmin etmək üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uzlaşdırılmasıdır

282 əsas kapitalın dəyərinin istifadə olunan əmək ehtiyatlarının sayına nisbəti nəyi göstərir?

- əmək məhsuldarlığını
- illik amortizasiyanı
- fondverimini
- amortizasiya norması
- əməyin fondlarla yüklənməsini

283 İnvestisiyaların təkrar istehsal strukturu göstərir:

- investisiyaların fəal və passiv elementləri arasında nisbəti
- başa çatmış və başa çatmamış tikintilər arasında nisbəti
- investisiyaların sahələr üzrə bölgüsünü
- investisiyaların regionlar üzrə bölgüsünü
- ümumi və xüsusi investisiyalar arasında nisbəti

284 İnvestisiya mənbəyinə aid deyil:

- sadalananların hamısı investisiya mənbəyi ola bilər
- mənfəət
- bank kreditləri
- səhmlərin buraxılışı və satışından vəsaitlər
- dividendlər

285 Yeni əsas fondların əsas fondların ümumi dəyərində faizlə yeri adlanır:

- fond verimi
- aşılma əmsalı
- təzələnmə əmsalı
- sıradan çıxma əmsalı
- amortizasiya norması

286 əsas kapitalın dəyərini onun işləmə müddətinə bölsək, aşağıdakının kəmiyyətini alırıq:

- kapitalın son hədd məhsulu

- amortizasiya fondu
- amortizasiya norması
- illik amortizasiya
- fond verimi

287 İllik amortizasiyanın əsas kapitalın dəyərinə faizlə nisbəti aşağıdakı kəmiyyəti verir:

- kapitalın son hədd məhsulu
- amortizasiya fondu
- fond verimi
- fond təchizatı
- amortizasiya norması

288 Xalis investisiyalar və amortizasiyanın cəmi:

- diskontlaşdırılmış dəyərdir
- əsas kapitaldır
- dövriyyə kapitalıdır
- ümumi investisiyalardır
- mənəvi aşınmadır

289 Riskin dərəcəsinin qiymətləndirilməsi metodlarına aid deyil:

- hamısı daxildir
- gözlənilən kəmiyyətin hesablanması
- dispersiyanın hesablanması
- standart kənarlaşmaların kəmiyyətinin müəyyənləşdirilməsi
- son hədd faydalılığının hesablanması

290 Asimmetrik informasiyanın azaldılması üsullarına aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- əmtəələrin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılması
- iqtisadi fəaliyyətin lisenziyalaşdırılması
- reklam fəaliyyəti
- istehlakçılar və sahibkarlar ittifaqlarının fəaliyyəti

291 əgər iqtisadi subyekt müxtəlif şirkətlərin səhmlərini alırsa, onun belə davranışı necə adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- riskdən sığortalama
- riskin diversifikasiyası
- riskdən yayınama
- neqativ seçim

292 Bu və ya digər qərarların bütün mümkün nəticələri ehtimallarının cəmi necə adlanır:

- düzgün cavab yoxdur
- xalis risk
- ehtikarlıq riski
- dispersiya
- gözlənilən kəmiyyət

293 Risklərin idarə olunması metodlarına aiddir:

- adları çəkilən metodların heç biri

- risklərdən yayınma metodu
- risklərin lokallaşdırılması metodu
- risklərin kompensasiyası metodu
- göstərilən bütün metodlar

294 Hansı şərtlər riskdən sığortalananı sığortaçı üçün əlverişsiz edir:

- sadalanan şərtlərin heç biri
- sığorta hadisəsinin az ehtimal olunması
- sığortaçıların birgə məsuliyyəti
- gözlənilən itkilərin az ölçüdə olması
- yüksək mənəvi riskin olması

295 Riskə meylili olmayan istehlakçılar üçün nəzərdə tutulmuş yeni əmtəələr bazara çıxarmış firma nə etməlidir:

- sadalananlardan heç birini
- qiyməti azaltmalı
- keyfiyyətə əlavə zəmanətlər təqdim etməli
- müqayisəli reklam həyata keçirməli
- yuxarıda göstərilənlərin hamısı

296 Bazar qeyri-müəyyənliyinin nəticələrinə aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- optimal qərarın qəbul edilməsi
- əlavə transaksion xərclər
- müxtəlif iqtisadi sübyektlər üçün qərar qəbul edilməsi şərtlərinin bərabər olmaması
- firmaların ümumi strateji davranışa meyilliyi

297 Asimmetrik informasiyanın nəticələrinə aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- qiymət diskriminasiyası
- istehsalçı tərəfindən mənfəətin alınmaması
- qiymətlərin mövsümi tərəddüdləri
- əmlak bazarının fəaliyyətində səmərəliliyin azalması

298 İnformasiyanın asimmetrikliliyini azaldan bazar siqnallarına aid deyil:

- qərantıya müddətinin müəyyən olunması
- əmtəələrin qiyməti
- ticarət nişanı
- istehsalçılara keyfiyyət sertifikatlarının verilməsi
- reklam xərclərinin kəmiyyəti

299 Riskdən yayınma metoduna aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- etibarlı tərəfdaşlardan imtina etmək
- riskli layihələrdən imtina etmək
- investisiyaların diversifikasiyası
- təsərrüfat riskinin sığortalınması

300 Riskin vaxta görə bölgüsü, investisiyaların diversifikasiyası, göndəriş və satışın diversifikasiyası-

bütün bunlar nəyin metodlarıdır:

- riskin sığortalanması
- riskdən yayınma
- riskin lokallaşdırılması
- riskin dissipasiyası
- riskin kompensasiyası

301 Vençur müəssisələrin yaradılması:

- riskin sığortalanması
- riskdən imtina
- riskin lokallaşdırılması
- riskin dissipasiyası
- riskin kompensasiyası

302 Risk ibarət ola bilər:

- bütün göstərilənlərdə
- əldə olunan nəticənin nəzərdə tutulandan kənarlaşmasında
- nəzərdə tutulmuş həcmdə məqsədə nail olunmadıqda
- itkilərin olması mümkünlüyündə
- mülkiyyətin itirilməsinin mümkünlüyündə

303 Riskin bir neçə layihə və ya əmtəə arasında bölüşdürülməsi yolu ilə azaldılması metodu adlanır:

- riskin kompensasiyası
- riskin diversifikasiyası
- riskdən yayınma
- riskin sığortalanması
- riskin lokallaşdırılması

304 Dövlətin ictimai istehsalı yönümlətmək prosesi belə adlanır:

- innovasiya siyasəti
- hüquqi tənzimləmə
- indikativ planlaşdırma
- fiskal siyasət
- dövlət sahibkarlığı

305 Keynçi yanaşmaya əsasən dövlətin iqtisadi tənzimlənməsinin əsas məqsədi hesab olunur:

- dünya bazarında ekspansiya
- iqtisadi artım və inflyasiyanın aşağı səviyyəsi
- tsikli tərəddüdlərin olmaması
- stabil iqtisadi artım və məşğulluğun yüksək səviyyəsi
- məşğulluğun yüksək səviyyəsi və inflyasiyanın aşağı səviyyəsi

306 Dövlətin gücünün əhalinin rifahında, müdafiə qüdrətində və dövlətə etibar etməyində kimi görürdü?

- Platon
- Aristotel
- İbn Xəldun
- Konfutsi

Makiavelli

307 Fiziokratların fikrincə, dövlətin funksiyasına aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- ticarətin tənzimlənməsi
- mülkiyyətin müdafiəsi
- ümumi təhsil
- ictimai xarakter daşıyan müəssisələrin saxlanması

308 Dövlətin minimal funksiyasına aid deyil:

- ictimai nemət istehsalının təmin edilməsi
- antitsiklik tənzimlənmə
- antiinhisar tənzimlənmə
- xarici effektlərin tənzimlənməsi
- pul tədavülünün səmərəli təşkili

309 Aşağıda qeyd olunanlardan hansı iqtisadi siyasətin məqsədinə aid deyil:

- məşğulluğun yüksək səviyyəsi
- iqtisadi artım
- dövlət büdcəsinin kəsiri
- milli valyutanın dayanıqlığı
- qiymətin stabilliyi

310 Dövlətin bazara birbaşa təsiri alətini göstərin:

- sadalananlardan heç biri
- milliləşdirmə, özəlləşdirmə
- dövlət alışmaları
- məqsədli maliyyələşdirmə
- bütün sadalananlar

311 Qloballaşma şəraitində meyil meydana gəlir:

- dövlətin sosial funksiyalarının zəifləməsi
- iqtisadiyyatın tənzimlənməsi üzrə dövlətin funksiyalarının bir hissəsinin dövlətlərarası səviyyəyə köçürülməsi
- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin zəifləməsi
- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin güclənməsi
- dövlətin sosial funksiyalarının güclənməsi

312 Keyninin dövlət tənzimlənməsi konsepsiyası hansı ölkənin hökumətinin hansı iqtisadi siyasətində daha dolğun təbliq edilmişdir:

- U.Çerçilin Böyükbritaniyada
- F.Ruzveltin ABŞ-da
- M.Tetçerin Böyükbritaniyada
- R.Reyqanın ABŞ-da
- Q.Kollun Almaniya

313 Dövlətin maksimal funksiyasına aiddir:

- sadalananlardan heç biri
- gəlirlərin yenidən bölgüsü
- antiinflasiya siyasəti

- dünya bazarında milli mənafeələrin reallaşması
- bütün sadalananlar

314 İqtisadiyyatın bazar təşkilinin çatışmamazlıqlarından birini göstərin:

- resursların bazar qanunlarına uyğun bölgüsü
- ictimai nemətlərin istehsalını təmin etmir
- əmtəə - pul balanslaşdırılması
- azad qiymətqoyma
- subyektlərin iqtisadi bərabərliyi

315 Bazar iqtisadiyyatının dövlətə xas olmayan funksiyaları göstərin:

- işsizliyin azaldılmasına dair tədbirlərin həyata keçirilməsi
- qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi
- bazarın mənfi tərəfinin kompensasiya edilməsi
- fiskal siyasətin həyata keçirilməsi
- bazar münasibətləri iştirakçılarının sosial qarantlarının təmin edilməsi

316 əhali gəlirlərinin yenidən bölgüsü dövlətin funksiyalarından hansına aiddir:

- sosial funksiya
- xarici effektlərin tənzimlənməsi
- institusional funksiya
- rəqabətli mühitin qorunması
- iqtisadi stabilliyin qorunması

317 İqtisadiyyatın dövlət tənzimləməsi istiqamətlərinə aid deyil:

- sadalananların hamısı aiddir
- regional siyasət
- sosial siyasət
- institusional siyasət
- xarici iqtisadi siyasət

318 Milli maraqların dünya iqtisadiyyatında realizə olunmasına daxil deyil:

- kapitalın beynəlxalq hərəkəti üzərində nəzarət
- iş qüvvəsinin beynəlxalq miqrasiyası üzərində nəzarət
- valyuta məzənnələrinə təsir
- antiinflasiya siyasətinin aparılması
- dövlətin müəyyən xarici ticarət siyasətinin aparılması

319 Pareto - səmərəli buraxılışının çatdığı nöqtədə:

- bazar iqtisadiyyatı şəraitində buraxılışın Pareto səmərəliliyinə nail olunmasına mümkün deyil
- transformasiyanın son hədd norması əvəzləmənin son hədd normasına bərabərdir
- son hədd xərcləri son hədd gəlirinə bərabərdir
- bütün istehsal amillərinin son hədd məhsulları bərabərdir
- bütün nemətlərin son hədd faydalılığı bərabərdir

320 İstehsal səmərəliliyinə və ehtiyatların səmərəli bölgüsünə nail olunur:

- heç vaxt nail olunmur
- təkamil rəqabət şəraitində
- inhisarçı rəqabət şəraitində uzunmüddətli dövrdə

- inhisarçı rəqabət şəraitində qısamüddətli dövrdə
- oliqopoliya şəraitində

321 İctimai rifah funksiyasını qurmaq mümkün deyil fikri hansı nəzəriyyəyə məxsusdur?

- Keynsçilik
- Eqalitarizm
- Libertarizm
- Utilitarizm
- Monetarizm

322 İqtisadiyyat səmərəli işləyirsə istehsal imkanları qrafikində bu nemətlər dəstinin harada əks olunması deməkdir:

- iqtisadiyyatın səmərəliliyi istehsal imkanlarından asılı deyil
- istehsal imkanları əyrisindən aşağı nöqtəsi
- istehsal imkanları əyrisi üzərindəki nöqtədə
- istehsal imkanları əyrisindən yuxarıda yerləşən nöqtəsi
- istehsal imkanları əyrisini tam yarı bölən nöqtəsi

323 Aşağıdakılardan mövcud ehtiyatlar şəraitində milli iqtisadiyyatın istehsal imkanlarını artıranını göstərin:

- göstərilənlərdən heç biri
- ümumi daxili məhsulun enerji tutumunun azaldılması
- ümumi daxili məhsulun material tutumunun artırılması
- faydalı qazıntılar mədənlərinin tükənməsi
- işsizliyin səviyyəsinin yüksəlməsi

324 Aşağıdakılardan iqtisadiyyatda ümumi iqtisadi səmərəliliyə nail olmağın meyarı olanını göstərin:

- bütün tələbatların tam ödənilməsi
- ölkədə mövcud olan bütün istehsal ehtiyatları istifadə olunması
- bütün firmaların iqtisadi mənfəət əldə etməsi
- transformasiyanın son hədd norması və əvəzləmənin son hədd normalarının bərabər olması
- məhsul artımının mövcudluğu

325 Aşağıdakı şərtlər yerinə yetirildikdə iqtisadiyyat ümumi bazar tarazlığı vəziyyətində olur:

- göstərilən bazar tarazlığının şərtləri deyil
- bütün əmtəə bazarları fərdi tarazlıq vəziyyətində olduqda
- bütün bazar iştirakçıları öz məqsəd funksiyalarını maksimumlaşdırdıqda
- bütün istehsal ehtiyatları səmərəli istifadə olunduqda
- bütün göstərilən şərtlər doğrudur

326 Təkmil rəqabət şəraitində ümumi müvazinat zamanı:

- ümumi tarazlıq şəraitində bütün sadalananlar mövcuddur
- hər bir ehtiyatın son hədd məhsulu və ehtiyatın qiymətinə bərabərdir
- hər bir istehlakçı üçün istehlak olunan bütün nemətlərin son hədd faydalılığı həmin nemətlərin son hədd xərclərilə mütənasibdir
- hər bir istehlakçı üçün istehlak olunan hər bir nemətin son hədd faydalılığı həmin nemətin qiymətinə bərabərdir
- hər bir məhsulun ümumi xərclərinin onun qiymətinə nisbəti məhsulun son hədd faydalılığına bərabərdir

327 Pareto – optimallığın bütün şərtləri təmin olunur:

- duopoliya
- tənzimlənən inhisarlarda
- təkml rəqabətdə
- inhisarçı rəqabətdə
- oliqopoliyada

328 İki iqtisadi fərd əmtəələrini mübadilə edərsə, onlardan hər biri qazanır, çünki:

- onların məcmu gəliri artır
- əmtəələrin ümumi həcmi artır
- ümumi faydalılıq artır
- ümumi istehsal xərcləri azalır
- istehsalın ümumi həcmi artır

329 İctimai rifah funksiyasının fərdi faydalılıq funksiyalarının cəmi olması haqqında təsəvvür səciyyəvidir:

- düzgün cavab yoxdur
- eqalitarizm üçün
- libertarizm üçün
- utilitarizm üçün
- monetarizm

330 Bazar mexanizmi səmərəli bölgünü təmin edir, lakin təmin edə bilmir:

- bütün sadalananlar təmin etməyə qadirdir
- fərdi tarazlığı
- ədalətli bölgünü
- ümumi tarazlığı
- Pareto – səmərəliliyi

331 Rəqabətli bazar həmişə səmərəli bölgünü təmin edir, hər hansı rəqabətli müvazinət isə Pareto – səmərəlidir. Bu:

- qismən tarazlıq şəraitidir
- rifahın birinci teoremidir
- rifahın ikinci teoremidir
- ümumi tarazlıq şəraitidir
- səmərəlilik meyarıdır

332 Nemətlərin Pareto - səmərəli bölgüsünün əldə edilməsi göstərir ki:

- istehsalın optimal səviyyəsinə nail olunmuşdur
- nemətlərin bərabər bölgüsü alınmışdı
- nemətlərin səmərəli bölgüsü alınmışdı
- rifahın maksimum səviyyəsi alınmışdı
- nemətlərin qeyri- səmərəli bölgüsü alınmışdı

333 Səmərəliliyin kompensasiyalı meyarı ibarətdir:

- resursların və gəlirlərin səmərəli bölgüsünə nail olunur
- bir fərdlərin ümumi faydaları digərlərinin ümumi itkilərindən artıq olduğu halda səmərəlilik əldə olunur
- bir fərdin vəziyyətini pisləşdirmədən, başqa fərdin vəziyyətini yaxşılaşdırmaq mümkün deyil
- istehlak olunan nemətlərdən bütün fərdlər eyni faydalılıq əldə edir
- cəmiyyətin bütün üzvlərinin ümumi rifahı maksimumlaşır

334 Yığımın olmadığı fərz edilərsə, tələb yaradan bütün nemətlərin ümumi dəyəri həmişə təqdim olunan iqtisadi nemətlərin ümumi dəyərinə bərabərdirsə, bu təsdiqlənmə necə adlanır?

- Qossenin birinci qanunu
- rifahın birinci teoremi
- Pareto optimum
- Valras qanunu
- rifahın ikinci qanunu

335 Gəlirlərin qeyri-bərabərliyi göstəricilərinə aid deyil:

- Lorens əyrisi
- Cinni əmsalı
- Atkinson indeksi
- əmək məhsuldarlığı əmsalı
- desil əmsalı

336 Sosial ədalət nəzəriyyələrinə aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- libertarizm
- monetarizm
- utilitarizm
- eqalitarizm

337 əgər bir fərdin vəziyyətini digərinin vəziyyətini pisləşdirmədən yaxşılaşdırmaq mümkün deyilsə bölgü səmərəlidir . Bu müddəə adlanır:

- Cini əmsalı
- Pareto əmsalı
- kompensasiya əmsalı
- ədalətlilik əmsalı
- Atkinson indeksi

338 Ayrıca şəxsin müəyyən dövr ərzində aldığı pulun miqdarı, bu :

- minimal gəlir
- real gəlir
- faktiki gəlir
- milli gəlir
- nominal gəlir

339 Vergilər ödənildikdən sonra yerdə qalan, şəxsi gəlirin hissəsi – bu:

- minimum gəlir
- sərəncamda qalan gəlir
- məcmu gəlir
- real gəlir
- şəxs əmanət

340 Ev təsərrüfatlarının sərəncamına daxil olan milli gəlir hissəsi nədən ibarətdir?

- ümumi gəlirdən
- şəxsi gəlirdən
- şəxsi yığımdan

- gəlir amilindən
- şəxsi istehlak xərclərindən

341 Gəlirlərin bazar bölgüsü təmin etmir:

- səmərəliliyi
- iqtisadi ədaləti
- faktor gəlirlərin alınmasını
- sosial ədaləti
- yüksək gəlirlərin alınmasını

342 Bazar iqtisadiyyatına xarakterikdir:

- gəlirlərin səviyyəsində sərt tərəddüdlər
- gəlirlərin yüksək səviyyəsi
- gəlirlərin aşağı səviyyəsi
- gəlirlərin qeyri-bərabərliyi
- gəlirlərin təqribən eyniliyi

343 İnsanın müəyyən dövrdə aldığı vəsait, bu onun:

- əməkhaqqı
- firavanlıq səviyyəsi
- gəliri
- sərvəti
- kapitalı

344 Real gəlir – bu:

- minimal gəlir
- əmək fəaliyyətindən gəlir
- il ərzində əldə edilən ümumi gəlir
- insanın cari dövrdə aldığı gəlir
- inflyasiyanı nəzərə almaqla gəlir

345 Gəlirlərin yenidən bölgüsünün dövlət siyasəti istifadə edir:

- sığorta sistemini
- maliyyə sistemini
- pul-kredit sistemini
- vergiqoyma sistemini və transfertlər sistemini
- bank sistemini və vergi sistemini

346 Yenidən bölgü qaydasında ehtiyacı olan vətəndaşlara dövlət büdcəsindən əvəzsiz pul ödəmələri adlanır:

- amortizasiya
- transfertlər
- vergi
- dotasiya
- investisiya

347 Amil gəlirlərə aid deyil:

- faiz
- əmək haqqı

- mənfəət
- təqaüd
- renta

348 Firma investisiya haqqında qərar qəbul edərkən nəzərə alır:

- əməkhaqqının həcmi
- nominal faiz dərəcəsi
- real faiz dərəcəsi
- nominal və real faiz dərəcələri arasındakı fərq
- torpaq rentasının həcmi

349 Faiz dərəcəsi ifadə edir:

- kapitalın məhsuldar formasını
- kapitalın dəyərini
- kapitalın həcmi
- kapitalın istehlak dəyərini
- kapitalın natural formasını

350 Sahibkar mənfəəti aşağıdakılardan gələn gəliri əks etdirir:

- borc kapitalından
- torpaqdan
- mizdlu əməkdən
- faydalı qazıntılardan
- istehsal kapitalından

351 Maliyyə kapitalı yaranmışdı:

- tacir və sələm kapitalının qovuşması nəticəsində
- sənaye və borc kapitalının qovuşması nəticəsində
- ticarət və borc kapitalının qovuşması nəticəsində
- kapital- mülkiyyətin kapital- funksiyadan ayrılması nəticəsində
- əmtəə və sənaye kapitalının qovuşması nəticəsində

352 Qısamüddətli dövrdə avadanlığın təklifi əks olunacaq:

- sınıq xətlə
- üfüqi xətlə
- şaquli xətlə
- düz mənfi meyilliklə
- düz müsbət meyilliklə

353 Kapital qoyuluşlarının həyata keçirilməsi haqqında qərar qəbul olunarkən mühüm şərtlər bunlardır:

- iqtisadi mənfətin müəyyən edilməsi
- tələb və təklif qrafiklərinin qurulması
- mənfəət normasının hesablanması
- orta xərclərin hesablanması
- gələcək xərc və gəlirlərin diskontlaşdırılması

354 Kapital qoyuluşlarının ödənişliliyi müəyyən olunur:

- avadanlığın dəyərinin onun xidməti müddətinə nisbəti kimi

- gözlənilən mənfəətin investisiya həcminə faiz nisbəti kimi
- gəlirlər axını və xərclər axınının nisbəti kimi
- avadanlığın xidmət müddətinin onun dəyərinə olan nisbəti kimi
- sabit və dəyişən kapitallara xərclərin nisbəti kimi

355 Əmtənin istehsalı üçün müəyyən miqdarda kapitalın istifadə olunmasının tələb olunduğunu səciyyələndirən əmtənin hansı xüsusiyyətidir

- kapital tutumu
- kapital verimi
- əmək tutumu
- kapital qoyuluşu
- ehtiyat tutumu

356 Adam Smitin kapitala verdiyi tərifə göstərin.

- Kapital puldur
- Kapital izafi dəyər gətirən dəyərdir
- Kapital əvvəl istehsal olunmuş nemətlərdir
- Kapital yığılmış əməkdir
- Kapital daha çox iqtisadi sərvət əldə etmək üçün yaradılmış və istifadə edilən istənilən resursdur

357 Yeni texnologiyanın yaranması kapitala tələb əyrisinə necə təsir edə bilər?

- tələb əyrisi üfqi xətt olacaq
- tələb əyrisi sola yerini dəyişir
- tələb əyrisi sağa yerini dəyişir
- tələb əyrisi mailliyi dəyişir
- heç bir dəyişiklik baş vermir

358 Marks nəyi saxta kapital adlandırır?

- Ticarət kapitalını
- İş qüvvəsini
- Əmək vasitələrini
- Əmək predmetlərini
- Qiymətli kağızları

359 Borc kapitalına tələb qrafiki belə şəkildə olur:

- ayrıca firma üçün belə qrafik qurmaq olmaz
- mənfə maillikli əyri
- müsbət maillikli əyri
- üfqi düz xətt
- şaquli düz xətt

360 Yeni əmtə istehsalına kapital qoyuluşunda gözlənilən mənfəət norması – 12% - dir. Hansı faiz dərəcəsinə bu qoyuluşu etmək məqsədəuyğundur?

- 13%
- 16%
- 14%
- 12%
- 10%

361 əgər nominal faiz dərəcəsi -10%, illik inflyasiya sürəti-4 % olarsa real faiz dərəcəsi olar:

- 10%
- 14%
- 2,5%
- 6%
- 4%

362 Kapital bazarında borc vəsaitlərinin təklifi asılıdır:

- investisiya tələbindən
- əmtəələrə tələbdən
- əmanətlər üzrə ödənilən faizin səviyyəsindən
- mənfəət normasından
- nominal və real faiz dərəcələrinin nisbətindən

363 İstehsal amilləri bazarının tərkib hissəsi deyildir:

- dünya bazarı
- əmək bazarı
- kapital bazarı
- torpaq bazarı
- valyuta bazarı

364 Yüksək ixtisaslı işi yerinə yetirməyə imkan verən nəzəri və praktiki hazırlığın məcmusu adlanır:

- əsas kapital
- elmi - texniki tərəqqi
- istehsal potensialı
- insan kapitalı
- təhsilin səviyyəsi

365 İş qüvvəsinin istehlak dəyəri nədədir?

- əmək məhsuldarlığında
- əməyin miqdarında
- əməyin keyfiyyətində
- iş qüvvəsinin izafi dəyər yaratmaq qabiliyyətində
- əməyin ijtimai xarakterində

366 əmək bazarında monopsonist rəqib firmaya nisbətən:

- çox əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- yüksək əməkhaqqı ödəyəcək və az işçi götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və həmin miqdarda da işçilər götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və az işçilər də götürəcək

367 Kim əməyi zəruri və izafi əməyə ayırmışdır?

- D.Rikardo
- A.Smit
- K.Marks
- C.B.Sey
- T.Maltus

368 Amil gəliri – bu:

- doğru cavab yoxdur
- istehsal amilinin sahibininbuamili satarkən əldə etdiyi gəlirdir
- istehsal amilinin tətbiqi nəticəsində firmanın əldə etdiyi mənfəətin bir hissəsi
- istehsal amilinin tətbiqi nəticəsində firmanın əldə etdiyi ümumi gəlir
- istehsal amilinin son hədd məhsulunun pul forması

369 İstehsalın mümkünlüyünə və nəticəliliyinə həlledici təsir edən xüsusilə mühüm element və ya obyekt:

- idarəetmədir
- texnologiyalardır
- istehsal amilidir
- səmərəlilikdir
- müəssisədir

370 Nemətlərin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsinə yönümlənmiş intellektual və fiziki fəaliyyət:

- kommersiya fəaliyyətidir
- texnologiyadır
- sahibkarlıq fəaliyyətidir
- kapitaldır
- əməkdir

371 İstehsal amillərinə tələbin əsas əlaməti onun törəmə xarakterli olmasıdır. Bu o deməkdir ki, istehsal amillərinə tələb asılıdır:

- əvəzləyici resurslara olan tələbdən
- onların təklifindən
- onların qiymətindən
- bu amillərin köməyi ilə istehsal olunmuş əmtəəyə olan tələbdən
- digər amillərə olan tələbdən

372 Sadalananlardan hansı istehsal amilinə aid deyil:

- bütün sadalananlar istehsal amillərinə aiddir
- əmək
- kapital
- əmək məhsuldarlığı
- torpaq

373 İstehsal amillərinin son hədd məhsulu:

- qeyri təkmil rəqabət şəraitində müəyyən etmək mümkün deyil
- bu məhsulun son vahidinin satış qiyməti
- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcminin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcminin artımına bərabərdir
- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsindən əldə edilən ümumi satışdan gəlirin dəyişilməsinə bərabərdir
- təkmil rəqabət şəraitində təyin etmək mümkün deyil

374 əmək üçün iş vaxtı vahidində ödənilən qiymət - bu:

- nominal əməkhaqqı
- əmək haqqı tarifi
- minimum əməkhaqqı

- real əmək haqqı
- normal əməkhaqqı

375 İstehsal amilləri bazarında firmanın tarazlığı o zaman yaranır ki:

- bütün resurslar əvəz olunandır
- ehtiyatlara çəkilən xərjlərin son həddi əlavə bir ehtiyatın istifadə olunmasından yaranan gəlirin son həddi ilə bərabərləşir:
- məhsuldarlığın azalması qanunu fəaliyyətini dayandırır
- resursların qiymətləri müqayisə edilir
- resursa tələb elastikliyi 0 bərabərdir

376 Nemətlər və xidmətlər yaratmaq məqsədilə istehsal amillərinin koordinasiyası və kombine edilməsi üzrə fəaliyyət:

- kommersiya fəaliyyətidir
- texnologiyadır
- sahibkarlıq fəaliyyətidir
- kapitaldır
- əməkdir

377 əməyin orta məhsulu:

- əməyin orta məhsuldarlığıdır
- orta hesabla bir işçinin buraxdığı məhsulun miqdarıdır
- orta keyfiyyətli məhsulun miqdarıdır
- ümumi məhsulun yanaşı duran göstəriciləri arasında fərkdir
- daha bir əmək vahidinin tətbiqindən alınan əlavə məhsuldur

378 İstehsal həcmünün dəyişilməz qalması şərtilə bir istehsal amilinin miqdarının bir vahid azaldılması üçün digər istehsal amilinin miqdarının artırılması belə adlanır:

- elastiklik
- son hədd əvəzləmə norması
- son hədd texniki əvəzləmə norması
- istehsal funksiyası
- texnoloji səmərəlilik

379 Satılan məhsul vahidinə görə hesablanan gəlir:

- orta gəlirdir
- ümumi gəlirdir
- son hədd gəliridir
- sərəncamda olan gəlirdir
- real gəlirdir

380 əlavə istehsal amili vahidinin tətbiqi nəticəsində əldə olunan satış pulu artımı belə adlanır:

- son hədd əvəzləmə norması
- istehsal amilinin son hədd məhsulu
- istehsal amilinin pulla ifadədə son hədd məhsulu
- istehsal amilindən son hədd gəliri
- istehsal amilinin orta məhsulu

381 Aşağıdakılardan doğru olanını seçin:

- dəqiq cavab yoxdur
- Pareto – optimin dedikdə iqtisadiyyatın elə halı başa düşülür ki, onun dəyişməsi bütün fərdlərin rifahının yüksəlməsinə gətirib çıxarar
- ümumi tarazlığın təhlili ayrı-ayrı bazarlar arasında qarşılıqlı əlaqələrin tədqiqinə yönəlmişdir
- əgər bütün ehtiyatlar maksimum səmərəlilikdə istifadə olunarsa iqtisadiyyatın vəziyyəti səmərəlidir
- təkmil rəqabət sistemi gəlirlərin, nemətlərin və ehtiyatların bərabər bölgüsünü nəzərdə tutur

382 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Eqlitaristlər ictimai rifah funksiyasının mövcudluğunu tanıyırlar
- İctimai rifah funksiyası fərdlərin üstünlükverimlərini nəzərə alır
- İctimai fərqsizlik əyrisi gəlirlərin bölgüsünün bərabərlik dərəcəsini göstərir
- İstehsal imkanları əyrisi mövcud resurslarla istehsalın alternativ imkanlarını göstərir

383 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- Ümumi müvazinətin təhlili zamanı müxtəlif əmtəə və xidmətlər bazarları arasında əks əlaqə effekti nəzərə alınmalıdır
- Bir əmtəə bazarında dəyişikliklər başqa əmtəə bazarlarına heç cür təsir etmir
- Ümumi müvazinət modeli iqtisadiyyatın inhisarlaşdığı ehtimalından çıxış edir
- Əmtəə bazarlarının qarşılıqlı əlaqəsi riyazi yolla ifadə oluna bilməz
- Pareto optimumuna bütün nemətlərin son hədd faydalılığı bərabər olduqda çatılır

384 Ümumi iqtisadi səmərəliliyə çatılır:

- ümumi iqtisadi səmərəlilik bütün hallarda çatılmazdır
- istehsal imkanları əyrisini tən yarıya bölən nöqtədə
- istehsal imkanları hüdudları və ictimai fərqsizlik əyrisinin toxunma nöqtəsində
- əgər bütün fərdlər istehlak olunan nemətlərdən bərabər faydalılıq əldə edərsə
- son hədd xərcləri son hədd gəlirinə bərabədirsə

385 İctimai rifahın funksiyasının müəyyənləşdirilmə sahəsinin qeyri-məhdudluğu göstərir ki:

- ictimai nemətlər maksimal həcmdə istehsal olunur.
- rifah bütün fərdlər arasında bərabər bölünür
- hər bir fərd öz faydalılıq funksiyasını maksimumlaşdırmağa çalışır
- ictimai rifahın müəyyənləşdirilməsində bircə fərd də kənarlaşdırıla bilməz
- ictimai nemətlər optimal həcmdə istehsal olunur

386 İctimai rifah funksiyasının ödəməli olduğu şərtlərə aid deyil :

- bütün sadalanan şərtlər yerinə yetirilməlidir
- kollektiv rasionallıq
- müəyyənləşdirmə dairəsinin ciddi məhdudluğu
- diktaturanın olmaması
- alternativ seçilməsinə aiddiyatı olmayanlardan asılı olmaması

387 Rifahın birinci teoreminin ədalətliliyi şərtlərinə aid deyil:

- bütün sadalanan amillər aiddir
- subyektlərin öz faydalılıqlarının maksimumlaşdırması məqsədi
- subyektlərin qarşılıqlı təsirinin olmaması
- subyektlərin rəqabətli davranışı
- subyektlərin istəklərində uyğunsuzluq

388 Rəqabətli bazarda X əmtəəsinə tələbin azalması nəticəsində:

- sadalanan nəticələrin heç biri ilə
- X əmtəəsinin istehsalında istifadə olunan ehtiyatlara tələb əyrisi sola hərəkət edər
- X əmtəəsi istehsalında istifadə olunan ehtiyatlara tələb azalar
- X əmtəəsinin istehsalında istifadə olunan ehtiyatların qiyməti azalar
- yuxarıda göstərilənlərin hamısı baş verər

389 Resursun qiymətinin dəyişməsi yeni tarazlığın yaranmasına səbəb olur:

- öz ardınca yeni tarazlığa aparmayacaq
- yalnız bu resursun bazarında
- bu resursun və istehsalında həmin resursun istifadə olunduğu məhsullar bazarında
- bu resursun və qarşılıqlı əvəz olunan resurslar bazarında
- müxtəlif məhsullar və resurslar bazarında

390 Rifah halının ikinci teorimindən belə nəticəyə gəlmək olar ki;

- doğru cavab yoxdur
- bazar mexanizmi ədalətli bölgünü təmin edir
- daha səmərəli texnologiyaya keçməklə rifah halında yüksəlir
- bazar mexanizmi ehtiyatların səmərəli bölgüsünü təmin etməyə qabildir
- ümumi bazar tarazlığı əlçatmazdır

391 Müqaviləli mübadilə əyrisinin hər bir nöqtəsi göstərir:

- bütün göstərilən doğru deyil
- pareto səmərəliliyə görə nemətlərin bölgüsünü
- əyrinin üzərində olmayan nöqtədən əyrinin üzərində olan nöqtədə keçid içtimai rifah halını yüksəldir
- əyri boyunca hərəkət mübadilənin iştirakçılarının rifah halını artırır da, azaldır da bilər
- bütün göstərilənlər doğrudur

392 İctimai rifahın müəyyənləşdirilməsində D.Roulzun işləyib hazırladığı yanaşma aşağıdakılardan hansının növüdür?

- Keynsçilik
- Eqlitarizm
- Libertarizm
- Utilitarizm
- Monetarizm

393 Pareto-səmərəliliyə çatılmasında maneə ola bilər:

- sadalananların heç biri maneə ola bilməz
- inhisarın olması
- monopsoniyanın olması
- vergilər
- sadalananların hamısı

394 İstehsal sahələri arasında resursların bölgüsünün bütün texnologici səmərəli kombinasiyaları göstərir:

- büdcə xəttini
- mübadilənin kontrakt əyrisi
- istehsal imkanları həddləri

- fərqsizliklər əyrisini
- istehsal müqavilələri əyrisini

395 Ümumi rifah funksiyası kim tərəfindən işlənmişdir:

- M.Fridman
- L.Valras
- V.Pareto
- P.Samuelson
- D.Xiks

396 Buraxılışı azalmalı olan, başqa nemətlərin vahidlərində ifadə olunan bir nemət istehsalının artırılmasının dəyərini göstəricisi nədir?

- son hədd gəliri
- əvəzləmənin son hədd norması
- istehsal amilinin son hədd məhsulu
- dəyişilmənin (transformasiyanın) son hədd norması
- son hədd xərcləri

397 İctimai rifah funksiyalarının eyni kəmiyyətdə olduğu müxtəlif fərdlərin faydalılığının çoxsaylı kombinasiyası necə adlanır:

- büdcə xətti
- müqavilələrin fərqsizlik əyrisi
- istehsal imkanları həddi
- ictimai fərqsizlik əyrisi
- müqavilələrin mübadiləsi əyrisi

398 Bazar subyektlərinin fəaliyyəti nəticəsində yaranmış vəziyyət, hansı ki, bazar iştirakçılarında bu vəziyyəti dəyişmək həvəsi yoxdur, bu:

- düzgün cavab yoxdur
- bazarın ümumi tarazlığı
- təsadüfi bazar tarazlığı
- Pareto – tarazlıq
- faktiki tarazlıq

399 Ümumi tarazlığın xarakteristikasına aid deyil:

- bütün sadalananlar ümumi tarazlığın səviyyəsinə aiddir
- gəlirlərin bərabərliyi
- bütün əmtəə və resurslar bazarlarında tələb və təklif həjmlərinin tarazlığı
- bütün bazarlarda tarazlıq qiymətlərinin qərarlaşması
- bütün bazarlarda eyni zamanda tarazlığın əldə edilməsi

400 Necə olur, rəqabətli iqtisadiyyat elə bir vəziyyətə gəlir, hansı ki, iqtisadi resursların səmərəli bölgüsü həyata keçirilir, hər subyekt özünün iqtisadi məqsədinə nail olur. Bu əsas problemi nəzərdən keçirilir.

- istehsal xərcləri nəzəriyyəsi
- təsadüfi tarazlığın təhlili
- istehlakçı davranışı nəzəriyyəsi
- ümumi tarazlıq nəzəriyyəsi
- sosial ədalət nəzəriyyəsi

401 Ümumi iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsini kimi tədqiq etmişdir:

- K.Marks
- J.M. Keynes
- M.Fridman
- B.Pareto
- L.Valras

402 Nemətlərin istehlakçılar arasında səmərəli bölgüsünün bütün mümkün variantları hansı ki, əldə edilə bilər, göstərir:

- büdcə xəttini
- mübadilənin kontrakt əyrisini
- istehsal imkanları hüdudunu
- fərqsizliklər əyrisini
- istehsal müqavilələri əyrisini

403 Texnoloji səmərəliliyin nailiyyətlərini nəzərə almaqla nemətlərdən tam istifadə edilməsi şəraitində iqtisadiyyatın istehsal edə bildiyi hər nemətin maksimal miqdarını göstərən nemətlər kombinasiyası özündə əks etdirir:

- büdcə xəttini
- mübadilənin kontrakt əyrisini
- istehsal imkanları hüdudunu
- fərqsizliklər əyrisini
- istehsal müqavilələri əyrisini

404 Ehtiyatların bölgüsünün avtomatik olaraq cəmiyyətin rifah halının maksimallaşmasını təmin edən mexanizmə əsaslanan təsərrüfat sistemi:

- planlı iqtisadiyyatdır
- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsidir
- təkmlil rəqabət iqtisadiyyatıdır
- müvazənət iqtisadiyyatıdır
- rifah iqtisadiyyatıdır

405 Ümumi rifah funksiyası ehtiyatların və nemətlərin kəmiyyətindən başqa daha nəyi nəzərə alır:

- ictimai nemətlər istehsalını
- gəlirlərin bölgüsü
- bölgünün ədalətliyinin sosial və etik normalarını
- bazar mexanizminin xarici effektlərini
- ehtiyat və nemətlərin keyfiyyətini

406 Müxtəlif bazarlarda tarazlıq qiyməti və istehsalın tarazlıq həcmının öyrənilməsi necə adlanır:

- istehsal xərclərinin təhlili
- ümumi bazar tarazlığının təhlili
- fərdi bazar tarazlığının təhlili
- bazar quruluşunun təhlili
- istehlak tarazlığının təhlili

407 Göstərilənlərdən iqtisadi səmərəliliyə nail olunmaqla bir araya sığmayan hansıdır:

- sadalanan hallardan heç biri

- təkmil rəqabət
- xarici effektlərin olunması
- inhisar
- bütün göstərilənlər

408 İstehsal imkanları əyrisi göstərir:

- dođru cavab yoxdur
- ehtiyatların bölgüsünün müxtəlif kombinasiyalarını
- qabaqcıl texnologiyaların t dbiqi zamanı istehsal olunmuş nemətlərin həcmini
-  yr nilmiř faydalı qazıntılıarın həcmini
- mövcud ehtiyatlarla nemətlərin istehsalının alternativ imkanlarını

409 Təkmil v  inhisarçı rəqabət bazarlarının ümumi cəhəti:

- təkmil v  inhisar rəqabəti  c n sadalananlar arasında ümumi cəhət yoxdur
- müxtəlif  mt l r istehsal edir
- bazarda çoxlu alıcılar v  satıcılar fəaliyyət göstərir
- firma məhsuluna tələb qrafiki üfüqi xətt formasındadır
- eyni təbiətli  mt l r istehsal edirlər

410 Sadalanan sahələrdən hansı bir qayda olaraq oliqopolik quruluřa malikdir:

- m iř t xidmətləri
- kənd təsərrüfatı
- ticarət
- ayaqqabı istehsalı
- avtomobil istehsalı

411 İnhisarçı rəqabət təkmil rəqabətdən onunla fərqlənir ki:

- bütün sadalanan x susiy tl r ilə
- sahə bazarında çoxlu firmalar mövcud olur
- nəinki bütün sahə, hətta ayrıca firma bazara nisbətən az məhsul çıxarır
- sahədə digər kapitalların gəlməsi  c n maneə yoxdur
-  mt l rin müxtəlifliyi mövcud olur

412 İnhisarçı rəqabətin  st nl y  ondadır ki:

- qiymətlər çox ařađı səviyyədə saxlanılır
- bazar nöqteyi-nəzərindən firmalar səmərəli məhsul həcmini istehsal edirlər
- məhsulların müxtəlifliyi istehlakçıların zövqlərini daha yaxşı reallař-dırmađa imkan yaradır
- təkmil rəqabət firmalar arasında qızđın «qiymət m harib l rin » aparır
- cəmiyyət nöqteyi-nəzərindən resurslardan səmərəli istifadəyə səbəb olur

413 Kartel nədir?

- xeyli firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazarın n v 
- eyni  mt l r istehsal edən iki rəqib firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluřu
- müxtəlif  mt l r sataraq rəqabət aparan firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluřu
- bir ne   ri firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar tipi
- qiymətlər üzərində nəzarət məqsədilə istehsal həcminin m hdudluđu üzrə saziř g lmiiř firmalar qrupu

414 Reklam  c n yüksək xərclər hansı rəqabət quruluřuna xasdır?

- duopolya

- təkmil rəqabət
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət
- inhisar

415 Oliqopoliyanın əlamətlərinə aŐađıdakılar aid deyil:

- oliqopolist firmalar rəqabətin qeyri-qiy m t metodlarına üstünlük verirlər
- sahədə bir neçə iri firmalar üstün yer tuturlar
- hər firmanın istehsal həcmi o qədər yüksəkdir ki, bütün sahənin təklifinə təsir edə bilir
- oliqopoliyanın məhsuluna tələb əyrisi inhisar Ő raitindəki tələb əyrisinə bənzəyir
- oliqopolist firmalar yekcins məhsullar buraxır

416  mt enin qiyməti onun istehsalının son hədd xərclərindən yüksək olur:

-  mt enin əvəzedicisi mövcuddur
-  mt y  tələb elastikdir
-  mt y  tələb qeyri-elastikdir
-  mt e istehsalı təkmil rəqabət Ő raitində həyata keçirilir
-  mt e istehsalı qeyri-təkmil rəqabət Ő raitində həyata keçirilir

417 Firma hansı bazar quruluŐu Ő raitində daha çox baŐqa firmaların davranıŐını nəzərə almalıdır:

- monopsoniya
- təkmil rəqabət
- oliqopoliya
- inhisar rəqabəti
- inhisar

418 Tələb sınıq əyrisi modeli, Kurno modeli, Bertran modeli, Ő telberq modeli – bunların hamısı davranıŐ modell ridir:

- monopsoniyaların
- təkmil rəqabətli firmaların
- inhisarların
- oliqopoliyaların
- inhisar rəqabəti Ő raitində firmaların

419 Firma  mt el rinin differensiallaŐdırmasını həyata keçirir ki;

- istehlak ların tələbatları daha dolđun ödənilsin
-  z m nf atini artırsın
- istehlak lara  mt el rin seçimi imkanlarını asanlaŐdırsın
- rəqabətin tələblərinə uyđunlaŐsın
- dünya standartlarının tələblərinə uyđunlaŐsın

420 Inhisar ı rəqabət Ő raitində fəaliyyət göstərən firmalar qısamüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edərlərsə, bu o deməkdir ki, uzunmüddətli dövrdə:

- bazarda firmaların sayı azalacaq
- onların əldə etdiyi iqtisadi mənfəət artacaq
- firmalar daha aŐađı son hədd xərcləri ilə istehsal edəcəklər
- bazarda firmaların sayı artacaq
- bazarda  mt el rin qıtlıđı yaranacaq

421 Oliqopolik sahə lider firmanın mövcudluğu ilə səciyyələnərsə, bu zaman;

- autsayder firmalarının qiyməti lider firmanın qiymətlərindən xeyli aşağı olur
- autsayder firmalar mənfəət əldə etmir
- sahədə «qiymət müharibəsi» baş verir
- yalnız lider firmanın mənfəəti maksimumlaşır
- autsayder firmalar qiymətlərini lider firmanın qiymətlərinə uyğunlaşdırırlar

422 Sınıq tələb əyrisi əks etdirir:

- lider firmaların davranışını
- diopoliya davranışını
- oliqopoliya zamanı qiymətlərin sabitliyini
- inhisarçı rəqabət zamanı firmaların davranışını
- kartel qiymət əmələgəlməsini

423 Oyunlar nəzəriyyəsi aşağıdakı ehtimal üzərində qurulur:

- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər
- firma öz rəqiblərinin strategiyasını nəzərə almır
- hər bir firma öz sahəsində lider olmağa çalışır
- hər bir firma öz rəqiblərinə davranışının rüsumal olduğunu hesab edir
- firmalar həmişə razılaşmasını rəqabətdən üstün tuturlar

424 Oliqopoliyanın təkml rəqabətdən fərqi ondadır ki;

- onlar arasında əhəmiyyətli fərqlər yoxdur
- sahəyə daxil olmaq üçün maneələr mövcuddur
- məhsullar differensiallaşdırılmışdır
- oliqopoliya şəraitində təkml rəqabətdə olduğundan daha çox məhsul istehsal olunur
- oliqopoliya zamanı daha aşağı qiymətlər müəyyənləşdirilir

425 Mənfəəti maksimumlaşdıran inhisar, öz əmtəsinə qiyməti aşağı salacaq, əgər:

- son hədd gəliri son hədd xərclərindən aşağıdırsa
- orta xərclər aşağı düşürsə
- reklama xərclər artırsa
- son hədd gəliri son hədd xərclərindən çoxdursa
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabərdirsə

426 İkinci növ qiymət diskriminasiyası o deməkdir ki;

- qiymətlər əmtənin keyfiyyətindən asılı olaraq dəyişir
- əmtənin müxtəlif hissələri müxtəlif alıcılara müxtəlif qiymətə satılır
- qiymətlər alınan əmtənin miqdarından asılı olaraq fərqlənir
- alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir
- qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir

427 Üçüncü növ qiymət diskriminasiyası nə deməkdir?

- keyfiyyətindən asılı olaraq əmtələrin qiymətləri fərqləndirilir
- müxtəlif alıcılara müxtəlif əmtə vahidləri müxtəlif qiymətə satılır
- alınan əmtələrin sayından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir
- bəzi alıcılar qrupuna qiymət güzəştləri tətbiq olunur
- tələbi qiymət elastikliyindən asılı olaraq qiymətlər dəyişdirilir

428 Birinci növ qiymət diskriminasiyası nə deməkdir?

- kefiyyətindən asılı olaraq əmtələrin qiymətləri fərqləndirilir
- müxtəlif alıcılara müxtəlif əmtəə vahidləri müxtəlif qiymətə satılır
- alınan əmtələrin sayından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir
- bəzi alıcılar qrupuna qiymət güzəştləri tətbiq olunur
- tələbi qiymət elastikliyindən asılı olaraq qiymətlər dəyişdirilir

429 Bir qayda olaraq inhisarçı bazarlarda:

- əmtəə qıtlığı mövcuddur
- qiymətlərin artmasının qarşısı bazar tələbi ilə alınır
- qiymət yüksək olduqca, mənfəət də çoxalır
- tarazlı təklifin kəmiyyəti dəyişməyir
- təklifin artması ilə son hədd gəliri çoxalır

430 Bazarın inhisarlaşması zamanı rifahın xalis itkiləri aşağıdakında təzahür edir:

- inhisarçılığın təklifi mütləq qeyri-elastikdir
- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən aşağıdır
- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən yüksəkdir
- inhisarlaşdırma məhsul qıtlığının yaratmasını şərtləndirir
- inhisarlaşdırma məhsul artıqlığının yaratmasını şərtləndirir

431 İnhisarçı firma qiymət diskriminasiyası həyata keçirərsə:

- doğru cavab yoxdur
- bazarda əmtəə qıtlığı yaranar
- topdansatış alıqları üstünlük əldə edər
- onun istehsalının həcmi azalar
- firmanın gəliri vahid qiymətə satıldığından çox olar

432 Hansı rəqabət strukturu şəraitində firma uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edə bilər?

- Oliqopsoniya
- Təkmil rəqabət
- İnhisarçı rəqabət
- İnhisar
- Oliqopoliya

433 Nə inhisarçı rəqabətin əlaməti deyil?

- Sadalananların hamısı inhisarçı rəqabətin əlamətləridir
- Sahədə çoxlu firma fəaliyyət göstərir
- Sahəyə yeni istehsalçıların gəlməsinə maneə yoxdur
- Firmalar differensiasiyalaşmış məhsul istehsal edirlər
- Firmanın təklifi sahənin təklif həcmi ilə müqayisədə cüzdür

434 Oyunlar nəzəriyyəsi kim tərəfindən işlənib hazırlanmışdır?

- D.Robinson, E.Çemberlin
- D.Neyman, O.Morgenştern
- K.Marks, F.Engels
- A.Smit, D.Rikardo
- V.Pareto, L.Valras

435 İnhisar hakimiyyəti - bu:

- sadalananlardan heç biri
- öz əmtəsinə istənilən qiyməti təyin etmək imkanı
- zamanətli mənfəət əldə etmək imkanı
- istehlakçılardan üstünlüklərilə hesablaşmamaq imkanı
- maksimum mənfəət götürmək məqsədilə qiymətə təsiretmə imkanı

436 Rəqabətin hərfi mənası nədir (latın sözü concureo) ?

- bazar
- istehsalın nəticəsini yaxşılaşdırmaq
- iqtisadiyyatı inkişaf etdirmək
- satışda, alışda əlverişli şərait
- toqquşma

437 Rəqabət nədir?

- istehsalçılar və istehlakçılar arasında resurslar uğrunda mübarizədir
- bazar təsərrufatı subyektləri arasında əmtələrin istehsalı və realaşması ən yaxşı şərtləri uğrunda mübarizədir;
- eyni əmtəə istehsalçıları arasında mübarizədir;
- daha əlverişli qiymətli əmtələrin alışına görə istehlakçılar arasında mübarizədir;
- müəssisələr arasında bəhsləşmədir;

438 İstehsal inhisarçılığı nədir?

- hansısa bir əmtəənin ancaq iri müəssisələrdə istehsal olunması
- əmtəə və xidmətlərin əlverişli istehsal şəraitidir
- dövlət tərəfindən təmin edilən əmtəə satışına əlverişli şəraitdir
- müəyyən növ məhsul istehsalının əsas hissəsinin bir istehsalçının əlində cəmlənməsidir;
- istehsalçı müəssisələrin birləşməsidir;

439 Müasir iqtisadi nəzəriyyə bazar quruluşunun neçə tipini müəyyən edir?

- 6
- 2
- 3
- 4
- 5

440 Təbii inhisar:

- rəqabət nəticəsində yaranan inhisar.
- əlverişli istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
- əlverişsiz istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
- nadir və sərbəst təkrar istehsal oluna bilməyən elementlərin sahibi olan istehsalçı
- istehsalın həcmi razılaşdırılan müəssisələr birliyi;

441 Azərbaycan Respublikasında Antiinhisar qanunvericiliyinə uyğun olaraq hansı müəssisələr inhisar hesab olunur?

- istehsalın 50% -ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə
- istehsalın 70%-ni öz əlində cəmləşdirən müəssisə;
- satışın 20%-ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə;
- satışın 50%-ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə;

- satışın 35 %-ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə,

442 Təkmil rəqabət əlamətlərinə nə aid olmadığını göstərin:

- əmtələrin diferensiasiyasının olmaması
 iştirakçıların qeyri- məhdud miqdarı
 yalnız sahədaxili rəqabətin olması
 rəqabətin hər bir iştirakçısının qərarlar qəbul etməsi sərbəstliyi
 rəqabətin hər bir iştirakçısında bazarın vəziyyəti haqqında tam informasiyanın olması

443 Sağlam rəqabətin əsas metodlarına nəyin aid olmadığını göstərin:

- reklam
 saxta malların istehsalı
 məhsulun keyfiyyətinin artması
 qiymətlərin aşağı düşməsi
 yeni əmtəə və xidmətlərin yaradılması və ETT-nin nəticələrindən istifadə

444 Haqsız rəqabətin əsas metodlarına aid deyil:

- satışdan sonrakı xidmət
 rüşvət və şantajtmə
 iqtisadi, yaxud sənaye kəşfiyyatı
 istehlakçıların aldadılması
 saxta malların istehsalı

445 İlk Antiinhisar qanunu qəbul edilmişdir:

- Danimarkada 1937-ci ildə
 Kanadada 1889-cu ildə
 ABŞ-da 1990-cı ildə
 ABŞ-da 1914-cü ildə
 Belçikada 1935-ci ildə

446 Hər bir məhsul vahidini eyni qiymətə satan inhisar - bu:

- oliqopolyadır
 sadə inhisardır
 təbii inhisardır
 dövlət inhisarıdır
 mönopsioniyadır

447 əvəzedicisi olmayan əmtəənin sahədə vahid istehsalçısı – bu:

- duopolya
 oliqopolya
 təkmil rəqabətli firma
 monopsioniya
 inhisar

448 İstehlakçının inhisar vəziyyəti – bu:

- duopolya
 oliqopolya
 oliqopsioniya
 monopsioniya

- inhisar rəqabəti

449 Bazar hökmranlığı nədir?

- tam rəqabət qabiliyyətlilik
 firmanın alıcılar üzərində hökmuranlığı
 rəqiblərin öz siyasətinə tabe edilməsi
 bazar qiymətinə təsir etmək imkanı
 tələb qanunu ilə hesablaşmamaq imkanı

450 Qeyri-təkmil rəqabət növlərinə nə aid deyil:

- sadalananların hamısı aiddir
 inhisar
 inhisarçı rəqabət
 oliqopoliya
 oliqopsoniya

451 Eyni növ əmtənin çoxlu sayda müstəqil istehsalçısı və həmin əmtənin külli miqdarda təcrid olunmuş istehlakçısı ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Monopsoniya
 Polipoliya
 Oliqopoliya
 Oliqopsoniya
 İnhisar

452 Bir neçə əmtəə istehlakçının və çoxsaylı müstəqil istehsalçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Monopsoniya
 Polipoliya
 Oliqopoliya
 Oliqopsoniya
 İnhisar

453 Verilmiş həcmdə məhsulu istehsal etməyə qabil olan iki resursun bütün kombinasiyalarından ibarət xətt necə adlanır?

- İzokvant
 Büdcə xətti
 Fərqsizlik əyrisi
 Engel əyrisi
 İzokosta

454 Eyni dəyərə malik iki resursun bütün kombinasiyalarından ibarət olan xətt necə adlanır?

- İzokvant
 Büdcə xətti
 Fərqsizlik əyrisi
 Engel əyrisi
 İzokosta

455 Orta ümumi xərclər:

- dəyişilməz qalır

- əvvəlcə azalır, sonra artır
- həmişə azalır
- həmişə artır
- əvvəlcə artır, sonra azalır

456 Dəyişən xərclər ümumi xərclərdən aşağıdakı kəmiyyət qədər fərqlənir:

- daimi xərclər
- orta xərclər
- son hədd xərcləri
- aşkar xərclər
- gizli xərclər

457 Daimi xərclər qrafiki:

- koordinat oxunun başlanğıcından 45 dərəcə bucaq altında çıxan düz xətdir
- müsbət maillikli əyridir
- mənfi maillikli əyridir
- şaquli düz xətdir
- maili düz xətdir

458 Xammal və materiallara xərclər aiddir:

- iqtisadi mənfəətə
- daimi xərclərə
- dəyişən xərclərə
- gizli xərclərə
- mühasibat mənfəətinə

459 İstehsal amillərinin uzlaşdırılmasının bütün mümkün variantları ilə buraxılan məhsulun həcmi arasındakı qarşılıqlı əlaqə aşağıdakı anlayışın köməyi ilə ifadə olunur:

- ümumi xərclər əyrisilə
- istehsal imkanları əyrisilə
- məhsul buraxılışının ümumi həcm əyrisilə
- təklifin elastikliyilə
- istehsal funksiyası ilə

460 Azalan verilmə qanununun fəaliyyəti bildirir ki:

- istehsalda istifadə olunan resursların keyfiyyəti daima azalır
- istehsalın həjminin artması ilə son hədd xərclərinin qiyməti mənfi olur
- tətbiq olunan istehsal amillərinin miqdarının artması ilə miqyas effekti
- bəzən texnologiyalar şəraitində məhsul buraxılışının həcmi ixtisar olunmağa meyil edir
- istehsalın həcmnin artması ilə orta xərclər müəyyən andan başlayaraq artacaqdır

461 Normal mənfəət anlayışı bildirir:

- istehsalın inkişafı üçün normal şəraiti təmin edən gəliri
- mənfəətin orta sahə normasını
- istehsalçıya mövcud sahədə qalmağa imkan verən minimum mənfəəti
- mühasibat mənfəətinin vergi tutulmayan hissəsini
- gəlirin xərcləri üstələməsini göstərən kəmiyyətini

462 Miqyasda qənaət effekti nədən ibarətdir ?

- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmının artması ilə dəyişən xərclər artır, sabit xərclər isə azalır
- ondan ibarətdir ki, sahibkarlar daima istehsal miqyasını artırır
- ondan ibarətdir ki, qənaət istehsal miqyaslarının azaldılması hesabına əldə olunur
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmının artması zamanı məhsul vahidinə düşən xərclər azalır
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmının azalması ilə ümumi xərclər aşağı düşür.

463 Firmanın mülkiyyəti olan resursların istifadəsinin alternativ xərcləri – bu :

- mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- mühasibat xərcləridir
- iqtisadi xərclərdir
- qısamüddətli dövr üçün nəzərdə tutulmuş orta xərclərdir
- qeyri - aşkar xərclərdir

464 Ümumi (məcmu) xərclər – bu:

- qeyri - aşkar xərclər - mühasibat xərcləri
- mühasibat xərcləri+ iqtisadi xərclər
- son hədd xərcləri + orta xərclər
- sabit xərclər - orta xərclər
- sabit xərclər+ dəyişən xərclər

465 Aşağıdakı müddəalardan hansı düzgündür:

- müddəalardan heç biri düzgün deyildir
- mühasibat mənfəəti - qeyri-aşkar xərclər = iqtisadi mənfəət
- iqtisadi mənfəət – mühasibat mənfəəti = aşkar xərclər
- iqtisadi mənfəət – qeyri-aşkar xərclər = mühasibat mənfəəti
- aşkar xərclər + qeyri-aşkar xərclər = mühasibat xərcləri

466 Dəyişən və sabit xərclər anlayışı yalnız mövcud olur:

- inhisar rəqabətli bazar üçün
- qısamüddətli dövrdə
- uzunmüddətli dövrdə
- inhisarçı firma üçün
- təkmil rəqabətli bazar üçün

467 Sabit xərcləri tapmaq üçün zəruridir:

- orta və son hədd xərclərini vurmaq
- orta ümumi xərclərdən, orta dəyişən xərcləri çıxmaq
- ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq
- ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq və buraxılışın həcminə bölmək
- sabit xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq

468 Differensial rentanı I kim mənimsəyir?

- mzdlu işçi
- torpaq sahibi
- icarədar
- dövlət
- dövlət və icarədar

469 Təbii resursların mülkiyyətçiləri differensial renta alırlar, əgər:

- resursun təklifi tam qeyri elastikdirsə
- resurs tükənməzdirsə
- müxtəlif ərazilərdə resursun keyfiyyəti müxtəlifdirsə
- bütün sahələrdə resursun keyfiyyəti eynidirsə
- resursun təklifi tam elastikdirsə

470 Qısamüddətli dövrdə torpağın təklifi:

- azalır
- tam qeyri-elastikdir
- vahid elastiklə xarakterizə olunur
- mütləq elastiklik
- artır

471 Torpaqda təsərrüfatın aparılmasında iştirak etmirlər:

- bütün sadalananlar iştirak edir
- torpaq sahibləri
- icarədarlar – kapitalistlər
- mizdlü işçilər
- sənaye kapitalistləri

472 Kim torpağı sərvətin anasıdır adlandırmışdı:

- C.B.Sey
- A.Smit
- U.Petti
- K.Marks
- D.Rikardo

473 Differensial renta II əlaqədardır:

- torpaq üzərində mülkiyyətin formasındakı fərqlər ilə
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə
- sahələrarası rəqabətlə

474 Differensial renta I əlaqədardır:

- torpaq üzərində mülkiyyətin fərqləri ilə
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə
- sahələrarası rəqabətlə

475 Torpağa əlavə kapital qoyuluşları səbəb olur:

- sadalananların heç biri
- mütləq rentanın yaranmasına
- differensial renta I yaranmasına
- differensial renta II yaranmasına
- inhisar rentaya

476 Bəzi əmtələrin istehsal şəraitinin təkrarsızlığı səbəb olur, yaranmasına:

- sadalananların heç biri
- mütləq renta
- differensial renta I
- differensial renta II
- inhisarçı renta

477 Torpaq qiymətinin ümumi meyli:

- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərindəki fərqlərin artmasına
- artmağa
- azalmağa
- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərinin bərabərləşməsinə
- sabitləşməyə

478 Belə torpaq rentası forması yoxdur:

- sadalanmış renta formalarının hamısı mövcuddur
- inhisar rentası
- mütləq renta
- nisbi renta
- differensial renta

479 Bir təsərrüfatçılıq obyektini kimi torpağa inhisar aşağıdakının yaranmasına səbəb olur:

- borc faizi
- sahibkarlıq gəliri
- inhisar rentası
- mütləq renta
- differensial renta

480 Təsərrüfat işləri görmək hüququ əldə etmək üçün istisnasız bütün sahələrə görə ödənilən renta belə adlanır:

- icarə haqqı
- Mütləq renta
- Differensial renta I
- Differensial renta II
- İnhisar rentası

481 Mütləq torpaq rentasının mövcud olması səbəbi?

- torpaq üzərində ictimai mülkiyyət
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət inhisarı
- torpaq üzərində təsərrüfat obyektini inhisarı
- torpağın müxtəlif keyfiyyətlərdə olması
- torpağın məhdudluğu

482 Torpağın təbii keyfiyyətində fərqi ilə hansı renta əlaqədardır?

- inhisar rentası
- mütləq renta
- differensial renta I
- differensial renta II
- differensial renta I və II

483 Torpaq rentası ödənilir:

- torpaq sahibi – icarədar sahibkara
- icarədar – sahibkar – torpaq sahibinə
- mizdlu işçilər – icarədar sahibkara
- mizdlu işçilər - torpaq sahibinə
- torpaq sahibi - dövlətə

484 Kredit kimi verilən pul şəklində kapital belə adlanır:

- məhsuldar capital
- sənaye kapitalı
- borc kapitalı
- ticarət kapitalı
- maliyyə kapitalı

485 Tarixən kapitalın ilk formaları olmuşdur:

- sələn və əmtəə kapitalı
- məhsuldar və əmtəə kapitalı
- pul və məhsuldar kapital
- tacir və məhsuldar kapital
- tacir və sələn kapitalı

486 Dəyişən kapital ünsürləri aşağıdakılardır:

- yuxarıda sadalananların hamısında
- əmək vasitələri
- iş qüvvəsi
- əmək cisimləri
- xammal və materiallar

487 Tarazlı faiz dərəcəsi bərabərləşdirir:

- xalis və ümumi investisiyaların həcmi
- nominal və real faiz dərəcələrini
- pul kapitalına tələb və təklifi
- istehlakı və yığıcı
- yuxarıda göstərilənlərin hamısını

488 Faiz dərəcəsinin yüksəlməsi nəyə səbəb olur:

- investisiyaların artmasına
- pul kapitalına tələbin artmasına
- pul kapitalı təklifinin azalmasına
- pul kapitalı təklifinin artmasına
- kapital bazarında tarazlığa

489 Müəyyən neməti nə kapital edir:

- bu nemətin dəyəri
- bu nemətin xarici görünüşü, fiziki mahiyyəti
- bu nemətin bazar qiyməti
- bu nemətə insanların subyektiv münasibəti
- bu nemətdən gəlir əldə etmək üçün istifadə olunması

490 Kapitalın belə funksional forması yoxdur:

- bütün sadalananlar kapitalın funksional formasına aiddir
- sənaye kapitalı
- əmtəə kapitalı
- borc kapitalı
- kənd təsərrüfatı kapitalı

491 Qeyri-fiziki kapitalla aid deyil:

- sadalananlardan heç biri aid deyil
- insan kapitalı
- elmi kapital
- qeyri-istehsal binaları və qurğuları
- bütün sadalananlar aiddir

492 İnvestisiyanın həcmi:

- faiz dərəcəsinin aşağı düşməsilə azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda arta və ya azala bilər
- faiz dərəcəsi artdıqda azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda artacaq

493 Borc kapitalı bazarında qiymət rolunu nə oynayır:

- depozit faizi
- mənfəət
- faiz dərəcəsi
- renta
- milli valyuta kursu

494 Kapitalın mahiyyətinin marksist baxışını seçin:

- kapital - puldur
- kapital – izafi dəyər gətirən dəyərdir
- kapital – əvvəllər istehsal olunmuş nemətdir
- kapital – toplanmış əməkdir
- kapital - daha çox iqtisadi sərvət əldə etmək üçün yaradılan və istifadə hər gün edilən resursdur.

495 Qısamüddətli dövrdə rəqabət qabiliyyətli firmanın təklif əyrisi hansı əyri ilə üst-üstə düşür?

- adları çəkilənlərdən heç biri ilə
- son hədd xərcləri əyrisi
- orta xərclər əyrisi
- orta dəyişən xərclər əyrisi
- ümumi xərclər əyrisi

496 Aşağıdakı bazarlardan hansı daha çox təkmil rəqabət şərtlərinə uyğundur?

- dəbli geyimlər
- polad
- bərbər xidməti
- avtomobil
- səhmləri və istiqrazları

497 Uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabətli sahədə təklif əyrisi:

- bütün cavablar doğrudur
- şaquli xətt
- üfüqi xətt
- mənfi meyilli
- bütün cavablar düz deyil

498 Təkmil rəqabətli firmanın ümumi gəlir əyrisi necə olur?

- düz şaquli
- mənfi meyilli əyri
- koordinatın başlanğıcından çıxan müsbət meyilli xətt
- müsbət meyilli əyri
- əmtənin qiyməti ilə üst-üstə düşən düz üfüqi

499 əgər firma məhsulunun qiyməti son hədd gəlirindən çoxdursa, son hədd gəliri isə son hədd xərclərindən çoxdursa mənfi məqsəti maksimallaşdırmaq üçün firma nə etməlidir?

- hər şeyi olduğu kimi saxlamaq
- qiyməti aşağı salmalı və istehsalı azaltmalı
- qiyməti aşağı salmalı və istehsalı çoxaltmalı
- qiyməti yüksəltməli
- istehsalı azaltmalı

500 Təkmil rəqabət şəraitində son hədd xərcləri əmtənin qiymətinə bərabərdir, ona görə ki,

- son hədd xərcləri əyrisinin mövcud olmaması
- son hədd gəliri əyrisi tələb əyrisi ilə üst-üstə düşür
- tələb əyrisi üfüqidir
- son hədd gəliri şaqulidir
- tələb əyrisi şaqulidir

501 Mənfi məqsəti maksimumlaşdırən rəqabət qabiliyyətli firma qısamüddətli dövrdə istehsalı davam etdirməyəcək, əgər:

- orta dəyişən və orta sabit xərclər bərabər olarsa
- məhsulun qiyməti orta xərclərdən aşağı olarsa
- orta sabit xərclər məhsulun qiymətindən yüksək olarsa
- məhsulun qiyməti orta dəyişən xərclər minimumundan aşağı olarsa
- məhsulun qiyməti son hədd xərclərindən aşağı olarsa

502 Nəşriyyat iqtisadi nəzəriyyə üzrə dərslər buraxmağı planlaşdırır. Kitablarn istehsalı üçün orta xərclər $8+8000Q$ təşkil edir, Q - il ərzində buraxılmış kitabların miqdarıdır. Kitabın planlaşdırılan qiyməti 16 manatdır. Firmanın zərərsiz işləməsi səviyyəsinə uyğun olan illik tiraj hansıdır?

- 1600
- 500
- 800
- 1000
- 1500

503 əgər əmtənin qiyməti onun istehsalına çəkilən orta xərcləri ödəmək üçün kifayət deyilsə, firma:

- əmtənin qiymətini artırmalı

- istehsalı dayandırılmalı
- qiymətin son hədd xərclərinə bərabər və orta dəyişən xərclərdən çox olduğu səviyyədə istehsalı davam etdirməli
- yeni texnologiyaya keçməli
- qiymət bütün orta xərcləri örtənəcən istehsalı davam etdirməli

504 Təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən firma üçün səciyyəvidir:

- doğru cavab yoxdur
- firma sahə bazarının az bir hissəsinə nəzarət edir
- onun məhsuluna tələb mütləq elastiklidir
- firma iqtisadi mənfəət əldə edə bilmir
- bütün firmalar rəqabətin eyni metodunu istifadə edir

505 Təkmil rəqabətli firmanın təklif əyrisi qısamüddətli dövrdə ibarətdir:

- son hədd xərcləri əyrisinin azalan hissəsidir
- orta dəyişən xərclər əyrisindən yuxarıda yerləşən son hədd xərcləri əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta dəyişən xərclər əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta xərclər əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisinin artan hissəsidir

506 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- təkmil rəqabətli sahələr müasir iqtisadiyyatda geniş yayılmışdır
- Təkmil rəqabət şəraitində ayrılıqda götürülmüş alıcı tələbə təsir etmir
- Təkmil rəqabət şəraitində ayrılıqda götürülmüş istehsalçı təklifə təsir edə bilər
- Təkmil rəqabətli sahədə əmtəə nişanları olur
- Sahəyə eyni cür resurslardan istifadə edən firmalar daxildir

507 Məhsulun bazar qiyməti azalarsa, təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən firma

- öz məhsulunda qiymətin dəyişməz qalmasına çalışır
- Öz məhsulunun təklifini artırır
- daha çox həcmdə məhsul satar
- daha aşağı səviyyədə son hədd gəliri əldə edir
- bazar qiymətindən yüksək qiymətə satış həyata keçirir

508 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Təkmil rəqabətli firmanın orta gəliri onun son hədd gəliri ilə üst-üstə düşür
- Təkmil rəqabət istehsal səmərəliliyini təmin edir
- Təkmil rəqabət şəraitində resurslar səmərəli bölünür
- Son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda təkmil rəqabətli firma mənfəətini maksimallaşdırır
- Təkmil rəqabətli sahənin firmaları uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə etmirlər

509 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Təkmil rəqabət tam məşğulluğu təmin etmir
- Təkmil rəqabətli sahədə iqtisadi mənfəət yalnız qısamüddətli dövrdə ola bilər
- Təkmil rəqabətli firma öz məhsuluna qiymət müəyyənləşdirə bilməz
- Təkmil rəqabətli firmanın son hədd gəliri onun məhsulunun qiymətinə bərabərdir
- Təkmil rəqabətli firmanın mənfəətinin kəmiyyəti istehsal həcmindən asılı deyil

510 Təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi hansı görünüşdə olur?

- qırıq xətt
- mənfi meyilli
- müsbət meyilli
- şaquli xətt
- üfüqi xətt

511 İstehsal səmərəliliyi təxmin edir:

- alıcıların bütün tələbatları ən yaxşı halda ödənilir
- cəmiyyətin resursları elə bölünüb ki, hansı ki, ictimai tələbatların ödənilməsini maksimallaşdırır
- cəmiyyət üçün zəruri olan hər bir əmtəə ən bahalı üsulla istehsal olunur
- bütün firmalar tarazılı vəziyyətdə olur
- bütün firmalar iqtisadi mənfəət alır

512 Təkmil rəqabətli firma üçün qısamüddətli dövrdə əmtəənin qiyməti bərabərdir:

- sabit xərclər
- son hədd gəlirinə və orta gəlirə
- orta xərclərə
- son hədd xərclərinə
- orta xərclər + iqtisadi mənfəət

513 Təkmil rəqabətli sahədə tarazlıq qərarlaşır, əgər:

- orta xərclər son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- firmanın son hədd gəliri orta gəlirdən yüksək olarsa
- qiymət minimal orta xərclər səviyyəsində olarsa
- firma iqtisadi mənfəət əldə edərsə
- orta xərclər son hədd xərclərinədən yüksək olarsa

514 Dəyişən orta xərclər əyrisinin ən aşağısında yerləşən nöqtə adlanır:

- düzgün cavab yoxdur
- firmanın bağlanması nöqtəsi
- uzunmüddətli dövrdə firmanın tarazlıq nöqtəsi
- qısamüddətli dövrdə firmanın tarazlıq nöqtəsi
- zərərsizlik nöqtəsi

515 Qısamüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarı üçün doğrudur.

- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmir
- bazar tələbinin kəmiyyəti sabitdər və qiymətdən asılı deyil
- bazar qiymətinin dəyişməsi ilə firmalar istehsalın həcmi dəyişirlər
- tələbin qiymətə görə elastikliyi sıfıra bərabərdir.
- tələbdən heç bir dəyişiklik mümkün deyil

516 Bazar qiyməti ilə məhsul satışından əldə olunan pulla onun istehsalına çəkilən son hədd xərclərinin məbləği arasındı fərq:

- istehsalçının əlavə gəliridir
- iqtisadi mənfəətdir
- mühasibət mənfəətdir
- sabit xərclərdir
- dəyişən xərclərdir

517 Buraxılan məhsulun miqdarı və dəyişən istehsal amilinin miqdarının eyni səviyyədə mənfəət gətirən bütün mümkün kombinasiyalarını göstərən xətt adlanır:

- fərqsizlik əyrisi
- izokosta
- izokvanta
- izoprofita
- büdcə xətti

518 Firma mənfəəti maksimallaşdırır, əgər:

- son hədd gəliri son hədd xərclərindən aşağıdırsa
- istehsal amilinin yaratdığı son hədd məhsulunun dəyəri həmin istehsal amilinin qiymətindən yüksəkdirsə
- istehsal amilinin yaratdığı son hədd məhsulunun dəyəri həmin istehsal amilinin qiymətinə bərabədirsə
- istehsal amilinin yaratdığı son hədd məhsulunun dəyəri həmin istehsal amilinin qiymətindən aşağıdırsa
- son hədd gəliri son hədd xərclərindən yüksəkdirsə

519 Təkmil rəqabətli sahənin tələb əyrisi necə olur?

- doğru cavab yoxdur
- şaquli xətt
- üfüqi xətt
- mənfə mailliyə malikdir
- müsbət mailliyə malikdir

520 Orta mənfəət bərabərdir:

- ümumi gəlir və ümumi xərclərin cəminə
- istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyəti ilə orta mənfəətin hasilinə
- orta gəlirlə orta xərclərin fərqi
- orta və son hədd mənfəətin cəminə
- orta xərclər ilə istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyətinin hasilinə

521 Təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına nə aid deyil?

- Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına aiddir
- İnsanlar arasında əmlak qeyri-bərabərliyinin təzahürünə aparır
- İnhisarların yaranma tendensiyasını doğurur
- Məhsulun differensiasiyasını nəzərdə tutmur
- Ona bazar qeyri-müəyyənliyi və risk xasdır

522 əgər əmtəənin qiyməti orta dəyişən xərclərdən aşağı olarsa mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün firma nə etməlidir?

- düzgün cavab yoxdur
- həmin əmtəənin istehsalını artırmalı
- həmin əmtəənin istehsalını azaltmalı
- həmin əmtəənin istehsalını olduğu kimi saxlamalı
- həmin əmtəənin istehsalını dayandırmalı

523 əsas kapitəla aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
- istehsalat binaları
- qurğular

- avadanlıqlar
- yanacaq

524 Dövriyyə kapitalına aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
- xammal
- qeyri-istehsal binaları
- iş qüvvəsi
- materiallar

525 İnvestisiyaların belə təsnifatı mövcud deyildir:

- bütün sadalanan təsnifatlar mövcuddur
- təkrar istehsal quruluşuna görə
- sahə quruluşuna görə
- ərazi quruluşuna görə
- istehsal xərcləri quruluşuna görə

526 İnvestisiyaların ödənmə (geri qayıtma) müddətini hesablamaq üçün investisiya məbləğini bölmək lazımdır:

- illik mənfəətə
- mənəvi aşınma məbləğinə
- fiziki aşınma məbləğinə
- illik amortizasiya + illik mənfəət
- illik amortizasiya

527 Hərəkətin birinci mərhələsində kapital funksional formasına görə hansı kapitalla çevrilir:

- pul kapitalına
- dövriyyə kapitalına
- əmtəə kapitalına
- əmtəə və pul kapitalına
- məhsuldar kapital ünsürlərinə

528 Amortizasiyanın sürətləndirilməsinin məqsədi deyildir:

- sadalananlardan heç biri
- məhsulun reallaşdırılmasının sürətləndirilməsi
- vergi qoyulan mənfəətin azaldılması
- özünümaliyyəşdirmə resurslarının yaradılması
- avadanlığın mənəvi aşınma riskinin azaldılması

529 Marks nəyi fiktiv kapital hesab edirdi?

- iqtisadi mənfəət
- əsas kapitalı
- dövriyyə kapitalı
- amortizasiya fondu
- qiymətli kağızları

530 əsas kapitalın dövriyyəsinə aid olmayanını göstərin:

- diskontlaşdırma
- fiziki aşınma

- mənəvi aşınma
- amortizasiya
- investisiya

531 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Texnoloji strukturuna görə investisiyalar fəal və passivlərə bölünürlər.
- Kapitalın kəmiyyəti onun elementlərinin müəyyən zaman dövrü üçün dəyər qiymətləndirilməsidir
- Kapitalın aşınmasının iki növü fərqləndirilir – fiziki və mənəvi
- xammal və materiallar əsas kapitala aiddirlər
- Əmək haqqının ödənilməsinə xərclər dövrüyə kapitalına aiddir

532 Kapitalın hərəkətinin hansı mərhələləri tədavül sahəsində gedir?

- kapitalın hərəkətinin heç bir mərhələsi tədavül sahəsində getmir
- I və II
- II və III
- I və III
- bütün mərhələləri

533 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Kapitalın hərəkəti əmtəə formasından başlayır
- Kapitalın hərəkətinin ikinci mərhələsi istehsal sahəsində baş verir
- Kapital dövrüyyəsi fasiləsiz təkrarlanan proses kimi nəzərdən keçirilən kapital dövrüdür
- Sənaye kapitalının üç funksional forması mövcuddur
- Kapitalın hərəkəti üç mərhələdə baş verir

534 İldə 8% gəlir gətirən qiymətli kağızlara nə qədər vəsait qoyulmalıdır ki, hər il 1000 manat gəlir götürmək olsun?

- 12500 manat
- 10000 manat
- 8000 manat
- 100000 manat
- 125000 manat

535 Aylıq amortizasiya ayırmaları 250 manat və gözlənilən illik gəlir 2000 manat olarsa, dəyəri 50000 manat olan avadanlığa qoyulan investisiyaların xərcini ödəmə müddəti nə qədər olar?

- 15 il
- 10 il
- 12 il
- 8 il
- 5 il

536 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- Əmək predmetləri və iş qüvvəsi əsas kapitaldır
- Fiziki aşınma nəticəsində avadanlığın dəyərdən düşməsi diskontlaşdırma adlanır
- Sənaye kapitalının üç funksional forması mövcuddur
- Yeni, daha məhsuldar texnikanın meydana gəlməsi ilə avadanlığın qiymətdən düşməsi fond verimi adlanır
- Cari və gələcək dəyərin faiz stavkası əsasında dəyişməsi avanslaşdırma adlanır

537 Doğru olmayanı göstərin:

- menecerial nəzəriyyəyə görə menecerin məqsədi fərdi maraqları ümumi maraqlara uyğunlaşdırılmasından ibarətdir.
- ənənəvi nəzəriyyə firmanın mənfəəti maksimumlaşdırmağa can atdığı izah edir:
- menecerial nəzəriyyə operativ nəzarətin mülkiyyətçi deyil peşəkar menecerlər tərəfindən həyata keçirilməsi şərtindən çıxış edir.
- artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi firmanın artımının iki əsas yolunu fərqləndirir.
- davranış nəzəriyyəsi firmanın çoxsaylı məqsədlərinin olması şərtindən çıxış edir.

538 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Səhmdar cəmiyyətləri açıq və qapalı olur
- Müasir firma adi çoxprofilli istehsaldır
- Firmanın tərkibində bir neçə müəssisə ola bilər
- Müəssisələr mülkiyyət formasına görə fərqlənirlər
- Bazar iqtisadiyyatında dövlət müəssisələri mövcud ola bilməz

539 Eyni sahibkara məxsus bir qrup hüquqi baxımdan müstəqil şirkət belə adlanır:

- konsorsium
- səhmdar cəmiyyəti
- məhdud məsuliyyətli yoldaşlıq
- konqlomerat
- kooperativ

540 Hansı firmalar sərt ixtisaslaşdırılmış məhsul buraxır?

- iri
- dövlət
- xüsusi
- xırda
- orta

541 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Firma fəaliyyətinin alıcı tələbinin öncədən öyrənilməsi və formalaşmasına əsaslanan təşkili sistemi marketing adlanır
- Firmalar bazar iqtisadiyyatının subyektləridir
- Tam və məhdud məsuliyyətli yoldaşlıqlar var.
- Bələdiyyə müəssisələri xüsusi mülkiyyətdə olan müəssisələrdir
- Bir qrup peşəkar tərəfindən təsərrüfat fəaliyyətinin idarə edilmə prinsipləri, metodları və formaları menecmentdir

542 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Səhmdarların əsas məqsədi öz sosial statuslarını yüksəltməkdir
- Menecerlərin əsas məqsədi yüksək dividend əldə etməkdir
- İşçilərin əsas məqsədi firmanın nüfuzunu yüksəltməkdir
- Firmanın ali rəhbərliyinin əsas məqsədi onun fəaliyyətinin iqtisadi göstəricilərini yaxşılaşdırmaqdır

543 Hazır məhsul istehsal edən firmanın tikiş fabrikinə alması nəyə misaldır.

- əksmərkəzləşdirmə
- Üfüqi inteqrasiya
- şaquli inteqrasiya
- daxili artım

- diversifikasiya

544 Firmanın fəaliyyətinin xarici mühitinə aid deyil:

- sosial şərtlər
 siyasi şərait
 ictimai fikir
 firmanın işçilərinin mənəvi səviyyəsi
 ekoloji vəziyyət

545 Qida məhsulları istehsal edən müəssisənin parfümeriya fabriki və məişət kimyası vasitələri istehsal edən müəssisə ilə birləşməsi nəyə aiddir:

- diversifikasiya
 şaquli inteqrasiya
 Üfüqi inteqrasiya
 daxili artım
 əksmərkəzləşdirmə

546 Menecer nəzəriyyəsinə əsaslanaraq firma satışın həcmi maksimumlaşdırmağa üstünlük verir:

- oliqopoliya şəraitində
 qısamüddətli dövrdə
 uzunmüddətli dövrdə
 həmişə
 inhisarçılıq şəraitində

547 Həcmi maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsində əsas problem budur:

- alıcı üstünlükveriminin hesablanması
 firma işçilərinin artırılması
 son hədd xərclərinin hesablanması
 mənfəətin bölüşdürülməsi
 son hədd gəlirlərinin hesablanması

548 Nə üçün menecerlər satışdan gəliri maksimumlaşdırmağa çalışırlar:

- bu onlara alıcıların mənafeələrini nəzərə almağa imkan verir
 firmanın öz resurslarını artırmaq üçün
 mənfəətin bölünməyən hissəsini artırmaq üçün
 bu mülkiyyətçilərin maraqlarını daha dolğun ödəməyə imkan verir
 bu onların qazancını, həmçinin statusunu artırır

549 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:

- əks-mərkəzləşdirmə
 şaquli inteqrasiya
 daxili artım
 diversifikasiya
 üfüqi inteqrasiya

550 Vahid texnoloji proseslə bağlı olmayan firmaların birləşməsi nəticəsində yaranır:

- duopoliya
 inhisar
 kartel

- konqlomerat
- monopsoniya

551 əgər firma mənfəəti deyil, satışdan gəliri maksimallaşdırarsa

- firma optimal fəaliyyət göstərir
- son hədd xərcləri dəyişilməz
- firmanın mənfəəti maksimum səviyyədə qalar
- firmanın mənfəəti yüksəlir
- firmanın mənfəəti azalır

552 Hansı iqtisadi konsepsiyaya görə bütün gəlirlərin, o jümlədən torpaq rentasının mənbəyi izafi dəyərdir?

- merkantilist
- marksist
- neoklassik
- keynsçi
- marcialist

553 Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır?

- sadalanan amillərin heç biri ilə
- rentanın həcmi
- borc faizi dərəcəsi
- torpağa tələb və təklif
- bu amillərin hamısından

554 Differensial renta I yaranmasına nə səbəb olur?

- Sadalananların hamısı differensial renta I yaranmasına səbəb olur
- Torpağın münbitliyi
- Torpaq sahəsinin yerləşmə yeri
- Sahədə su mənbəyinin olması
- Nəqliyyat magistralına yaxınlıq

555 Differensial renta II yaranmasına nə səbəb ola bilmir?

- Sadalananların hamısı differensial renta II yaranmasına səbəb ola bilər
- Meliorasiya işlərinin aparılması
- Kübrə verilməsi
- Aqrotexniki tədbirlərin aparılması
- Yaxınlıqda yeni satış bazarlarının meydana gəlməsi

556 Torpaq icarəçisi icarə müddətinin uzadılmasında maraqlıdır, əgər:

- sadalanan halların heç birində maraqlı deyil
- differensial renta II varsa
- differensial renta I varsa
- kənd təsərrüfatı məhsulunun qiyməti aşağı düşürsə
- torpaq təklifi artırsa

557 Mütləq torpaq rentası bərabərdir:

- ictimai və fərdi faydalılıq arasında fərqə
- qiymətlə ümumi istehsal xərcləri arasındakı fərqə

- qiymətlə orta istehsal xərcləri arasındakı fərqə
- izafi dəyər kütləsi ilə istehsalın fərdi qiyməti arasında fərqə
- istehsalın ictimai və fərdi qiyməti arasında fərqə

558 Differensial rentanın miqdarı nəyə bərabərdir?

- ictimai və fərdi faydalıq arasındakı fərqə
- qiymətlə istehsal xərcləri arasındakı fərqə
- qiymətlə orta istehsal xərcləri arasındakı fərqə
- ictimai və fərdi istehsal qiymətləri arasındakı fərqə
- qiymətlə con hədd istehsal xərcləri arasındakı fərqə

559 Digər şərtlər eyni olduqda torpaq rentası artacaq, əgər:

- torpağın təklifi azalarsa
- torpağın qiyməti azalarsa
- torpağa tələb artarsa
- torpağa tələb azalarsa
- torpağın təklifi artarsa

560 Sənayeləşdirmə dövründə torpağın hansı xüsusiyyəti daha üstün olmuşdu:

- torpaq üzərində mülkiyyətin forması
- faydalı qazıntıların olması
- torpağın münbitliyi
- su mənbələrinə yaxınlığı
- yerləşmə məkanı

561 Torpağa tələb əyrisi:

- sınıq xətt formasında olur
- mənfi mailliyə malik olur
- müsbət mailli olur
- üfüqi düz xətt formasında olur
- şaquli düz xətt formasında olur

562 Rentanı təbii qüvvələrin bəxşişi hesab edirdilər:

- marcanalistlər
- merkantilistlər
- fiziokratlar
- marksistlər
- keynsçilər

563 Eyni keyfiyyətli bütün torpaq sahələri üçün torpaq rentası eynidirsə bu onu göstərir ki:

- torpağa tələb təklifi üstələyir
- mütləq renta mövcud deyil
- differensial renta I mövcud deyil
- differensial renta II mövcud deyil
- torpaq bazarında tarazlıqdır

564 Torpağın qiyməti

- həmişə torpağın münbitliyindən asılıdır
- kapitallaşmış rentadan ibarətdir

- rentanın miqdarından asılı deyil
- yalnız tələb və təkliflə müəyyənləşir
- faiz dərəcəsi ilə düzmütənasibdir

565 Nəyin əsasında pul qoymaq vasitəsi kimi, torpaq sahəsinin alınması haqqında qərar qəbul edilməlidir.

- doğru cavab yoxdur
- sahənin münbitliyinin öyrənilməsi əsasında
- sahənin qiymətinin təhlili əsasında
- torpaq sahəsinin diskontlaşdırılmış dəyərinin hesablanması əsasında
- torpaq rentasının kəmiyyətinin təhlili əsasında

566 Qısamüddətli dövrdə torpaq təklifi qrafiki belə olacaq:

- belə qrafik qurmaq mümkün deyil
- mənfi maillikli əyri
- müsbət maillikli əyri
- üfüqi düz xətt
- şaquli düz xətt

567 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Əmək bazarında əməyə tələb əyrisi mənfi maillikli olur
- Əvəzləmə effekti əmək haqqının artması şəraitində insanları daha çox işləməyə təhrik edir
- Gəlir effekti əmək haqqı daha yüksək olduqda insanın azad vaxtı daha çox qiymətləndirməyə başlamasından ibarətdir
- Təkmil rəqabət şəraitində ayrıca firma üçün əmək təklifi mütləq elastik olacaq
- Ayrıca işçinin əmək təklifi qrafiki üfüqi düz xətt şəklində olacaq

568 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- K.Marks əmək haqqını izafi dəyər adlandırmışdı
- Təkmil rəqabət şəraitində istehsal amillərinə son hədd xərcləri istehsal amilinin qiymətinə bərabərdir
- İnsanın əməyi ictimaidir
- Əmək insanın məqsədyönlü fəaliyyətidir
- Əməyin ən mühüm xüsusiyyəti onun əmək alətləri yaratmaq qabiliyyətidir

569 Ayrılıqda götürülmüş resurs alıcısı üçün həmin resursun təklif qrafiki belə olacaq:

- parabola
- mənfi maillikli əyri
- müsbət maillikli əyri
- şaquli düz xətt
- üfüqi düz xətt

570 Ayrılıqda götürülmüş resurs satıcısı üçün onun resursuna tələb qrafiki belə olacaq:

- parabola
- mənfi maillikli əyri
- müsbət maillikli əyri
- şaquli düz xətt
- üfüqi düz xətt

571 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- hazırkı iqtisadiyyatda əmək haqqının səviyyəsinə həmkarlar ittifaqları xeyli təsir edirlər
- nominal əmək haqqı işçinin öz əməyi müqabilində aldığı məbləğdir
- real əmək haqqı əldə olunmuş pula almaq mümkün olan əmtəə və xidmətlərin məcmusudur
- əməyə tələbin artması əmək haqqının səviyyəsini aşağı salır
- əməyin qiyməti əməyə tələb əyrisi ilə əmək təklifi əyrisinin kəsişmə nöqtəsində aşkarlanır

572 Kobbə-Duqlas funksiyası elə vəziyyəti əks etdirir ki, bu zaman:

- istehsal amilləri mütləq məhduddur
- istehsal amilləri qarşılıqlı əvəzlənəndir, lakin qarşılıqlı tamamlanan deyil
- istehsal amilləri həm qarşılıqlı tamamlanan, həm də qarşılıqlı əvəzlənəndir
- istehsal amilləri qarşılıqlı tamamlanandır, lakin qarşılıqlı əvəzlənən deyil
- istehsal amilləri nə qarşılıqlı əvəzlənən, nə də qarşılıqlı tamamlanandır

573 Xətti funksiya elə vəziyyəti əks etdirir ki, bu zaman:

- istehsal amilləri mütləq məhduddur
- istehsal amilləri qarşılıqlı əvəzlənəndir, lakin qarşılıqlı tamamlanan deyil
- istehsal amilləri həm qarşılıqlı tamamlanan, həm də qarşılıqlı əvəzlənəndir
- istehsal amilləri qarşılıqlı tamamlanandır, lakin qarşılıqlı əvəzlənən deyil
- istehsal amilləri nə qarşılıqlı əvəzlənən, nə də qarşılıqlı tamamlanandır

574 Leontyev funksiyası elə vəziyyəti əks etdirir ki, bu zaman:

- istehsal amilləri mütləq məhduddur
- istehsal amilləri qarşılıqlı əvəzlənəndir, lakin qarşılıqlı tamamlanan deyil
- istehsal amilləri həm qarşılıqlı tamamlanan, həm də qarşılıqlı əvəzlənəndir
- istehsal amilləri qarşılıqlı tamamlanandır, lakin qarşılıqlı əvəzlənən deyil
- istehsal amilləri nə qarşılıqlı əvəzlənən, nə də qarşılıqlı tamamlanandır

575 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İstehsal funksiyası resurs xərci ilə məhsul buraxılışı arasında texnoloji asılılığı müəyyənləşdirir
- İstehsal amillərinin səciyyəvi xüsusiyyəti onların bir-birini əvəzləməsi və bir-birini tamamlamasıdır
- Əmək məhsuldarlığı hazırlanmış məhsulun həcmnin onun hazırlanmasına sərf olunmuş əməyə nisbətidir
- İstehsal amilləri bir-biri ilə heç cür bağlı deyillər
- Hər hansı bir əmtəənin istehsalı üçün istehsal amillərindən istifadənin çoxlu variantları mövcuddur

576 Hansı iqtisadi konsepsiyada informasiya və ekologiya amilləri istehsal amili kimi nəzərdən keçirilir?

- Postsənaye cəmiyyəti nəzəriyyəsi
- Proletar siyasi iqtisadı
- Klassik siyasi iqtisad
- Fiziokratların nəzəriyyəsi
- Marjinalizm

577 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İstehsal amillərinə qarşılıqlı əvəzlənmə xasdır
- Texnologiya əsas istehsal amilləri arasında qarşılıqlı əlaqəni ifadə edir
- İstehsalın təşkili bütün istehsal amillərinin yekdil fəaliyyətini təmin edir
- İş qüvvəsi istehsalın əşyavi amilidir
- İstehsal maddi nemətlərin hazırlanması prosesidir

578 Firma Kapital K və əməkdən L istifadə edir. Onların son hədd məhsulları: $MPK=10$, $MPL=16$. Ehtiyatların qiymətləri müvafiq olaraq $PK=3$, $PL=4$. Firma nə etməlidir?

- əmək haqqını artırmalıdır
- Çox əmək və az kapital istifadə etməlidir
- Çox kapital və az əmək istifadə etməlidir
- həm əmək, həm də kapitalı çox istifadə etməlidir.
- az əmək, həm də az kapital istifadə etməlidir.

579 Neft emalı zavodunun istehsal ehtiyatlarının tərkibindəki hansı dəyişiklik uzunmüddətli dövrə aiddir?

- doğru cavab yoxdur
- əlavə neft emalın qurğusunun tikilməsi
- zavodda üçüncü növbənin təşkil edilməsi
- əlavə 200 işçinin işə götürülməsi
- bütün cavablar doğrudur

580 əgər firma əmək bazarında monopsoniya olarsa, tarazlıq halında onun işçilərinin əmək haqqı:

- doğru cavab yoxdur
- pul formasında əməyin son hədd məhsuluna bərabərdir
- pul formasında əməyin son hədd məhsulundan çoxdur
- pul formasında əməyin son hədd məhsulundan aşağıdır
- təkmil rəqabət şəraitində əmək haqqının səviyyəsi ilə eynidir

581 Rəqabətli bazarda əməyə tələb əyrisi hansı əyri ilə üst-istə düşür:

- doğru cavab yoxdur
- əməyin orta xərcləri
- ümumi məhsul
- pul ifadəsində əməyin son hədd məhsulu
- əməyin son hədd xərcləri

582 Həmkarlar təşkilatının fəaliyyətinin səmərəliliyi yüksək olar, əgər o;

- bütün göstərilənlər doğrudur
- verilmiş peşə üzrə bütün işçiləri birləşdirərsə
- sahibkarlara güzəştə gedərsə
- öz üzvlərinin sayını məhdudlaşdırarsa
- əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyə çalışmasalar

583 əgər istehsal amilinə firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişərsə buna səbəb:

- bütün göstərilənlər doğru deyil
- bu amill istehsal olunmuş məhsulun qiymətinin yüksəlməsidir
- bu istehsal amilinin məhsuldarlığının yüksəlməsidir
- əvəzləyici ehtiyatlar bazarlarının inhisarlaşdırılmasıdır
- bütün göstərilənlər doğrudur

584 əmək bazarında iki tərəfli inhisar şəraitində əmək haqqının səviyyəsi o vaxt yüksək olur ki, bu zaman:

- doğru cavab yoxdur
- işsizliyin səviyyəsi yüksəkdir

- istehsalı avtomatlaşdırmaq üçün firmanın imkanları aşağıdır
- əməyin son hədd məhsulunun kəmiyyəti haqqında həmkarlar təşkilatı yaxşı məlumatlanmışdır
- firma üçün bir amilin başqası ilə əvəzlənməsi asandır

585 İstehsal amilinin son hədd gəliri müəyyən edir:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- istehsal amilinə tələbi
- İstehsal amilinin təklifini
- istehsal xərclərini
- bu amill istehsal olunmuş məhsullara tələbi

586 İstehsal amilinin son hədd gəlirinin kəmiyyəti asılıdır:

- doğru cavab yoxdur
- istehsal amilinin son hədd məhsuldarlığının səviyyəsindən və istehsal amili vasitəsi ilə istehsal olunmuş məhsulun qiymətindən
- tətbiq olunan istehsal amilinin kəmiyyətindən və bu amilin son hədd məhsuldarlığının səviyyəsindən
- istehsal amilinin istehsal olunduğu bazar tipindən
- bütün yuxarıda göstərilənlərdən

587 Mənfəətini maksimumlaşdıran rəqabətli firma əlavə işçiləri yalnız o halda götürür ki, əgər:

- son hədd məhsulun dəyəri artır
- ümumi mədaxil ümumi xərclərdən az olarsa
- son hədd məhsulunun dəyəri əmək haqqı tarifindən az olarsa
- əməyin son hədd məhsulunun dəyəri aşağı düşür
- əməyin son hədd məhsulunun dəyəri əmək haqqı tarifini üstələyir

588 Aşağıdakılardan hansı əməyə tələbə təsir etmir?

- bütün sadalananlar təsir edir
- son məhsullara olan tələb
- istehsalın texnologiyasında dəyişiklik
- inflyasiyadan asılı olaraq əməkhaqqı səviyyəsində dəyişiklik
- istehsalın digər amillərinə tələbdəki dəyişiklik

589 K.Marksın tərifinə görə iş qüvvəsinin dəyəri müəyyən olunur:

- əmək məhsuldarlığı ilə
- iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün zəruri olan ictimai zəruri vaxtla
- iş qüvvəsinə tələb və təklifin nisbətilə
- iş qüvvəsinin son məhsuldarlığı ilə
- sosial qüvvələrin nisbətilə

590 Hər resursun son hədd məhsulunun dəyəri hər resursun qiymətinə bərabər olduqda rəqabət qabiliyyətli firma:

- firmanın bağlanması nöqtəsində yerləşir
- məhsulu minimum xərclərlə istehsal edir, lakin mütləq olaraq maksimum mənfəət götürmür
- maksimum mənfəət götürür, lakin mütləq olaraq məhsulu minimum xərclərlə istehsal etmir
- minimum xərclər şəraitində maksimum mənfəət götürür
- nə maksimum mənfəət əldə edir, nə də minimum məsrəflərə nail olur

591 Resurslara tələb asılı olur:

- bütün sadalanan cavablar səhfdir
- həmin resursların köməyi ilə istehsal olunan məhsulun qiymətindən
- əvəzedici resursların qiymətlərindən
- həmin resursun qiymətindən
- bütün bu cavablar düzdür

592 əməyin qiyməti artır, əgər:

- mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtənin qiyməti qalxacaqsa
- mövcud əməyin son hədd məhsulunun həcmi azalırsa
- mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtənin qiyməti düşəcəksə
- mövcud əmək vasitəsilə istehsal olunan əmtəyə tələb artacaqsa
- mövcud əmək növü vasitəsilə istehsal edilən əmtəyə tələb azalacaqsa

593 əməyin ödənilməsinin son hədd xərcləri:

- bu ümumi və orta xərclər arasında fərkdir
- bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərin artımıdır
- bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən sabit xərclərin artımıdır
- inhisarçı üçün mütləq qeyri-elastikdir
- bu əlavə işçinin cəlb edilməsində əməyə ümumi xərclərin artımıdır

594 əgər əmtəyə tələb yüksək elastikliklə fərqlənirsə, həmin əmtənin istehsalında istifadə edilən istehsal amillərinə tələbin elastikliyi necə olacaq:

- düzgün cavab yoxdur
- aşağı
- yuxarı
- mənfi
- elastiklik 0-a bərabərdir

595 Real əməkhaqqı səviyyəsindəki dəyişikliyi nominal əməkhaqqının aşağıdakılara nisbəti ilə müəyyən etmək olar:

- əmək məhsuldarlığına
- əmtə və xidmətlərin qiymətləri səviyyəsinə
- mənfəət normasına
- iş vaxtı müddətinə
- vergilərin səviyyəsinə

596 əgər əmək bazarında ikitərəfli inhisar olarsa əməkhaqqı səviyyəsi nədən asılı olaraq müəyyən edilir:

- əmək məhsuldarlığından asılı olaraq
- əməyə tələb və təklifdən asılı olaraq
- zəruri və izafi məhsulun nisbətindən asılı olaraq
- sahibkarlar və həmkarlar təşkilatlarının güclərinin nisbətindən asılı olaraq
- əməyin kəmiyyət və keyfiyyətindən asılı olaraq

597 Hansı nəzəriyyəyə görə əməkhaqqının səviyyəsi yalnız əmək məhsuldarlığı deyil, sosial qüvvələrin nisbəti ilə də müəyyən olunur:

- davranış nəzəriyyəsi
- son hədd məhsuldarlığı nəzəriyyəsi
- əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsi

- izafi dəyər nəzəriyyəsi
- əməkhaqqının sosial nəzəriyyəsi

598 əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsinin əsası kimin fikrinə əsaslanır?

- A.Smit
- J.M.Keynsin
- M.C.Tuqan - Baranovskinin
- T.Maltusun
- K.Marksın

599 əməkhaqqı artdıqda gəlir effektinin təsiri nəticəsində:

- heç nə dəyişmir
- əməyin təklifi artır
- əməyin təklifi azalır
- əməyə tələb artır
- əməyə tələb azalır

600 əməkhaqqının artdığı halda əvəzləmə effektinin təsiri nəticəsində:

- heç nə dəyişmir
- əmək təklifi artır
- əmək təklifi azalır
- əməyə tələb artır
- əməyə tələb azalır

601 Amil gəlirinin kəmiyyəti asılıdır:

- bütün göstərilənlərdən
- istehsal amilinə tələbin elastikliyindən
- istehsal amilinin qiymətindən
- istehsal amilinə tələbin kəmiyyətindən
- bütün göstərilənlər doğru deyil

602 Rəqabətli bazarda əməyə tələb əyrisi hansı əyri ilə üst-istə düşür:

- doğru cavab yoxdur
- əməyin orta xərcləri
- ümumi məhsul
- pul ifadəsində əməyin son hədd məhsulu
- əməyin son hədd xərcləri

603 Bu səbəbdən təkmlil rəqabətli firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişmə edə bilməz:

- bütün göstərilən hallarda yerdəyişmə ola bilər
- bu ehtiyatla istehsal olunmuş məhsulun qiyməti yüksəldikdə
- tamamlayıcı ehtiyatların qiyməti endikdə
- əvəzləyici ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə
- ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə

604 Firma əmtəə bazarında inhisarçı olub, əmək bazarında inhisarçı olmazsa, o;

- daha çox işçi götürər və təkmlil rəqabət firmasındakı qədər əmək haqqı verər
- rəqabətli firmaya nisbətən daha çox işçi işə götürər, lakin daha az əmək haqqı verəcək
- rəqabətli firmaya nisbətən daha az işçi götürər və rəqabətli firmadakı qədər əmək haqqı verəcək

- rəqabətli firmaya nisbətən daha az işçi götürər və daha yüksək əmək haqqı verər
- rəqabətli firmaya nisbətən daha az işçi götürər və daha az əmək haqqı verər

605 əlavə dəyişən amil vahidindən alınan son hədd məhsulu müəyyən məqamdan sonra azalmağa başlayır . Bu ifadə adlanır:

- Pareto optimumu
- dəyər qanunu
- azalan verim qanunu
- azalan son hədd faydalılığı qanunu
- miqyasda qənaət qanunu

606 əgər istehsal amillərinin xərclənməsi 5%, məhsul buraxılışının həcmi isə 3% artmışdırsa, onda aşağıdakını görürük:

- əvəzləmə effekti
- Qiffen paradoksu
- müsbət miqyas effekti
- neytral miqyas effekti
- mənfi miqyas effekti

607 Düsturlardan hansı istehsal amilləri bazarında mənfəətin maksimallaşdırılması qaydasını əks etdirir.

- $RP < MRC$
- $MP = MC$
- $MRP = MRC$
- $P < MC$
- $MRP > MRC$

608 əgər istehsal amillərindən birinin qiymətinin qalxması nəticəsində digər istehsal amilinə tələb artırsa, deməli, burada aşağıdakı özünə yer almışdır:

- mənfəətin maksimallaşması
- istehsal amilləri bazarında müvazinət
- xərclərin minimallaşması
- məhsul istehsalı effekti
- əvəzləmə effekti

609 Muzdlu əmək formasının mövcudluq şərti aşağıdakıdır:

- əmək bazarında güclü həmkarlar ittifaqlarının mövcudluğu
- natural təsərrüfatçılıq formasının üstünlük təşkil etməsi
- işçinin şəxsi azadlığı və onun özündə şəxsi istehsal vasitələrinin olmaması
- əməyə tələbin onun təklifini daim üstələməsi
- əmək bazarında inhisarçılığın olmaması

610 Məşğulluğun artmasının əmək haqqının azalmasına aparması hansı nəzəriyyədə deyilir?

- Davranış nəzəriyyəsi
- Son hədd məhsuldarlıq nəzəriyyəsi
- Tənzimlənən əmək haqqı nəzəriyyəsi
- İzafi dəyər nəzəriyyəsi
- Əmək haqqının sosial nəzəriyyəsi

611 əmək bazarında monopsoniya olan firma:

- daha çox işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyindən az əmək haqqı verəcək
- daha çox işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyi qədər əmək haqqı verəcək
- daha az işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyi qədər əmək haqqı verəcək
- daha az işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyindən az əmək haqqı verəcək
- daha çox işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyindən yüksək əmək haqqı verəcək

612 Heç biri əmtənin bazar qiymətinə təsir edə bilməyən eyni məhsul istehsal edən çoxsaylı firmaların bazar quruluşu - bu:

- duopoliya
- inhisar
- inhisarçı rəqabət
- təkmil rəqabət
- oliqopoliya

613 Hansı bazar quruluşunda firmalar sərbəst olaraq sahəyə daxil ola və oradan çıxıa biləcək?

- duopoliya
- inhisar
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət
- təkmil rəqabət

614 Təkmil rəqabət əlamətlərinə aid olmayanları göstərin:

- istehsal resurslarının mobilliyi
- iştirakçıların çoxluğu
- qiymət ayrı-seçkiliyi
- hər bir rəqibin qərar qəbul etmək azadlığı
- rəqib tərəflərin hər birinin tələb, təklif və qiymət haqqında informasiya-siyalaşması

615 Təkmil rəqabətli firma mənfəəti maksimumlaşdırır, əgər:

- orta gəlir orta xərclərə bərabər olarsa
- əmtənin qiyməti orta dəyişən xərclərə bərabər olarsa
- firmanın təkə mühasibat mənfəəti deyil, iqtisadi mənfəəti də olarsa
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- qiymət orta xərclərə bərabər olarsa

616 Aşağıdakı təriflərdən hansı daha çox normal mənfəət anlayışına uyğun gəlir?

- heç bir tərif
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olduqda firmanın əldə etdiyi mənfəət
- sahədə tipik firmanın əldə etdiyi mənfəət
- işlərin normal aparılması şəraitində firmanın alacağı mənfəət
- həmin sahədə firmanın qalması üçün zəruri olan minimum mənfəət

617 Təkmil rəqabətli bazarda iqtisadi mənfəət:

- daima yeri var
- uzunmüddətli dövr ərzində ola bilməz
- mühasibat mənfəəti ilə üst-üstə düşür
- əgər ümumi xərclər firmanın ümumi gəlirindən çox olarsa ola bilər

- əgər son hədd gəliri son hədd xərclərindən çox olarsa ola bilər

618 Bazarda təknil rəqabət şərtləri o vaxt yerinə yetirilir ki;

- yuxarıda göstərilən bütün şərtlər yerinə yetirilməlidir
 firmalar iqtisadi mənfəət əldə edə bilmir
 istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
 firmalar bazar qiymətlərinə təsir göstərmir
 firmalar müxtəlif əmtəələr istehsal edir

619 Təknil rəqabət bazarında bazar tələbinin artması nəticəsində qiymətlər yüksəlsə:

- doğru cavab yoxdur
 əmtəə qıtlığı yaranır
 bazara yeni firmaların axını nəzərə çarpır
 firmaların arasında rəqabət güclənir
 firmalar iqtisadi mənfəət ala bilmir

620 əgər təknil rəqabəti bazarda bazar tələbinin artması nəticəsində əmtəənin qiyməti yüksəlsə, əmin olmaq olar ki:

- doğru cavab yoxdur
 təklifin artması nəticəsində qiymət ilkin səviyyəsinə qədər aşağı düşər
 təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının artması ilə nəticələnəcək
 təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə nəticələnəcək
 sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə qiymət ilkin səviyyəsinə enəcək

621 Sahə anlayışı dedikdə nə başa düşülür?

- ümumi təşkilatı xüsusiyyətlərlə səciyyələnən müəssisələr qrupu
 eyni ehtiyatlar dan istifadə edən firmalar qrupu
 qarşılıqlı tamamlayıcı məhsullar istehsal edən müəssisələr qrupu
 eyni texnologiyadan istifadə edən müəssisələr qrupu
 qarşılıqlı əvəz olunan məhsullar istehsal edən müəssisələr qrupu

622 əlavə əmtəə vahidinin satışından əldə olunmuş gəlir:

- son hədd gəliridir
 minimum gəliridir
 maksimum gəliridir
 ümumi gəliridir
 orta gəliridir

623 Firmanın ümumi gəliri ilə ümumi xərcləri arasındakı fərq:

- orta mənfəətdir
 orta gəliridir
 son hədd gəliridir
 orta xərclərdir
 ümumi mənfəətdir

624 Firmanın orta gəliri ilə orta xərcləri arasındakı fərq:

- orta mənfəətdir
 orta gəliridir
 son hədd gəliridir

- orta xərclərdir
- ümumi mənfəətdir

625 Təkmil rəqabətin üstünlüklərinə nə aid deyil?

- Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin üstünlüklərinə aiddir
- İstehsal səmərəliliyi təmin edilir
- Resursların bölgüsünün səmərəliliyi təmin edilir
- Sahibkar fəallığını inkişaf etdirir
- Özünütənzimləmə qabiliyyəti

626 Təkmil rəqabətin şərti deyil:

- qiymətlərə təsir etmənin mümkünsüzlüyü
- çoxlu miqdarda sərbəst istehsalçılar
- çoxlu miqdarda sərbəst istehlakçılar
- sahəyə girişin və aradan çıxışın azadlığı
- əmtələrin differensiasiyası

627 İnhisarın səciyyəvi xüsusiyyətlərinə aid deyildir?

- bütün resursların tam mobilliyi
- istehsalın əksər hissəsinin bir firmada təmərküzləşməsi
- bazar qiymətinə təsir göstərmək imkanı
- inhisar mənfəətini mənimsəmək
- digər firmaların bazara girişinə mane olmaq imkanlarının olması

628 Mütləq inhisar meydana gələ bilər, əgər:

- sadalanan hallardan heç birində
- bazarda həcminə görə böyük inhisar firması fəaliyyət göstərir
- inhisarın buraxdığı əmtənin əvəzediciləri yoxdursa
- inhisarçı firmanın əmtəəsi böyük tələbə malikdirsə
- inhisarçı firma tarazlı qiymətdən aşağı xərclərlə istehsal etirsə

629 Təkmil rəqabət üçün sadalananlardan nə səciyyəvi deyildir?

- zəif istehsalçılar bazardan sıxışdırılıb çıxarırlar
- istehsal körtəbiiliyi, təsərrüfat riski
- cəmiyyətin təbəqələşməsinin qarşını alır
- yüksək keyfiyyətli məhsul istehsalına nail olunur
- istehsalın qənaətli texnologiyaları istifadə olunur

630 Hansı rəqabətin növü deyildir?

- sahəarası
- funksional
- firmalararası
- sahədaxili
- firmadaxili

631 İnhisar şəraitində qiymətlərin artması bu səbəbdən saxlanılır:

- inhisar şəraitində qiymətlərin artması heç nə ilə məhdudlanmamışdır
- resurslara qiymətlərin artması
- əmtələrin defisiti

- alıcılıq qəbiliyyətinin məhdudluğu
- qiymət diskriminasiyası

632 Antiinhisar qanunvericiliyinin başlıca məqsədi:

- kiçik biznesə yardım etməkdir
- istehlakçıların hüquqlarını qorumaqdır
- bazarda rəqabət şərtlərini saxlamaqdır
- büdcəyə vergi daxil olmalarını artırmaqdır
- aşağı qiymətlərin təyin edilməsidir

633 Bazarda təkmil rəqabətin şərtləri o halda yerinə yetirilir ki, əgər:

- bütün sadalananların hamısının yeri var
- firmalar qiymətə təsir göstərirlər
- istehlakçılar bazar haqqında natamam informasiyaya malik olurlar
- firmalar bazar qiymətinə təsir göstərmirlər
- bazara yeni firmaların daxil olması üçün baryerlər mövcud olur

634 Antiinhisar tənzimlənməsinin belə tədbirlər qrupu mövcud deyil:

- bütün sadalananlar mövcuddur
- inzibati-hüquqi
- inzibati-iqtisadi
- iqtisadi
- qanunvericiliyi

635 İnhisarçı sahəyə digər firmaların girməsi yolundakı baryerlərə aid deyil:

- bütün sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün baryerdir
- bu əmtəənin istehsalına müstəsna hüquqları firmaya verən patentlər
- bu fəaliyyət növünü yalnız bir firma ya icazə verən dövlət lisenziyaları
- nadir xammal resursuna sahib olmaq
- firmanın istehsal etdiyi əmtəəyə tələbin yüksək elastikliyi

636 Natural inhisar formalarına aid deyildir:

- adı çəkilənlərdən heç biri
- təsadüfi forma
- təbii forma
- sabit forma
- ümumi forma

637 Bütün birləşmiş firmaların öz kommersiya və istehsal müstəqilliyini itirdiyi inhisar forması - bu:

- sadalananlardan heç bir
- karteldir
- sindikatdır
- trestdir
- konserndir

638 İstehsal kvotası uğrunda mübarizə inhisarın belə formaları üçün səciyyəvidir:

- sindikat və trest
- kartel və trest
- sindikat və kartel

- trest və konsern
- konsern və kartel

639 Müasir antiinhisar tənziplənməsinin əsas obyektlərinə aiddir:

- bütün sadalananlar
- bazarın inhisarlaşması
- firmaların qovuşması
- qiymətlərlə bağlı sövdələşmələr
- qiymətləri saxlamaq məqsədilə ticarətin məhdudiyətləri

640 Yeni firmaların sahəyə daxil oşması üçün maneələrə aiddir:

- bütün göstərilənlər
- patentlər
- miqyas effekti
- tanınmış ticarət nişanları
- firmaların razılaşıdırılmış qiymət siyasəti yeritməsi

641 Herfindal-Hirşman indeksinin kəmiyyəti vahidə yaxınlaşarsa, bu o deməkdir ki :

- bütün göstərilənlər düzündür
- sahə üçün qabağçıl texnoloqiyaların istifadə edilməsi səciyyəvidir;
- sahədə çox sayda firma fəaliyyət göstərir;
- sahədə müstəsna məhsul istehsal edilir;
- sahə üçün bazar hökmürlüqlüğünün yüksək səviyyəsi səciyyəvidir;

642 Bazar hakimiyyəti dərəcəsinin göstəricisi budur:

- Pareto meyarı
- Lorents əyrisi
- Filips əyrisi
- son hədd əvəzləmə norması
- Lerner indeksi

643 Rəqabətin müsbət cəhətinə aid deyil:

- qiymətlərin süni sürətdə şişirdilməsinə mane olması
- qeyri-səmərəli müəssisələrin sıxışdırılıb çıxarılmasına rəvac verməsi
- resurslardan rasional istifadəyə rəvac verməsi
- istehsalçıların istehlakçılara nisbətdə diktəsinin qabağını alması
- inhisarların yaranmasına gətirib çıxarda bilməsi

644 Rəqabətin funksiyalarına aid deyil:

- cəmiyyətdə sosial ədaləti təmin etməsi
- istehsalçıların differensiasiyası
- əmtələrin keyfiyyətinin yüksəldilməsini stimullaşdırma
- resursların iqtisadi səmərəli bölgüsü
- istehsalın səmərəliliyini stimullaşdırması

645 Rəqabətin beş gücü modelinin müəllifi kimdir?

- A.Smit
- M.Porter
- E.Çemberlin

- P.Samuelson
- İ.Bentam

646 Deyilənlərdən hansı inhisarlarla rəqabət mübarizəsi aparmaq metodlarına aid deyil?

- Sadalananların hamısı aiddir
- Planlı şəkildə qiymətlərin aşağı salınması
- Rəqibləri hazır məhsullarını satmaq imkanından məhrum etmək
- Rəqibləri xammal və material almaq imkanından məhrum etmək
- Rəqibləri işçi götürmək imkanından məhrum etmək üçün həmkarlar ittifaqları ilə razılaşmaq

647 Yüksək inhisarçı mənfəət götürmək məqsədilə müvazinətli qiymətdən yuxarı və ya aşağı xüsusi bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi adlanır:

- sərbəst qiymət
- alıcı qiyməti
- satıcı qiyməti
- sövdələşmə qiyməti
- inhisarçı qiyməti

648 Rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına aid deyil:

- sadalananların hamısı qeyri-qiymət metodlarına aiddir
- əmtəələrə satıxdan sonra xidmət
- əmtəənin istehlakçıya çatdırılması
- əmtəənin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- dempinq qiymətlərinin tətbiqi

649 İnhisarın mənfəi xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- sadalananların hamısı inhisarların mənfəi xüsusiyyətləridir.
- məhsulun qiymətinin artırılması
- xammalın qiymətinin aşağı salınması
- resur bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi
- gəlirlərin qeyri-bərabərliyinin artması

650 Anti-inhisar Şerman qanunu harada və nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 1937-ci ildə Danimarkada
- 1889-cu ildə Kanadada
- 1890-cı ildə ABŞ-da
- 1914-cü ildə ABŞ-da
- 1935-ci ildə Belçikada

651 İnhisarın forması deyildir:

- sadalananlardan heç biri
- sindikat
- trest
- konsern
- səhmdar cəmiyyəti

652 Gəlir əldə etmək məqsədilə təsərrüfat fəaliyyətinə vəsait qoyulması belə adlanır:

- investisiya
- kapitalın dövranı

- kapitalın dövriyyəsi
- amortizasiya
- diskontlaşdırma

653 İnvestisiya – bu:

- istehsal vasitələrinin fiziki aşınması
- əsas kapitalın yaradılması, genişləndirilməsi və texniki silahlandırılması üçün xərclər
- məhsul vahidinin istehsalı üçün xərclər
- istehsal heyətinin əməyinin ödənilməsi xərcləri
- kapitalın dövriyyəsinin artırılması xərcləri

654 Fiziki aşınma nəticəsində avadanlıqların dəyərinin itirilməsi nə adlanır?

- kapitalın dövriyyəsi
- investisiyalaşdırma
- mənəvi aşınma
- fiziki aşınma
- diskontlaşdırma

655 Daha məhsuldar texnikanın meydana gəlməsi ilə əlaqədar avadanlıqların qiymətləndirilməsi nə adlanır?

- kapitalın dövriyyəsi
- investisiyalaşdırma
- mənəvi aşınma
- fiziki aşınma
- diskontlaşdırma

656 İnvestisiya resursları bunlardır:

- müəssisənin nizamnamə kapitalı
- istehsalın təşkili üçün zəruri olan kapital elementləri (ünsürləri)
- investisiya şirkətlərinin vəsaiti
- maliyyə və insan resurslarının məcmusu
- təkrar istehsal prosesində istifadə edilən iqtisadi resurslar

657 Kapitalın hərəkətinin III mərhələsi:

- $\Theta - \Theta 1$
- $P - \Theta$
- ... $\dot{I}$ ...
- ... $\Theta 1 - P 1$
- $P - P 1$

658 Kapitalın hərəkətinin II mərhələsi:

- $\Theta - \Theta 1$
- $P - \Theta$
- ... $\dot{I}$ ...
- $\Theta 1 - P 1$
- $P - P$

659 Kapitalın dövriyyəsi - bu:

- pul kütləsinin dövranı

- sənaye kapitalının dövrünün daim təkrar olunması
- kapitalın pul formasında əmtəə formasına çevrilməsi
- investisiya prosesi
- əmtəənin reallaşdırılması və mənfəətin götürülməsi

660 Kapitalın dövriyyə sürəti - bu:

- pulun dövriyyə sürəti
- kapitalın dövrünün həyata keçirildiyi vaxt
- müəyyən dövr ərzində kapitalın dövrünün sayı
- kapitalın bir mərhələdən digərinə keçməsi sürəti
- müəssisənin başlanğıc kapitalının formalaşması üçün lazım olan vaxt

661 Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- avans edilmə
- amortizasiya
- investisiya
- maliyyələşmə
- diskontlaşdırma

662 İstifadə olunması prosesində fiziki aşınma nəticəsində öz dəyərini hissə-hissə məşsul üzərinə keçirən istehsal vasitələri nədir?

- investisiya kapitalı
- dövriyyə kapitalı
- əsas kapital
- maliyyə kapitalı
- nizamnamə kapitalı

663 Bir istehsal tsiklində öz dəyərini bütövlükdə hazır məhsul üzərinə keçirən istehsal vasitəsi necə adlanır?

- investisiya kapitalı
- dövriyyə kapitalı
- əsas kapitalı
- maliyyə kapitalı
- nizamnamə kapitalı

664 Avanslaşdırılmış kapitalın dəyəri üzrə artdığı və öz ilkin formasına qayıtdığı vaxta deyilir:

- kapitalın təkrar istehsal prosesi
- kapitalın dövriyyə vaxtı
- kapitalın dövriyyə sürəti
- kapital dövrü
- investisiya dövrü

665 Reyqanomika iqtisadi siyasəti hansı iqtisadi məktəbin ideyaları əsasında yaradılıb?

- merkantilist
- monetarist
- marjinalist
- keynsçi
- marksist

666 Dövlətin institusional siyasəti nəzərdə tutmur:

- bütün adları çəkilən məqsədlər nəzərə alınır
- makroiqtisadi sabilliyin təmin edilməsi
- ətraf mühitin mühafizə edilməsi
- ayrı-ayrı regionların iqtisadi inkişafındakı fərqlərin aradan qaldırılması
- yaxşı investisiya mühitinin yaradılması

667 Doğru olmayanı göstərin:

- bütün cavablar doğrudur
- dövlət cəmiyyətin iqtisadi və sosial inkişafı nəticəsində yaranır
- dövlət cəmiyyətə kənardan zorla qəbul etdirilmiş qüvvədir
- müxtəlif iqtisadi nəzəriyyələr dövlətin iqtisadiyyatda rolunu fərqli şəkildə müəyyənləşdirirlər
- dövlət öz fəaliyyətini onun formalaşdırdığı hökumət vasitəsi ilə həyata keçirir

668 Aşağıdakılardan düz olmayanı göstərin:

- bazar iqtisadiyyatında inhisarlaşma meyli mövcuddur
- rəqabətin qorunması dövlətin bazar iqtisadiyyatında ən mühüm funksiyasıdır
- ekologiya ilə əlaqədar xarici effektlərin dövlət tənzimlənməsi müasir dünyada mühüm əhəmiyyətə malikdir
- dövlət tənzimlənməsinin neoliberal konsepsiyası keynsçi ilə müqayisədə daha səmərəlidir
- dövlət büdcəsində gəlir və xərclərin uyğunlaşdırılması məsələsini dövlət həll etməlidir

669 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Dövlət öz fəaliyyətini özünün formalaşdırdığı hökumət vasitəsilə həyata keçirir
- Dövlət millətin qalması və inkişafını təmin edən müəyyən funksiyaların yerinə yetirilməsinə tələbat nəticəsində yaranmışdır
- Dövlət cəmiyyətin iqtisadi və sosial inkişafının məhsuludur
- A.Smit hesab edirdi ki, dövlət iqtisadi proseslərə fəal müdaxilə etməlidir
- Monetaristlər hesab edirlər ki, dövlət öz xərclərini məhdudlaşdırmalıdır

670 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Dolayısı ilə müdaxilə dövlətin müəyyən iqtisadi siyasət aparmasını nəzərdə tutur
- İqtisadi tənzimləyicilər bazar iqtisadiyyatının təbiətinə ən çox uyğun gəlir
- İnzibati tənzimləyicilər iqtisadi subyektlərin birbaşa dövlət orqanlarının qərarlarına tabe olması ilə bağlıdır
- Hüquqi tənzimləyicilər qanunvericilik bazasının yaradılmasına və qanunlara əməl olunması üzərində nəzarətə yönümlənir
- Dövlətin bazar iqtisadiyyatına birbaşa müdaxiləsi qeyri-mümkündür

671 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Hökumət asimmetrik informasiya şəraitində qərar qəbul etməyə məcburdur
- Dövlətin bürokratik aparatının olması iqtisadiyyat sahəsində vaxtında qərarlar qəbul edilməsinə rəvac verir
- Lobbiliyin olması siyasi prosesi qeyri-təkmil edir
- İctimai seçim nəzəriyyəsinə görə yalnız «bazarın iflası» deyil, həm də «dövlətin iflası» mövcuddur

672 Dövlətin sosial funksiyası nəzərdə tutmur:

- bütün yuxarıda sadalananlar nəzərə alınır
- sosial sahənin genişləndirilməsini
- iqtisad elminin sosial - institusional istiqamətinin prinsipləri əsasında iqtisadi siyasətin həyata keçirilməsini
- əhalinin sosial müdafiə olunan tərkib hissəsinin genişləndirilməsini

- sosial təminat xidmətlərinin keyfiyyət və kəmiyyətinin artırılmasını

673 Düzgün olmayanını göstərin:

- bazar iqtisadiyyatında dövlət tənzimlənməsinin funksiyalarından biri regional siyasətin həyata keçirilməsidir
 bazar iqtisadiyyatının dövlət tənzimlənməsinin funksiyalarından biri pul tədavülünün tənzimlənməsidir
 dövlət gəlirinin yenidən bölgüsünü dövlət büdcəsi vasitəsi ilə həyata keçirir
 dövlət antitsiklik siyasəti böhran zamanı tələb, investisiya və məşğulluğu stimullaşdırmaqla həyata keçirir
 bazar iqtisadiyyatında dövlət mülkiyyətçi ola bilməz

674 İctima nemətlərin istehsalı bağlıdır:

- maliyyə siyasəti ilə
 vergi və büdcə siyasəti ilə
 xarici iqtisadi siyasət ilə
 pul-kredit siyasəti ilə
 gömrük və fiskal siyasəti ilə

675 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Dövlətin funksiyalarından biri gəlirlərin təkrar bölgüsüdür
 Xarici effektlərin tənzimlənməsini dövlət öz üzərinə götürür
 Dövlət inhisarların yaranmasına həmişə və hər yerdə manne olmalıdır
 Dövlət informasiyanın asimmetrikliliyini əmtəə və xidmətlərin keyfiyyəti üzərində nəzarət vasitəsi ilə zəiflədə bilər
 Dövlətin antitsiklik siyasəti iqtisadiyyatda tsiklik artıb-azalmaların yumşaldılmasına yönümlənir

676 Dövlətin bazar iqtisadiyyatını tənzimlənməsinin səmərəliliyini təmin edən tələblərə aid deyil:

- iqtisadiyyatda dövlət sektorunun olmaması
 milli spesifikliyin nəzərə alınması
 əsasən iqtisadi tənzimləmə metodlarının tətbiq edilməsi
 bazar əlaqələrinin qırılmasına yol verməmək
 dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin müsbət və mənfi nəticələri üzərində nəzarət

677 Müsbət xarici effekt zamanı:

- nemətlərin ictimai faydalılığı dəyişmir
 nemətlərin son hədd faydalılığı yüksəlir
 nemətlərin son hədd faydalılığı azalır
 nemətlərin fərdi son hədd faydalılığı onların ictimai son hədd faydalılığından aşağıdır
 nemətlərin fərdi son hədd faydalılığı onların ictimai son hədd faydalılığından yüksəkdir.

678 İqtisadi ehtiyatların üzərində mülkiyyət hüquqlarının sərbəst mübadiləsi, ilkin bölgüdə asılı olmayaraq, onların səmərəli bölgüsünü təmin edir. Bu maddə necə adlanır?

- Pareto optimumu
 Kouz teoremi
 rifahın birinci teoremi
 rifahın ikinci teoremi
 Valras qanunu

679 Mənfi xarici effektlərin tənzimlənməsi metodlarına aid deyil:

- bütün sadalananlar daxildir
 xarici mühitin çirklənməsi standartları

- təshih edilmiş vergilər
- zərərli maddələrin atılması lisenziyası
- müəyyən nemətlərin istehsalının artırılmasına subsidiyalar

680 Xarici effektlərin beynəlmilləşdirilməsinin institusional metodlarına aid deyil:

- bütün sadalananlar daxildir
- mülkiyyət hüququnun məhkəmə vasitəsilə müdafiəsi
- müəssisələrin birləşməsi
- xarici mühitin çiçəklənməsi hüquqları bazarının yaradılması
- mülkiyyət hüquqlarının spesifikləşdirilməsi

681 Kouz teoreminin reallaşması üçün bu şərtin olması vacib deyil:

- bütün sadalanan şərtlər mütləqdir
- mülkiyyət hüquqları dəqiq müəyyənləşdirilməlidir
- dövlət mülkiyyəti mövcud olmamalıdır
- mülkiyyət hüquqlarının mübadiləsinin transaksion xərcləri sıfıra yaxın olmalıdır
- mübadilə təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilməlidir

682 Pozisiyalı xarici effektlər, əlaqədardır:

- bazar informasiyasının assimetriyası ilə
- subyektlərin yarışlı fəaliyyətilə
- ictimai rifahın itirilməsilə
- ictimai rifahın yüksəlməsilə
- xarici effektlərin tənzimlənməsilə

683 Müsbət xarici effektlərin tənzimlənməsi yönəlidir:

- bütün sadalananlara nail olmaq
- cəmiyyətin mənəvi–etik dəyərlərinə uyğun nemətlərin istehlak quruluşunun təmin edilməsinə
- ictimai son hədd xərclərinin ictimai son hədd faydalarına bərabər olduğu həcmdə nemətlərin istehlak olunmasının təmin edilməsinə
- cəmiyyətin bütün üzvləri arasında müsbət effektin bərabər bölgüsünün təmin edilməsinə
- istehlakı müsbət xarici effekt yaradan nemətlərin istehsalından iqtisadi mənfəətin əldə edilməsinin təmin edilməsinə

684 İqtisadçılar ətraf mühitin çirkləndirilməsinə görə standartların tətbiqinə deyil, korrektə edici vergilərin tətbiq olunmasına üstünlük verirlər, çünki vergilər:

- yuxarıda sadalananların hamısı doğrudur
- çirkləndirməni tam aradan qaldırmağa imkan verirlər
- daha ədalətli dirlər
- monitorinqə daha az xərc tələb olunur
- standartları hesablamaq çətindir

685 İctimai nemətin optimal həcmi bunun köməkliyi ilə müəyyən etmək olar:

- istehsal funksiyası
- ictimai rifahın funksiyası
- gözlənilən faydalılığın funksiyası
- sahələrarası balans modeli
- ümumi tarazlığın Pareto - səmərəli modeli

686 Fərdin həqiqi üstünlükverilməni müəyyən etməyə imkan verən mexanizm adlanır.

- ictimai rifahın funksiyası
- Klark vergisi
- gözlənilən faydalılıq funksiyası
- korrektə edən vergi
- ictimai seçim

687 Xalis ictimai nemətə tələb müəyyən olunur:

- bütün sadalananlarla
- onun istehsal məsrəflərilə
- bütün istehlakçılar üçün bu nemətin fərdi son hədd faydalılıqlarının cəmi ilə
- istehlakçı üçün mövcud qiymətlər səviyyəsində onun son hədd faydalılıqlarının həcmi ilə
- həmin nemətin istehlakçılarının kəmiyyətilə

688 Qərar qəbul edilərkən çoxluq prinsipi istifadə edilərsə səmərəlilik təmin olunmur, çünki:

- bu prinsipi əməli şəkildə istifadə etmək düz deyil
- səs verənlərin məsələ haqqında kifayət qədər məlumatları olmur
- bu, fərdi istəklərin xüsusiyyətlərini nəzərə almır
- səsvermə zamanı səslərlə alver etmək mümkündür
- səsvermə zamanı ən yaxşı variantı seçmək mümkün deyil

689 Dövlətin istehsal etdiyi ictimai nemətlər vergilər vasitəsi ilə maliyyələşir, bu zaman onların istehsalının yüksək səmərəliliyinə nail olmaq mümkündür:

- doğru cavab yoxdur
- istehlakçıların dairəsini məhdudlaşdırdıqda
- onları istehlakçılara pulsuz təqdim etdikdə
- differensiallaşdırılmış faiz dərəcəsi tətbiq etdikdə
- vahid faiz dərəcəsi tətbiq etdikdə

690 Deyilənlərin hansı doğrudur?

- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- İctimai nemətlər bütövlükdə bütün cəmiyyət üçün müsbət xarici effektlər doğururlar
- İctimai nemətlər son hədd xərcləri sıfırdır
- Xalis ictimai nemətlər bölünməzdir
- İctimai nemətlər istehlakdan çıxarıla bilən deyil

691 Lindal modeli və Tabu modeli əks etdirirlər:

- bazar qeyri-müəyyənliyi səviyyəsini
- gəlirlərin cəmiyyətdə bölgüsünü
- ictimai nemətlərin verilməsini
- xarici effektlərin olmasını
- informasiyanın asimmetrikliliyini

692 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İctimai nemətlər istehsalı dövlət tərəfindən maliyyələşdirilməlidir
- Xalis ictimai nemət elə nemətdir ki, onu bütün vətəndaşlar, haqq ödəyib ödəməmələrindən asılı olmayaraq, kollektiv şəkildə istehlak edirlər
- Xalis ictimai nemət elə nemətdir ki, onun hər bir vahidi ayrıca qiymətə satıla bilər
- Xalis ictimai nemətə tələb əyrisi bu nemətin əldə olan həcmnin hamısının son hədd faydalılığını əks etdirir
- «Biletsiz problemi» istehsalatda mənfi xarici effektlərlə bağlıdır

693 İctimai nemətlərin istehsalı üçün resursların səmərəli yerləşdirilməsi təmin olunur:

- sadalananların heç biri ilə
- bazar mexanizmi vasitəsilə
- ictimai seçimlə
- fərdi seçimlə
- ictimai və fərdi seçimlə

694 İctimai nemətlər istehsalının maliyyələşdirilməsi üsullarına aid deyil:

- sadalananların hamısı aiddir
- bir-biri ilə bağlı satışlar
- istehlakçılara subsidiya verilməsi
- səmt (əlavə) məhsullarının satışı
- istehsalçılara subsidiyaların verilməsi

695 İctimai nemətin bazar tələb əyrisi:

- həmişə üfiqidir
- xüsusi nemətin tələb əyrisindən fərqlənmişdir
- hər bir mövcud qiymət səviyyəsində dövlət sektorunda istehsal edilmiş nemət vahidinin ümumi kəmiyyətini göstərir
- hər nemət vahidinə bütün fərdlərin ödədiyi ümumi dəyəri göstərir
- düzgün cavab yoxdur

696 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Dəqiqləşdirici vergilər və subsidiyalar sosial səmərəliliyi təmin etmək məqsədilə istifadə olunurlar
- Dəqiqləşdirici vergi – mənfi xarici effekt verən iqtisadi nemətlərin buraxılmasına vergidir
- Dəqiqləşdirici subsidiyalar – müsbət xarici effekt verən iqtisadi nemətlərin istehsalçıları və istehlakçılarına subsidiyalardır
- Xarici effektlər yalnız istehsalatda meydana gələ bilər
- R.Kouz göstərir ki, xarici effektlərin neytrallaşdırılması üçün heç də həmişə dövlətin müdaxiləsi vacib deyil

697 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Mənfi xarici effekt bir iqtisadi subyektin fəaliyyəti digər iqtisadi subyektləri xərcə saldığı halda yaranır
- Müsbət xarici effekt bir iqtisadi subyektin fəaliyyəti digər iqtisadi subyektlərə xeyir verdiyi halda yaranır
- Mənfi xarici effektlər zamanı nemətlərin bu effekti doğuran həddindən artıq istehsalı özünə yer alır
- Müsbət xarici effektlər zamanı nemətlərin bu effekti doğuran az istehsalı özünə yer alır

698 Riskə biganə olan şəxsin üstünlük verməsində ifadə olunan faydalılıq funksiyası necə olmalıdır:

- müsbət meyilli düz xətt
- azalan əyri
- artan əyri
- U şəkilli olmalıdır
- mənfi meyilli düz xətt

699 İnformasiyanın asimmetriklik dərəcəsini nə azalda bilməz:

- kefiyyətə zəmanət verilməsi
- əmtələrin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılması
- istehlakçılar ittifaqının fəaliyyəti
- əmtələrin alınmasının təkrarlanması

- bazarda yüksək kefiyyətli əmtəələrin daha çox olması

700 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnformasiyanın asimmetrikliliyi əmək bazarı üçün səciyyəvidir
 İnformasiyanın asimmetrikliliyi iqtisadiyyatda çox vəziyyətlər üçün səciyyəvidir
 İnformasiyanın asimmetrikliliyi «limonlar bazarını» doğurur
 İnformasiyanın asimmetrikliliyi neqativ seçimə səbəb olmur
 Məhsulun standartlaşdırılması informasiyanın asimmetrikliliyini azaltmağa kömək edir

701 2001-ci ildə iqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatı D.Stiqlitsə, D.Akerlofa və M.Spensə aşağıdakı problemin tədqiqinə görə verilmişdi.

- İqtisadiyyatın dövlət tənzimləməsi
 İnformasiyanın asimmetrikliliyi
 Xarici effektlər
 İctimai əmtəələrlə təminat
 Ümumi müvazinət

702 Bazar prinsiplərinə əsaslanmayan sığorta növünə aiddir:

- bütün sadalanan sığorta növləri bazar prinsiplərinə əsaslanır
 təqaüd sığortası, pensiya sığortası
 əmlak riskinin sığortalanması
 şəxsi riskin sığortalanması
 vətəndaşlıq məsuliyyətinin sığortalanması

703 Firmanın daxili risklərinə aid deyil:

- bütün yuxarıda sadalananlar riskə aiddir
 fərdi risklər
 maddi-texniki risklər
 prosessual-quruluş riski
 likvidlik riskləri

704 Gözlənilməz hallardan yaranan iş vaxtı itkiləri necə adlanır?

- doğru cavab yoxdur
 maddi itkilər
 əmək itkiləri
 maliyyə itkiləri
 vaxt itkiləri

705 Gözlənilən mənfəətdən artıq itkinin mümkünlüyü səciyyəvidir:

- belə itkilər qeyri-mümkündür
 risk əyrisi üzərində risksiz zona üçün
 risk əyrisi üzərində mümkün risk zonası üçün
 risk əyrisi üzərində kritik risk zonası üçün
 risk əyrisi üzərində iflas riski zonası üçün

706 Risk əyrisinin qurulmasının belə üsulu yoxdur:

- bütün sadalanan metodlar mövcuddur
 statistik
 ekspert

- analitik-hesablama
- riyazi

707 Bazar qeyri-müəyyənliklərinin nəticəsinə aid deyil:

- bütün göstərilənlər aiddir
- o, optimal qərar qəbul edilməsinə mane olur
- o, əlavə transaksion xərclər yaranmasına səbəb olur
- qərarlar qəbul edərkən iqtisadi subyektlər qeyri-bərabər şəraitdə olurlar
- gəlirlərin bölgüsündə qeyri-bərabərlik yaranır

708 Doğru olmayanı seçin:

- asimmetrik informasiya neqativ seçimə səbəb olur
- asimmetrik informasiya qiymət diskriminasiyası üçün şərait yaradır
- asimmetrik informasiya yalnız alıcılara ziyan vurur
- asimmetrik informasiya qiymət rəqabətinin səmərəliliyini azaldır
- asimmetrik informasiya məsuliyyətsizlik riskinin yaranması ehtimalını artırır

709 Risk şəraitində fəaliyyət göstərən rəşional iqtisadi subyekt öz faydalılıq funksiyasının riyazi gözləmələrini maksimumlaşdırmağa çalışır . Bu müddəanı necə adlandırırlar:

- Neyman - Morqenştern teoremi
- Pareto meyarı
- Kurno modeli
- Kouz teoremi
- Valras qanunu

710 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnsanlar riskə müxtəlif cür münasibət bəsləyirlər
- Əlavə informasiyanın alınması riskin azaldılmasına rəvac verir
- Sığortalama riskdən tamamilə qaçmağa imkan verir
- Vançur müəssisələri yaratmaq yolu ilə riski lokallaşdırmaq olar
- Risk statistik ehtimalın köməkliyi ilə qiymətləndirilə bilər

711 Mənavi riski azaltmağa çalışan sığorta şirkəti nə etməməlidir?

- Sığortanın qiymətini qaldırmaq
- Müştəri seçimini daha diqqətlə aparmaq
- Müştəriləri risk qruplarına bölmək
- Yüksək risk qrupundan olan müştərilərlə müqavilə bağlamamaq
- Zərərin qismən ödənilməsinə həyata keçirmək

712 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnformasiyanın asimmetrikliliyi təsərrüfat fəaliyyətinin riskini artırır
- İnformasiyanın asimmetrikliliyini azaldan bazar siqnalı firma nişanlı məhsulun buraxılmasıdır
- Qiymətin yüksək olması həmişə məhsulun yüksək keyfiyyətinə dəlalət edir
- Tipik «limon bazarı» istifadədə olmuş maşınlar bazarıdır
- Reklam heç də həmişə informasiyanın asimmetrikliliyinin azalmasına rəvac vermir

713 Bazar qeyri müəyyənliyi nədir?

- qərar qəbul edərkən itkilərin əmələ gəlməsi imkanları
- bazar subyektlərinin fəaliyyətində risklərin mövcudluğu

- bazar iştirakçıları arasında informasiyanın qeyribərabər bölünməsi
- əvvəlcədən bilinməsi və qiymətləndirilməsi çətin olan iqtisadi qərarların qəbul olunması şəraiti
- bir neçə alternativ variantlardan seçim edilməsi zərurəti

714 İnformasiyanın iqtisadi xassəsinə iid olmayan nədir?

- bütün göstərilənlər aiddir
- informasiyanın istehsalı adətən böyük xərclərlə əlaqədardır, təkrar istehsalı isə az
- informasiya fiziki aşınmaya məruz qalmır, mənəvi azınmaya isə məruz qalır
- alqı-satqı aktında informasiya onun sahibindən özgəninkiləşmişdir
- informasiya əldə edildikdə o fiziki cəhətdən yoxa çıxmır

715 əgər iqtisadi subyekt həmişə əldə olunmuş gəliri gözlənilmədən artıq qiymətləndirirsə bu:

- riskin olmaması
- riskə qeyri-meyillilik
- riskə qarşı biganəlik
- riskə meyillilik
- riskdən müdafiə

716 əgər iqtisadi subyekt gözlənilən gəliri əldə olandan üstün bilirsə, bu halda özünə yer alır:

- riskin olmaması
- riskə meyilli olmamaq
- riskə etinasızlıq
- riskə meyillilik
- riskdən qorunma

717 İqtisadiyyatda risk nədir?

- səmərəliyə nail olmağın qeyri-mümkünlüyü
- alternativ variantlar arasında seçim etmək
- bazar qeyri-müəyyənliyi şəraitində qərar qəbul etmək səbəbindən itkilərin yaranması qorxusu
- iqtisadi qərar qəbul edərkən onların dəyişməsinə əvvəlcədən görməyin və qiymətləndirməyin çətin olması şəraiti
- qərar qəbul etmə prosesinin informasiya təminatı problemləri

718 Qərar qəbul edilməsi zamanı informasiyanın natamam olaması səbəbi deyil:

- sadalananlardan heç biri
- informasiya itkilərinin qaçılmaz olması
- informasiyanın işlənilib hazırlanması və qiymətləndirilməsindəki çətinliklər
- informasiyanın əlçatan olması
- informasiyanın əldə edilməsinin xərc tələb etməsi

719 İnformasiyanın asimmetrik olması nə adlanır:

- dəqiq informasiyanın olmaması
- informasiyanın etibarsızlığı
- bazar subyektləri arasında informasiyanın qeyri-bərabər bölünməsi
- informasiyanın işlənməsi və təhlilində mürəkkəblilik
- dəqiq informasiyanın formalaşmasında çətinlik

720 Asimmetrik informasiyadan doğuran, yüksək keyfiyyətli nemətlərin aşağı keyfiyyətləri ilə əvəz olunması prosesi necə adlanır?

- riskdən kənarlaşma
- riskin diversifikasiyası
- neqativ seçim
- qiymət diskriminasiyası
- riskin sığortalanması

721 Riskə görə məsuliyyəti üçüncü şəxslərin üstünə keçirmək yolu ilə riskin dərəcəsini azaltmaqdan ibarət olan, ehtimal olunan itkilərdən müdafiə üsulu necə adlanır:

- doğru cavab yoxdur
- riskin diversifikasiyası
- riskdən yayınma
- riskin sığortalanması
- neqativ seçim

722 Limonlar bazarı nədir?

- qeyri-tarazlı bazar
- valyuta bazarı
- kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı
- çoxlu sayda xarici effektlərlə səciyyələnən bazar
- yüksək dərəcədə asimmetriyalı informasiyalı bazar

723 Asimmetrik informasiya hesabına əlavə fayda əldə etməyə çalışan iqtisadi subyektlərin haqsız davranışı ilə əlaqədar risk nədir:

- sadalananlardan heç biri
- məsuliyyətsizliyin riski
- xalis risk
- ehtikarlıq riski
- mənəvi risk

724 Belə növ iqtisadi risk yoxdur:

- bütün yuxarıda sadalananlar mövcuddur
- ticarət riski
- istehsal riski
- kommersiya riski
- maliyyə riski

725 Riskin kompensasiyasına aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- strateji planlaşdırma
- ehtiyatlar sisteminin yaradılması
- məqsədli marketing
- riskli layihələrdən imtina

726 Limonlar bazarı anlayışı kim tərəfindən elmi dövriyyəyə gətirilmişdir:

- V.Samuelson
- L.Valrus
- C.Rouls
- D.Akerlof
- V.Pareto

727 Bazar sövdələşməsi iştirakçılarının bir qisminin digər qisminə nisbətən daha çox informasiyaya malik olması vəziyyəti adlanır:

- mənəvi risk
- informasiyanın asimmetrikliliyi
- bazar qeyri-müəyyənliyi
- riskə meyli olmamaq
- riskə meyllilik